

Biuletyn Prawa Karnego nr 12/14

Biuletyn Prawa Karnego jest opracowywany przez Zespół Prawa Karnego, Wojskowego i Europejskiego Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego. Jego celem jest dostarczenie bieżącej informacji z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego. Biuletyn dzieli się na następujące działy:

1. Orzecznictwo Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego

W tym dziale prezentowane jest bieżące orzecznictwo obu izb Sądu Najwyższego z okresu bezpośrednio poprzedzającego ukazanie się kolejnego numeru biuletynu. Założeniem tego działu jest omówienie wszystkich orzeczeń w sprawach karnych wydawanych przez Sąd Najwyższy, w których dołączono pisemne uzasadnienie. Dział ten zawiera także informacje o pytaniach prawnych, jakie wpłynęły do Sądu Najwyższego oraz przedstawia omówienie bieżących spraw znajdujących się na wokandzie SN.

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

W dziale tym zamieszone są bieżące informacje o sprawach rozpoznawanych w Trybunale Konstytucyjnym związanych z prawem karnym, jak również o wydanych przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeniach.

3. Zmiany w prawie

Dział ten poświęcony jest informacji o uchwalonych i wchodzących w życie aktach normatywnych z zakresu prawa karnego, a także o pracach legislacyjnych rządu i parlamentu.

4. Analizy

W dziale Analiz publikowane są opracowania i analizy z zakresu stosowania prawa karnego przygotowywane przez Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego.

5. Informacja Międzynarodowa

W dziale Informacji Międzynarodowej zamieszczane są aktualne informacje dotyczące działalności legislacyjnej i orzeczniczej organów i trybunałów międzynarodowych, a także informacje o obowiązujących aktach prawa międzynarodowego odnoszących się do prawa karnego. W tej części Biuletynu prezentowane są także bieżące informacje o działaniach podejmowanych w ramach Unii Europejskiej mających związek z prawem karnym.

6. Przegląd książek i czasopism

W dziale tym anonsowane są nowe publikacje z zakresu prawa karnego.

Zarówno bieżący, jak i poprzednie numery Biuletynu, są umieszczone na stronie internetowej Sądu Najwyższego (www.sn.pl).

Ze względów redakcyjnych do cytowanych w Biuletynie orzeczeń wprowadzane są niekiedy dodatkowe zwroty lub zdania. Owe uzupełnienia wpisywane są nie kursywą, lecz zwykłą czcionką i umieszczane w nawiasach.

Zespół przygotowujący Biuletyn będzie wdzięczny za wszelkie uwagi, które pomogą udoskonalić formę przekazywanych informacji.

dr Michał Hudzik
Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
Izba Karne Sąd Najwyższy
astkmh@sn.pl

Spis treści

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa	7
1.1. Uchwały i postanowienia – KZP.....	7
1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych.....	7
1.2.1. <i>Podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariusza publicznego jako znamię przestępnego wyłudzenia poświadczenia nieprawdy. ....</i>	<i>7</i>
1.2.2. <i>Sposób formułowania opisu czynu w wyroku skazującym; przestępstwo oszustwa kredytowego. ....</i>	<i>12</i>
1.2.3. <i>Zakres wstępnej kontroli oskarżenia i warunki dopuszczalności umorzenia postępowania karnego w tej fazie na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.....</i>	<i>15</i>
1.2.4. <i>Wykroczenia i przestępstwa określone w Prawie lotniczym; nullum crimen sine lege. ....</i>	<i>17</i>
1.2.5. <i>Konieczność wskazania we wniosku o przywrócenie terminu daty, do której istniała przeszkoda powodująca niedotrzymanie terminu. ....</i>	<i>20</i>
1.2.6. <i>Obliczanie przedawnienie przy przestępstwach i wykroczeniach skarbowych polegających na uszczupleniu należności publicznoprawnej; pojęcie niewpłacania należności w terminie. ....</i>	<i>21</i>
1.2.7. <i>Podstawa skazania a podstawa wymiaru kary w wypadku zastosowania art. 64 § 1 k.k. ....</i>	<i>26</i>
1.2.8. <i>Niedopuszczalność wniosku o wznowienie postępowania w sprawie ze skargi na przewlekłość postępowania karnego. ....</i>	<i>34</i>
1.2.9. <i>Bezprawne rozporządzenie cudzą rzeczą w przestępstwie przywłaszczenia. ....</i>	<i>35</i>
1.2.10. <i>Produkcja i przechowywanie wyrobów tytoniowych w rozumieniu ustawy o podatku akcyzowym; obowiązek podatkowy z tytułu nabycia lub posiadania wyrobów akcyzowych. ....</i>	<i>39</i>
1.2.11. <i>Przygotowanie składające się z wielu zachowań jako jeden czyn. ....</i>	<i>47</i>
1.2.12. <i>Wyjątki od zasady specjalności w ramach europejskiego nakazu aresztowania. ....</i>	<i>50</i>
1.2.13. <i>Sprawa o wykroczenie w postępowaniu karnym (art. 400 § 1 k.p.k.) a termin do wniesienia apelacji. ....</i>	<i>53</i>
1.2.14. <i>Cesja wierzytelności przez pokrzywdzonego a wykonanie obowiązku probacyjnego naprawienia szkody orzeczonego w wyroku skazującym. ....</i>	<i>57</i>
1.2.15. <i>Przywrócenie terminu zawitego; zakres informacji, jakich sąd może żądać od uczestników postępowania w wypadku rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu. ....</i>	<i>59</i>
1.4. Zagadnienia prawne	62
1.4.1. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przekazane do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Izby Karnej Sądu Najwyższego, I KZP 21/14.....</i>	<i>62</i>
1.4.2. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Krakowie, I KZP 24/14 .....</i>	<i>63</i>
1.4.3. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I KZP 25/14 .....</i>	<i>63</i>
1.4.4. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie, I KZP 26/14 .....</i>	<i>63</i>
1.4.5. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie, I KZP 27/14 .....</i>	<i>63</i>
1.4.6. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku, I KZP 28/14.....</i>	<i>64</i>
2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego	64

2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego	64
2.1.1 <i>Skrócenie vacatio legis (P 29/13)</i>	64
2.1.2 <i>Areszt tymczasowy; wyłączenie możliwości telefonicznego porozumiewania się tymczasowo aresztowanego z obrońcą (K 54/13)</i>	65
2.2. Wokanda Trybunału Konstytucyjnego	66
2.2.1. <i>Podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu (SK 41/14)</i>	66
2.2.2. <i>Zasady rozpatrywania wniosku sędziego o przeniesienie na inne stanowisko służbowe (SK 30/14)</i>	66
2.2.3. <i>Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)</i>	67
2.2.4. <i>Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)</i>	67
2.2.5. <i>Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)</i>	67
2.2.6. <i>Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)</i>	67
2.2.7. <i>Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 12/14)</i>	67
2.2.8. <i>Zasady opodatkowania gier hazardowych (SK 3/14)</i>	67
2.2.9. <i>Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)</i>	68
2.2.10. <i>Bezpieczeństwo imprez masowych; zakaz klubowy (K 47/14)</i>	68
2.2.11. <i>Stosowanie wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, odpowiedzialności za przestępstwo i wykroczenie (K 45/14)</i>	68
2.2.12. <i>Uprawnienia pokrzywdzonego w procesie karnym (K 30/14)</i>	68
2.2.13. <i>Przepisy regulujące przeszukanie osób, dokonywanie kontroli osobistej oraz przeszukanie pojazdów przez funkcjonariuszy publicznych (K 17/14)</i>	68
2.2.14. <i>Odpowiedzialność za wykroczenie; znikoma społecznie szkodliwość czynu (K 13/14)</i>	70
2.2.15. <i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 11/14)</i>	70
2.2.16. <i>Utrata członkostwa w Polskim Związku Łowieckim; postępowanie dyscyplinarne (K 10/14)</i>	70
2.2.17. <i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 6/14)</i>	71
2.2.18. <i>Postępowanie karne; zasady udziału podejrzanego (oskarżonego) lub jego obrońcy w posiedzeniu sądu (K 5/14)</i>	71
2.2.19. <i>Zakres immunitetu parlamentarnego (K 2/14)</i>	71
2.2.20. <i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 72/14)</i>	71
2.2.21. <i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 71/14)</i>	72
2.2.22. <i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 67/14)</i>	72
2.2.23. <i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 65/14)</i>	72
2.2.24. <i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 61/14)</i>	72
2.2.25. <i>Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 58/14)</i>	72
2.2.26. <i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 57/14)</i>	73
2.2.27. <i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 53/14)</i>	73

2.2.28.	<i>Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (P 51/14)</i>	73
2.2.29.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/14)</i>	73
2.2.30.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/14)</i>	73
2.2.31.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/14)</i>	73
2.2.32.	<i>Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 44/14)</i>	73
2.2.33.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 43/14)</i>	74
2.2.34.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 42/14)</i>	74
2.2.35.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 41/14)</i>	74
2.2.36.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 40/14)</i>	74
2.2.37.	<i>Kodeks karny; wyrok łączny; zasada sprawiedliwości i rzetelności proceduralnej (P 37/14)</i>	74
2.2.38.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 36/14)</i>	74
2.2.39.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 35/14)</i>	74
2.2.40.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 34/14)</i>	74
2.2.41.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 33/14)</i>	74
2.2.42.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 31/14)</i>	75
2.2.43.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 30/14)</i>	75
2.2.44.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 29/14)</i>	75
2.2.45.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 28/14)</i>	75
2.2.46.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 22/14)</i>	75
2.2.47.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 21/14)</i>	75
2.2.48.	<i>Wyroki łączne; zasady orzekania (P 19/14)</i>	75
2.2.49.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 18/14)</i>	75
2.2.50.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 17/14)</i>	76
2.2.51.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 16/14)</i>	76
2.2.52.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 10/14)</i>	76
2.2.53.	<i>Gry hazardowe (P 7/14)</i>	76
2.2.54.	<i>Gry hazardowe (P 6/14)</i>	76
2.2.55.	<i>Gry hazardowe (P 5/14)</i>	76
2.2.56.	<i>Opłata za czynności adwokackie; stawka minimalna w sprawach z wyboru i z urzędu (U 7/14)</i>	76
2.2.57.	<i>Warunki korzystania przez tymczasowo aresztowanych i skazanych mężczyzn z ciepłej kąpieli (U 6/14)</i>	77
2.2.58.	<i>Zasady ustalania wysokości stawki minimalnej za czynności adwokackie (U 1/14)</i>	77
2.2.59.	<i>Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)</i>	78
2.2.60.	<i>Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)</i>	78
2.2.61.	<i>Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 17/14)</i>	78

2.2.62.	<i>Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)</i>	78
2.2.63.	<i>Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zabezpieczającego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)</i>	78
2.2.64.	<i>Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 7/14)</i>	78
2.2.65.	<i>Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)</i>	79
2.2.66.	<i>Wykroczenia; ograniczenie praw i wolności obywateli w zakresie możliwości uzyskania informacji o popełnionym wykroczeniu (K 51/13)</i>	79
2.2.67.	<i>Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych; przedawnienie roszczenia o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, zastosowanie środka zabezpieczającego, niesłuszne tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie (K 32/13)</i>	80
2.2.68.	<i>Określenie wymiaru kary za wykroczenia drogowe (K 30/13)</i>	80
2.2.69.	<i>Wolność słowa; ograniczenia wolności słowa (K 28/13)</i>	80
2.2.70.	<i>Prawo zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń; obowiązek poinformowania zatrzymanego o takim prawie (K 19/13)</i>	80
2.2.71.	<i>Prawo autorskie (K 15/13)</i>	80
2.2.72.	<i>Przesłanki zarządzenia przez sąd obligatoryjnie wykonania kary warunkowo zawieszanej (P 43/13)</i>	80
2.2.73.	<i>Odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe; odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe (P 40/13)</i>	81
2.2.74.	<i>Przeniesienie sędziego na nowe miejsce służbowe (P 35/13)</i>	81
2.2.75.	<i>Dopuszczenie zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu (P 20/13)</i>	81
2.2.76.	<i>Zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; system izolacji nieletnich (U 7/13)</i>	81
2.2.77.	<i>Uprawnienie inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego oraz pracowników Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (U 3/13)</i>	81
2.2.78.	<i>Karalność niepublicznego znieważenia funkcjonariusza publicznego (SK 70/13)</i>	82
2.2.79.	<i>Zasady wyłączenia sędziego (SK 66/13)</i>	82
2.2.80.	<i>Kodeks postępowania karnego; wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. (SK 65/13)</i>	82
2.2.81.	<i>Obowiązek właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; wykroczenie drogowe (SK 64/13)</i>	82
2.2.82.	<i>Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 62/13)</i>	83
2.2.83.	<i>Przeciwdziałanie narkomanii; przepadek przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przepadkiem (SK 59/13)</i>	83
2.2.84.	<i>Postępowanie karne; zasady przyznawania statusu pokrzywdzonego; składanie fałszywych zeznań (SK 58/13)</i>	83
2.2.85.	<i>Wolność sumienia i wyznania (SK 54/13)</i>	83
2.2.86.	<i>Występek o charakterze chuligańskim (SK 47/13)</i>	84
2.2.87.	<i>Nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., podmiotowi, którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu (SK 27/13)</i>	84

2.2.88.	<i>Zaskarżenie orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy (K 34/12)</i>	84
2.2.89.	<i>Brak regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego; brak ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności (P 31/12)</i>	84
2.2.90.	<i>Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)</i>	85
2.2.91.	<i>Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)</i>	85
2.2.92.	<i>Zasady orzekania kary (P 22/11)</i>	85
3.	Zmiany w prawie	87
5.	Informacja międzynarodowa	88
5.1.	Rada Europy	88
5.1.1.	<i>Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka</i>	88
6.	Przegląd książek i czasopism	89
6.1.	Przegląd książek	89
6.2.	Przegląd czasopism	89

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa

1.1. Uchwały i postanowienia – KZP

1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych

1.2.1 Podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariusza publicznego jako znamię przestępnego wyłudzenia poświadczenia nieprawdy.

przepisy: art. 272 k.k.

hasła: Przesłstwo pko wiarygodności dokumentów; Wyłudzenie poświadczenia nieprawdy

Wyrok z dnia 26 listopada 2014 r., II KK 138/14

Teza:

Za „podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariusza publicznego” w ujęciu art. 272 k.k., może być uznane takie zachowanie sprawcy, który współdziałając z innymi osobami jako osoba podstawiona w charakterze tzw. „słupa”, pozoruje zgodność z rzeczywistością okoliczności istotnych dla zarejestrowania w wydziale komunikacji pojazdu, a następnie wyłudza w ten sposób poświadczenie nieprawdy w postaci uzyskania dowodu rejestracji takiego pojazdu, posługując się kłamliwymi oświadczeniami i twierdzeniami oraz przedkładając sfalszowane (nawet przez inne osoby) dokumenty. Takie zachowanie sprawcy zagraża nie tylko wiarygodności dokumentów, ale także pewności obrotu pojazdami.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 17 maja 2013 r., w sprawie (...), Robert Jerzy G. został skazany za trzy przestępstwa kwalifikowane z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na łączne kary – pozbawienia wolności w rozmiarze 2 lat oraz grzywny w rozmiarze 180 stawek dziennych przy ustaleniu, że wysokość 1 stawki wynosi kwotę 10 zł. Wykonanie łącznej kary pozbawienia wolności zawieszono warunkowo na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. na okres próby wynoszący 4 lata.

Nadto oskarżony został uniewinniony od zarzutu popełnienia 2 przestępstw z art. 272 k.k., a mianowicie:

- w przypadku czynu zarzuczonego w pkt II aktu oskarżenia, polegającego na tym, że w dniu 23 kwietnia 2007 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z Markiem J., Krzysz-

tofem N. i Kamilem J. wyłudził poświadczenie nieprawdy przez podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariuszy publicznych w osobach pracowników Delegatury Biura (...) Urzędu (...), w ten sposób, że złożył dokumenty świadczące o nabyciu pojazdu marki Ford Mondeo, w celu jego zarejestrowania i uzyskania dowodu rejestracyjnego, podczas gdy faktycznie nie nabył tego samochodu i nie był w jego posiadaniu, a kredyt na jego zakup uzyskał dla Marka J. i Krzysztofa N., a następnie uzyskał rejestrację pojazdu i dokumenty w postaci dowodu rejestracyjnego na numery WY 81820 wystawione na swoje nazwisko;

- w przypadku czynu zarzucanego w pkt IV aktu oskarżenia, polegającego na tym, że w dniu 24 maja 2007 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z Markiem J. wyłudził poświadczenie nieprawdy przez podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariuszy publicznych w osobach pracowników Delegatury Biura (...) Urzędu (...), w ten sposób, że złożył dokumenty świadczące o nabyciu motocykla marki Suzuki GSX w celu jego zarejestrowania i uzyskania dowodu rejestracyjnego, podczas gdy faktycznie nie nabył tego pojazdu i nie był w jego posiadaniu, a kredyt na jego zakup uzyskał dla Marka J., a następnie uzyskał rejestrację pojazdu i dokumenty w postaci dowodu rejestracyjnego na numery (...) wystawione na swoje nazwisko.

Apelację od tego wyroku w części dotyczącej uniewinnienia oskarżonego, wniósł na jego niekorzyść Prokurator Prokuratury Okręgowej w W. Na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 k.p.k., polegającą na wydaniu orzeczenia w oparciu o dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych, polegającym na przyjęciu, iż oskarżony Robert G. swoimi działaniami nie wyłudził poświadczeń nieprawdy poprzez podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariusza publicznego przy rejestracji pojazdów - samochodu Ford Mondeo oraz motocykla Suzuki GSX. W konsekwencji naruszenia te doprowadziły do nieustusznego uniewinnienia oskarżonego, podczas gdy uwzględnienie wszystkich zebranych dowodów, ocenionych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego prowadziło do wniosku, iż oskarżony popełnił zarzucane mu czyny, bowiem przedsięwziął podstępne zabiegi celem zarejestrowania pojazdów niestanowiących w rzeczywistości jego własności.

W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej uniewinnienia od czynów z pkt II i IV aktu oskarżenia i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W pisemnej odpowiedzi na apelację obrońca oskarżonego wniósł o jej nieuwzględnienie jako oczywiście bezzasadnej i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 22 października 2013 r., w sprawie (...), utrzymał zaskarżony wyrok w mocy uznając apelację Prokuratora za oczywiście bezzasadną.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Okręgowy w W., który na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie prawa procesowego, a to art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Jak autor kasacji podniósł, naruszenie to polegało na nietrafnym nieuwzględnieniu – w wyniku nienależytej kontroli odwoławczej zaskarżonego orzeczenia - zarzutów apelacji prokuratora dotyczących naruszenia przepisów procesowych mającego wpływ na treść orzeczenia. Skutkowało to błędnym przyjęciem, iż oskarżony swoim zachowaniem nie wypełnił dyspozycji art. 272 k.k., gdyż wydanie decyzji o zarejestrowaniu pojazdów Ford Mondeo i Suzuki GSX nie było wynikiem podstępnych działań, albowiem rejestrując te pojazdy, oskarżony był ich właścicielem, a więc nie wprowadził urzędników wydziału komunikacji w błąd odnośnie ich własności.

W konkluzji Prokurator wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na rozprawie kasacyjnej Prokurator Prokuratury Generalnej poparł kasację i jednocześnie zmodyfikował jej końcowy wniosek w ten sposób, że wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu I instancji w części, w jakiej doszło do uniewinnienia oskarżonego G. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora była w pełni uzasadniona i należało ją uwzględnić. Trafnym okazał się zarzut rażącego naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.

Trzeba zwrócić uwagę, że uchybienie wskazane w kasacji odnosi się w istocie rzeczy do sposobu procedowania Sądu I instancji, natomiast naruszenie w/w przepisów przez Sąd odwoławczy nastąpiło wskutek niedostrzeżenia podniesionego uchybienia i zaakceptowania błędnej decyzji procesowej Sądu Rejonowego. Nie oznacza to jednak, że w tej sytuacji nie było dopuszczalne podniesienie w kasacji zarzutu dotyczącego tego uchybienia, jako związanego z postępowaniem w pierwszej instancji. Jest bowiem oczywiste, że przeniknęło ono do postępowania odwoławczego przez to, iż ustalenia faktyczne dokonane w pierwszej instancji – w zaskarżonym zakresie - zostały w pełni zaakceptowane w tym postępowaniu, mimo, iż z powodu wskazanego uchybienia opierają się one na błędnie ocenionym materiale dowodowym. Jest też oczywiste, że uchybienie to ma charakter rażący, skoro dowody zostały ocenione w sposób dowolny, a nie swobodny, a więc sprzeczny z regułą wyrażoną w art. 7 k.p.k., co w rezultacie doprowadziło do przedwczesnego uniewinnienia oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstw z art. 272 k.k. Z tego też powodu wskazane uchybienie winno być dostrzeżone nawet z urzędu w postępowaniu odwoławczym, a tym bardziej w sytuacji, gdy podniesiono je w apelacji. Skoro zaś sąd odwoławczy nie dostrzegł błędu Sądu I instancji, to zasadnie można stawiać temu Sądowi zarzut prowadzący w konsekwencji do konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku.

W pierwszej kolejności wypada stwierdzić, iż Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie przypisanych oskarżonemu G. trzech przestępstw kwalifikowanych z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. Natomiast w części odnoszącej się do zarzucanych czynów z art. 272 k.k. nie wykazał odpowiedniej wnikliwości i rzetelności, poprzestając jedynie na pobieżnej analizie ustawowych znamion tego przestępstwa, w kontekście dokonanych ustaleń w tym zakresie. Stwierdził Sąd mianowicie, że oskarżony dokonując zarejestrowania samochodu marki Ford Mondeo oraz motocykla Suzuki, w Delegaturze Biura (...) Urzędu (...), nie wypełnił znamion przestępstwa z art. 272 k.k., gdyż w ogóle nie doszło w tym przypadku do „poświadczenia nieprawdy”. W ocenie Sądu, oskarżony zawierając umowę kupna w/w pojazdów stał się w świetle prawa ich właścicielem. Rejestracja pojazdów opierała się na prawdziwych informacjach, zaś fakt ich przekazania w użytkowanie innym osobom „nie zmieniał rzeczywistego stanu prawnego, że oskarżony jest ich właścicielem”. I jak dalej podkreślił Sąd – „Właściciel rzeczy może postąpić z nią według swojej woli, w tym także może ją przekazać w użytkowanie innym osobom. Z żadnego przepisu prawa nie wynika obowiązek osobistego korzystania z samochodu, dlatego też oskarżony miał prawo przekazać go Krzysztofowi N., choć umowa kredytu w dalszym ciągu obciążała jego osobę” (s. 21 – 22 uzasadnienia). Z kolei Sąd odwoławczy akceptując w całości stanowisko Sądu Rejonowego w tym zakresie, poprzestał na zdawkowym stwierdzeniu, że jest ono trafne i słusznym było uniewinnienie oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstw z art. 272 k.k. Jednak Sąd Okręgowy odniósł się do argumentów przedstawionych w apelacji Pro-

kuratora pobieżnie i bez właściwej ich analizy, z pominięciem rzeczywistej wymowy materiału dowodowego, w tym wyjaśnień oskarżonego. Podkreślił, iż dla bytu tego przestępstwa „bez znaczenia była ta okoliczność, że oskarżony nie przejął faktycznego władztwa nad tymi rzeczami”, a dalej wywiódł ten Sąd – „Przepisy prawa nie określają, aby rejestracji pojazdu mógł dokonać tylko ten właściciel, który faktycznie jest w jego posiadaniu i go użytkuje”. Konkludując podniósł Sąd, że „w takim stanie rzeczy nie doszło do poświadczenia nieprawdy przez pracownika biura, który dokonał rejestracji” (s. 3 uzasadnienia).

Sąd Najwyższy stwierdza, iż tak wyrażone stanowiska Sądów obydwu instancji są nieślusne i wynikają z pobieżnej analizy zarówno dokonanych w tej części ustaleń faktycznych, jak i błędnej wykładni ustawowych znamion przestępstwa z art. 272 k.k. Nie uwzględniają również utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego, a także poglądów doktryny.

„Podstępne wprowadzenie w błąd” w rozumieniu art. 272 k.k. oznacza szczególną, a nie zwykłą formę „wprowadzenia w błąd” (jak np. art. 286 § 1 k.k.). Dla wypełnienia znamion przestępstwa określonego w art. 272 k.k. nie wystarcza samo złożenie nieprawdziwego oświadczenia, ale konieczne jest podjęcie jeszcze pewnych działań, na przykład przebiegłych, pozorujących jego zgodność z rzeczywistością i utrudniających wykrycie nieprawdy. Jakkolwiek samo kłamstwo nie stanowi jeszcze podstępnego zabiegu, to staje się nim w połączeniu z zachowaniem sprawcy, które jego kłamliwym twierdzeniom nadaje pozór prawdy. Innymi słowy – sprawca używając podstępnych zabiegów, pozoruje zgodność przebiegu zdarzenia z rzeczywistością i tym samym utrudnia odkrycie prawdy o tym zdarzeniu. W takim działaniu sprawcy znajduje się również element skrytości, mającej na celu zmylenie kogoś, lub oszukanie. Chodzi o działania przebiegłe, których wykrycie wymaga uwagi wychodzącej ponad przeciętną miarę. A zatem w przestępstwie z art. 272 k.k. chodzi o uzyskanie potwierdzenia prawdziwości okoliczności nieprawdziwej przez osobę uprawnioną do wystawienia dokumentu w zakresie takiej okoliczności. Poświadczenie nieprawdy może polegać na potwierdzeniu okoliczności, które w ogóle nie miały miejsca, lub też na ich przeinaczeniu lub zatajeniu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 marca 2012 r., V KK 240/11, Lex Nr 1165235; z dnia 5 kwietnia 2011 r., II KK 267/10, Lex Nr 794972; z dnia 10 października 2007 r., III KK 25/07, Lex Nr 476244; z dnia 4 czerwca 2003 r., WA 26/03, OSNKW 2003, z. 9 – 10, poz. 83; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2008 r., II KK 179/08, Lex Nr 477711; wyroki Sądów Apelacyjnych: w Krakowie, z dnia 8 marca 2001 r., II AKa 33/01, KZS 2001, z. 5, poz. 28; w Łodzi, z dnia 18 sierpnia 2011 r., II AKa 70/11, Lex Nr 1261020; w Białymstoku, z dnia 14 września 2012 r., II AKa 110/12, Lex Nr 1220415).

Powyższe poglądy judykatury są w pełni zgodne ze stanowiskiem przyjętym w doktrynie, gdzie przez pojęcie podstępnego wprowadzenia w błąd rozumie się celowe wytworzenie u wystawcy dokumentu mylnego wyobrażenia o okolicznościach związanych z wyłudzo- nym dokumentem. Przestępstwo z art. 272 k.k. może być popełnione zarówno wtedy, gdy sprawca sam bezpośrednio w prowadzi w błąd osobę wystawiającą dokument, jak i wówczas, gdy działa za pośrednictwem lub przy współdziałaniu innych osób (por. Kodeks Karny. Część Szczególna. Komentarz. Tom II, pod red. A. Wąska i R. Zawłockiego, wyd. IV, Warszawa 2010, s. 813 – 822). Wprowadzenie w błąd osoby upoważnionej do wystawienia poświadczenia polega na wytworzeniu u niej mylnego wyobrażenia o stanie rzeczy, do którego ma odnosić się poświadczenie. Sprawca może to spowodować np. poprzez złożenie fałszywych zeznań, przedłożenie funkcjonariuszowi sfalszowanych lub podrobionych dokumentów, czy też posłużyć się uzyskanym wcześniej poświadczeniem nieprawdy przez innego funkcjonariusza. Dokument, o którym mowa w art. 272 k.k., musi zawierać poświadczenie nieprawdy, cechujące się przymiotem zaufania publicznego, a więc poświadczenie to musi być częścią dyspozycyjną dokumentu (por. Kodeks Karny.

Część Szczególna. Komentarz. Tom II, pod red. A. Zolla, wyd. II, Zakamycze 2006, s. 1345 – 1348).

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy należy krytycznie stwierdzić, iż Sąd I instancji dokonał sztucznego podziału całości przestępczego procederu oskarżonego G., dzieląc ten proceder na niezależne, odrębne byty, bez uwzględnienia ich wzajemnej wymowy, ścisłego związku pomiędzy poszczególnymi etapami przestępczej działalności oskarżonego i pełnego jej kontekstu oraz specyfiki przestępczej działalności prowadzonej we współdziałaniu z innymi osobami.

Jak trafnie podniesiono w kasacji, Sąd ten w ogóle nie zajął się analizą przesłanek „podstępного wprowadzenia w błąd” oraz „wyłudzenia poświadczenia nieprawdy”, a więc znamion decydujących o bycie przestępstwa z art. 272 k.k. Nie wyjaśnił Sąd, co legło u podstaw uznania, iż elementem podstępu nie może być przedłożenie dokumentów świadczących o legalnym pochodzeniu pojazdu w sytuacji, gdy takie działanie było elementem szerszego przestępczego porozumienia, zaś dokumentacja pojazdów była tworzona w zależności od aktualnych potrzeb tego procederu. Tym bardziej, że informacje wynikające z dokumentów przedłożonych w wydziale komunikacji nie były zgodne z prawdą i wywołały oszukańczy skutek - doraźny w postaci zarejestrowania pojazdów i finalny w postaci wyłudzenia kredytów. Należy w pełni zgodzić się z autorem kasacji, iż tego rodzaju zachowanie stworzyło tylko pozory legalności transakcji i wprowadziło w błąd urzędników wydziału komunikacji.

Z pola widzenia Sądu I instancji umknęło, iż zarzuty popełnienia czynów z art. 272 k.k. mają bezpośredni i ścisły związek z prawomocnie przypisanymi oskarżonemu przestępstwami dotyczącymi wyłudzenia kredytów. Ma rację autor kasacji, gdy wskazuje, że oskarżony Robert G. zarejestrował pojazdy na polecenie innych osób nie dlatego, iż był ich właścicielem i działał jak właściciel, ale dlatego, że tylko takie działanie gwarantowało osiągnięcie głównego celu przestępczego procederu, jakim było otrzymanie wyłudzonego kredytu. Oskarżony był tylko i wyłącznie tzw. „słupem” i wykonywał polecenia innych osób, z którymi współdziałał, przy czym miał pełną świadomość całości przestępczego procederu. Jak ustalił Sąd Rejonowy – oskarżony „zdawał sobie sprawę, iż jest tzw. „słupem”, ponieważ nie interesował się ani przedmiotami nabywanymi na kredyt, ani żadnymi formalnościami z tym związanymi. Jak wynika z jego wyjaśnień, nawet nie czytał przedstawianych do podpisu papierów” (s. 10 uzasadnienia). Z tym stanowiskiem Sądu należy w pełni zgodzić się.

Reasumując trzeba stwierdzić, że przestępstwa z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k., za które G. został skazany, nie mogłyby w ogóle zaistnieć, gdyby nie wcześniejsza rejestracja pojazdów - samochodu i motocykla. Rejestracja ta była warunkiem koniecznym do sfinalizowania oszustw. Oskarżony nie dysponował żadnymi środkami na zakup pojazdów i nigdy nie zamierzał spłacać zaciągniętych zobowiązań, tym bardziej, że był wówczas bezrobotny i nie pracował w firmie, która widniała na podrobionym zaświadczeniu o jego zarobkach. Oskarżony zdecydował się na współdziałanie w tym procederze w zamian za anulowanie zadłużenia wobec innej osoby z tytułu handlu narkotykami. Trafnie podnosi Prokurator, że w realiach procesowych niniejszej sprawy, na stronę przedmiotową czynu oskarżonego, oprócz przedłożenia kłamliwych dokumentów w wydziałach komunikacji, wskazuje również cały zespół okoliczności poprzedzających rejestrację pojazdów, w których uczestniczyły razem z oskarżonym osoby trzecie. To właśnie one dostarczyły oskarżonemu zaświadczenie o zarobkach, dokumenty kredytowe, „zorganizowały” pojazdy i zawiązały ich wartość, sfałszowały dokumenty tych pojazdów, udały się z oskarżonym do wydziału komunikacji i odebrały od niego tablice rejestracyjne oraz dokumenty pojazdów, wreszcie, przejęły pieniądze otrzymane z kredytów.

W tej sytuacji w zachowaniu oskarżonego istniał szeroki wachlarz zachowań towarzyszących złożeniu wniosku o rejestrację pojazdów, świadczących o tym, że występowanie przez oskarżonego w charakterze właściciela pojazdów było tylko i wyłącznie fikcją, pozorem oraz jednym z wielu elementów przemyślanych działań, mających na celu doprowadzić, w pierwszej kolejności do wyłudzenia rejestracji pojazdów, a w konsekwencji do wyłudzenia kredytów. W rzeczywistości więc podstępne zabiegi w celu uzyskania dowodu rejestracji pojazdów zostały podjęte już na etapie kompletowania dokumentacji do uzyskania kredytów na ich zakup. Od samego początku faktycznymi właścicielami tych pojazdów były inne osoby współdziałające z oskarżonym, zaś sam Robert G. był tylko z pozoru ich właścicielem. Zresztą nawet z treści jego wyjaśnień wynika, iż w żadnym wypadku nie działał z zamiarem uzyskania własności któregośkolwiek z pojazdów objętych niniejszym postępowaniem. Jego rzeczywistym zamiarem było tylko i wyłącznie uzyskanie anulowania długu pochodzącego z działalności narkotykowej. Trzeba pamiętać i o tym, że na dalszym etapie omawianego proceduru, zarejestrowane pojazdy służyły do pozorowania kolizji celem wyłudzenia odszkodowań, co byłoby niemożliwe bez ich wcześniejszej rejestracji.

Z kolei Sąd odwoławczy dopuścił się rażącego i mającego wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., polegającego na dokonaniu niewłaściwej kontroli odwoławczej, która skutkowałą nieuwzględnieniem apelacji i utrzymaniem w mocy wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części, mimo dokonania przez ten Sąd dowolnej oceny dowodów, a więc w sposób uchylający regule z art. 7 k.p.k.

Podsumowując te rozważania Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę stwierdza, co następuje: Za „podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariusza publicznego” w ujęciu art. 272 k.k., może być uznane takie zachowanie sprawcy, który współdziałając z innymi osobami jako osoba podstawiona w charakterze tzw. „słupa”, pozoruje zgodność z rzeczywistością okoliczności istotnych dla zarejestrowania w wydziale komunikacji pojazdu, a następnie wyłudza w ten sposób poświadczenie nieprawdy w postaci uzyskania dowodu rejestracji takiego pojazdu, posługując się kłamliwymi oświadczeniami i twierdzeniami oraz przedkładając sfalszowane (nawet przez inne osoby) dokumenty. Takie zachowanie sprawcy zagraża nie tylko wiarygodności dokumentów, ale także pewności obrotu pojazdami”.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.2. Sposób formułowania opisu czynu w wyroku skazującym; przestępstwo oszustwa kredytowego.

przepisy: art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.; art. 297 § 1 k.k.

hasła: Opis czynu; Przesłębstwo oszustwo kredytowego

Wyrok z dnia 26 listopada 2014 r., II KK 141/14

Teza:

1. Art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. nie wprowadza wymogu, aby w opisie czynu używać słów ustawy. Wystarczające jest przy konstruowaniu opisu przestępstwa oszustwa, a dokładniej jego podmiotowej, albo użycie wyrażenia znaczeniowo równorzędnego albo zastąpienie słów ustawy takim stwierdzeniem, które swą treścią adekwatnie wypełnia znaczenie tego znamienia.
2. Zawarty w art. 297 § 1 k.k. zwrot „okoliczności o istotnym znaczeniu” wiązać należy z nierzetelnymi, pisemnymi oświadczeniami, a nie z fałszywymi lub stwierdzającymi nieprawdę dokumentami.

Z uzasadnienia:

„Sąd Rejonowy w P, wyrokiem z 25 stycznia 2013 r., uznał Krystiana F. za winnego tego, że: „w dniu 28 maja 2008 r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z Ryszardem W. oraz innymi nieustalonymi osobami, doprowadził (...) Bank SA z siedzibą w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 9999 zł w ten sposób, że Ryszard W. zawarł z (...) Bank SA z siedzibą w K. umowę o kredyt konsumpcyjny gotówkowy nr (...), wprowadzając w błąd pracowników oddziału wymienionego banku w P. co do zamiaru wywiązania się z warunków zawartej umowy oraz co do swojej sytuacji materialnej, przedkładając podrobiony i poświadczający nieprawdę dokument w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wysokości osiągniętych dochodów w przedsiębiorstwie pod firmą „P.” Tadeusz R. z siedzibą w Ł. przy ulicy (...), który to dokument otrzymał od nieustalonej osoby, a uzyskane z kredytu pieniądze przekazał Krystianowi F. oraz innym nieustalonym osobom”, to jest przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby, oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do częściowego naprawienia szkody.

Sąd Okręgowy w Ł., po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 r. apelacji obrońcy, zmienił pierwszoinstancyjny wyrok i uniewinnił oskarżonego Krystiana F.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego złożył Prokurator Okręgowy w Ł. na niekorzyść oskarżonego, zarzucając rażące naruszenie art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. polegające na błędnym przyjęciu, że w opisie czynu nie wskazano, aby Krystian F. działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz by okoliczności zawarte w zaświadczeniu o zatrudnieniu i osiągniętych dochodach, przedłożonym w banku przez Ryszarda W., były istotnymi dla uzyskania kredytu, jakkolwiek okoliczności te z opisu przypisanego oskarżonemu czynu jednoznacznie wynikały – wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpatrzenia w postępowaniu odwoławczym.

Stanowisko to zyskało wsparcie obecnej na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna, mimo że sformułowany w niej zarzut odnoszący się do obrazy art. 286 § 1 k.k. powinien zostać już w części wstępnej skargi powiązany z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., natomiast zarzut w zakresie dotyczącym naruszenia art. 297 § 1 k.k. wypadało ująć zgoła inaczej.

Analizując kasację w zakresie zarzucającym Sądowi ad quem obrazę art. 286 § 1 k.k., należało odnotować, że wprawdzie określony w tym przepisie występki oszustwa jest przestępstwem umyślnym i kierunkowym, co oznacza, że można je popełnić wyłącznie „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”, to jednak w jego opisie w wyroku skazującym nie jest niezbędne powołanie *in extenso* przytoczonego wyżej ustawowego zwrotu. Przepis art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. nie wprowadza wszak wymogu, aby w opisie czynu używać słów ustawy. Wystarczające jest zatem przy konstruowaniu opisu przestępstwa oszustwa, a dokładniej jego strony podmiotowej, albo użycie wyrażenia znaczeniowo równorzędnego, np. „wyludzić” (zob. wyrok SN z 29 marca 2011 r., III KK 321/10, LEX nr 846388), albo zastąpienie słów ustawy takim stwierdzeniem, które swą treścią adekwatnie wypełnia znaczenie tego znamienia, to znaczy działania „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej” (zob. wyroki SN z 22 października 2009 r., IV KK 111/09, LEX nr 550462; z 25 czerwca 2013 r., V KK 435/12, LEX nr 1331400). W judykaturze podkreśla się, że pol-

ski proces karny nie jest procesem formułkowym, w którym wymagane byłoby posługiwanie się określonymi formułami prawnymi, lecz procesem, w którym przepisy określają jedynie sposób postępowania organów procesowych, w tym przy redagowaniu opisu czynu zarzucanego i przypisanego tak, aby odzwierciedlał on zdarzenie przestępne, ze wskazaniem znamion. Niedociągnięcia w tym zakresie, gdy jednak ustalenia faktyczne jednoznacznie wykazują, że zdarzenie odpowiadające zachowaniu przestępnemu miało rzeczywiście miejsce i to przy stronie podmiotowej wymaganej w danej sytuacji przez prawo karne, nie może prowadzić do uwolnienia oskarżonego od odpowiedzialności karnej. Uniewinnianie osoby winnej, mimo wykazania jej sprawstwa i winy, kolidowałoby jaszkrawo z celem procesu karnego określonym w art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. (zob. postanowienie SN z 20 marca 2014 r., III KK 416/13, Prok. i Pr. – wkł. 2014/ 6/6).

Wracając na grunt niniejszej sprawy, trzeba stanowczo stwierdzić: skoro w opisie czynu przypisanego Krystianowi F. jest mowa o doprowadzenia banku do wypłaty bez mała 10 tys. zł wskutek wprowadzenia jego pracowników w błąd „co do zamiaru wywiązania się z warunków zawartej umowy”, to nie ma cienia wątpliwości, że oskarżonemu towarzyszył cel osiągnięcia korzyści majątkowej (art. 115 § 4 k.p.k.). Inne odczytanie opisu przypisanego oskarżonemu czynu nie wchodzi w rachubę.

Sąd odwoławczy dopuścił się także wadliwej interpretacji art. 297 § 1 k.k., utrzymując, że w opisie przypisanego w pierwszej instancji Krystianowi F. czynu zabrakło jednego ze znamion oszustwa kredytowego, to jest zapisu, iż przedłożony fałszywy dokument dotyczył „okoliczności o istotnym znaczeniu” dla uzyskania kredytu. Z punktu widzenia reguł wykładni językowej, zwłaszcza mając na względzie posłużenie się przez ustawodawcę w tekście komentowanego przepisu alternatywą rozłączną w postaci spójnika „albo”, uprawnione jest zapatrywanie prawne, że zawarty w art. 297 § 1 k.k. zwrot „okoliczności o istotnym znaczeniu” wiązać należy z nierzetelnymi, pisemnymi oświadczeniami, a nie z fałszywymi lub stwierdzającymi nieprawdę dokumentami. Takie podejście prezentowane jest już to w orzecznictwie (zob. wyrok SN z 19 listopada 2004 r., III KK 81/04, LEX nr 141348), już to w piśmiennictwie prawniczym (zob. R. Korczyński: O niektórych kwestiach spornych na tle ujęcia oszustwa kredytowego w nowym kodeksie karnym, NKPK 2001.8, 59).

Zbytecznym zatem postąpieniem było forsowanie przez skarżącego poglądu – skądinąd zresztą słusznego – że z opisu czynu przypisanego przez Sąd a quo wyczytać można, iż przedłożony w banku dokument dotyczył „okoliczności o istotnym znaczeniu”.

Uogólniając zaprezentowane stanowisko, można w podsumowaniu powiedzieć, że przy redagowaniu opisu czynów przestępnych nie jest konieczne ani cytowanie zwrotów ustawowych, ani posługiwanie się ich synonimami. Wystarczające jest, aby ujęte w nim były choćby w sposób dorozumiany – byle jednoznaczny w swojej wymowie – wszystkie znamiona charakteryzujące dany typ czynu zabronionego. Ani przesadna szczegółowość, ani nadmierna skrótowość nie są tu pożądane. Oczekiwane są umiarkowana zwięźłość i używanie zwrotów zrozumiałych, oddających istotę konkretnego czynu.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, dzieląc w zasadniczej mierze stanowisko skarżącego prokuratora, wydał orzeczenie o charakterze kasatoryjnym (art. 537 § 2 k.p.k.).

Już na koniec, poniekąd na marginesie, warto wskazać, że Sąd odwoławczy, uniewinniając oskarżonego, winien był obciążyć Skarb Państwa kosztami procesu w całości, a nie tylko za postępowanie odwoławcze”.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.3. Zakres wstępnej kontroli oskarżenia i warunki dopuszczalności umorzenia postępowania karnego w tej fazie na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.

przepisy: art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k.,
hasła: Wstępna kontrola oskarżenia

Postanowienie z dnia 3 grudnia 2014 r., II KK 155/14

Teza:

Zakres wstępnej kontroli oskarżenia, przeprowadzanej w trybie art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k., nie obejmuje merytorycznej oceny poszczególnych dowodów oraz ich wartościowania. Umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w tym trybie może nastąpić tylko wówczas, gdy z zebranego w sprawie w postępowaniu przygotowawczym materiału dowodowego w sposób oczywisty wynika, że zarzucony oskarżonemu czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego. Natomiast w sytuacji, gdy zebrane dowody nie mają całkowicie jednoznacznej wymowy i dla dokonania trafnych ustaleń faktycznych konieczne jest prowadzenie wieloaspektowej, wszechstronnej analizy i krytycznej oceny dowodów, umorzenie postępowania w tym trybie jest niedopuszczalne.

Z uzasadnienia:

„Maciej W. został oskarżony o to, że w dniu 17 stycznia 2012 r. w S., w barze przy ul. (...) należącym do Wojciecha S. sprawując funkcję prezesa zarządu firmy „H.” Sp. z o.o. z siedzibą w W. przy ul. (...) i zajmując się sprawami gospodarczymi tej firmy, urządził – na podstawie umowy o wspólnym przedsięwzięciu - gry na automacie A., należącym do firmy „H.” bez wymaganej koncesji na prowadzenie kasyna, wbrew przepisowi art. 6 ust. 1 ustawy z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2009 r., poz. 1540 ze zm.), tj. o czyn z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.ks.

Przed rozpoczęciem przewodu sądowego obrońca oskarżonego wystąpił z wnioskiem o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. Sąd Rejonowy w Ł., postanowieniem z dnia 11 września 2013 r., na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył postępowanie w sprawie wobec stwierdzenia, że czyn zarzucany oskarżonemu nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone zażaleniem przez oskarżyciela publicznego – Urząd Celny I w Ł. W środku odwoławczym podniesiono zarzuty obrazy przepisu art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., poprzez uznanie, że czyn, którego popełnienie zarzucano oskarżonemu nie zawiera znamion czynu zabronionego oraz błędu w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że oskarżony, opierając się na posiadanych opiniach, działał w przekonaniu, iż automat A. jest urządzeniem zręcznościowym, które nie podlega rygorom ustawy o grach hazardowych. W uzasadnieniu zażalenia zakwestionowano również tryb procedowania Sądu pierwszej instancji - wydanie orzeczenia na posiedzeniu, zamiast na rozprawie, po przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy w S., postanowieniem z dnia 10 grudnia 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

W dniu 9 czerwca 2014 r. kasację od tego postanowienia wniósł - na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. – Prokurator Generalny, zaskarżając powyższe postanowienie w całości na niekorzyść oskarżonego. W kasacji zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orze-

czenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegające na zaniechaniu dokonania wszechstronnej kontroli odwoławczej oraz należytego rozważenia i ustosunkowania się w uzasadnieniu orzeczenia do wszystkich zarzutów podniesionych w środku odwoławczym, w następstwie czego doszło do utrzymania w mocy postanowienia sądu I instancji zapadłego z rażąco obrazą art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegającą na przeprowadzeniu oceny dowodów, skutkującej niezasadnym umorzeniem postępowania przeciwko Maciejowi W. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., w następstwie wyrażenia błędnego poglądu, że w sprawie występuje ujemna przesłanka procesowa w postaci braku znamion czynu zabronionego.

W konkluzji kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

W tej sprawie, z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 434 § 1 k.p.k. przedmiotem zarzutu kasacyjnego na niekorzyść Macieja W. nie uczyniono rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w S. w zakresie akceptującym stanowisko Sądu I instancji, co do niemożności pociągnięcia oskarżonego do odpowiedzialności karnej w zakresie zarzucanego mu czynu, z uwagi na brak notyfikacji przez Polskę przepisów technicznych, do których odwołuje się art. 107 § 1 k.k.s. Problematyka ta pozostaje więc poza zakresem rozpoznania przez Sąd Najwyższy w tej sprawie. Zgodnie bowiem z art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację, co do zasady, w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Natomiast mieści się w tym zakresie problematyka dotycząca trybu procedowania Sądu Rejonowego w Ł., gdyż w zażaleniu zakwestionowano wydanie przez ten Sąd orzeczenia na posiedzeniu, zamiast na rozprawie, po przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego. W takim razie skarżący w kasacji, wbrew odmiennym twierdzeniom obrońcy oskarżonego, był uprawniony do podniesienia zarzutu naruszenia art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

Analiza akt sprawy potwierdziła, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z rażąco naruszeniem przepisów prawa procesowego, wymienionych w zarzucie kasacji, co miało istotny wpływ na jego treść.

Zakres wstępnej kontroli oskarżenia, przeprowadzanej w trybie art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k., nie obejmuje merytorycznej oceny poszczególnych dowodów oraz ich wartościowania. Umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w tym trybie może nastąpić tylko wówczas, gdy z zebranego w sprawie w postępowaniu przygotowawczym materiału dowodowego w sposób oczywisty wynika, że zarzucony oskarżonemu czyn nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego. Natomiast w sytuacji, gdy zebrane dowody nie mają całkowicie jednoznacznej wymowy i dla dokonania trafnych ustaleń faktycznych konieczne jest prowadzenie wieloaspektowej, wszechstronnej analizy i krytycznej oceny dowodów, umorzenie postępowania w tym trybie jest niedopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2005 r., V KK 14/05).

Rację ma skarżący, że w tej sprawie nie zachodziły warunki do umorzenia postępowania bez przeprowadzenia rozprawy. Zebrany w sprawie materiał dowodowy w zakresie odnoszącym się do istotnych okoliczności czynu zarzucanego oskarżonemu nie jest bowiem jednoznaczny. Przede wszystkim dlatego, że w jego skład wchodziły opinie zawierające wzajemnie wykluczające się wnioski co do charakteru urządzenia A. Z jednej strony są opinie sporządzone przez Józefa K. – czeskiego biegłego sądowego z dziedziny m. in. techniki komputerowej, systemów loteryjnych, gier i wygranych, kancelarię Rad-

cowską (...) oraz S. P. z Kancelarii Prawnej (...), z których wynika, że przedmiotowe urządzenie jest automatem o charakterze zręcznościowym, nie posiadającym funkcji prowadzenia gier o charakterze losowym – na których Sąd Rejonowy w Ł. oparł swoje stanowisko, co do niemożności przypisania oskarżonemu umyślnego działania, a drugiej strony – całkowicie pominięta przez ten Sąd, wywołana przez Urząd Celny, opinia biegłego sądowego z zakresu informatyki, telekomunikacji i automatów do gier R. R., z której wynika, że automat A. jest urządzeniem elektronicznym, w którym zainstalowany jest program umożliwiający rozgrywanie gier o charakterze losowym w rozumieniu ustawy o grach hazardowych.

Sąd pierwszej instancji, dysponując takimi opiniami - niezależnie od innych względów, w tym w szczególności przeprowadzenia niedopuszczalnej na tym etapie postępowania oceny dowodów - nie powinien na posiedzeniu umarzać postępowania przeciwko oskarżonemu z powodu wystąpienia ujemnej przesłanki procesowej, określonej w art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. Natomiast Sąd Okręgowy w S. rozpoznając zażalenie na to postanowienie powinien był dostrzec, że jest ono wadliwe, gdyż Sąd meriti wykroczył poza granice wstępnej kontroli oskarżenia. Ponadto, Sąd odwoławczy nie odniósł się należycie do argumentacji zażalenia dotyczącej pominięcia dowodu z opinii polskiego biegłego sądowego R. R. oraz zaakceptowania dokonanych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń co do zamiaru oskarżonego wyłącznie na podstawie pozostałych opinii, nie dysponując nawet wyjaśnieniami Macieja W.

Tak procedując, Sąd ten dopuścił się rażącego naruszenia wskazanych w zarzucie kasacji przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. i w konsekwencji utrzymał w mocy postanowienie Sądu pierwszej instancji wydane z rażąco obrażając art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. Zaistniałe w postępowaniu odwoławczym uchybienie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, gdyż w jego następstwie doszło do bezpodstawnego umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Ł. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi. W jego toku sąd właściwy uwzględni powyższe uwagi. Oceniając skutki niedopełnienia obowiązku notyfikacji przepisów technicznych, do których odwołuje się art. 107 § 1 k.k.s. powinien mieć na względzie pogląd Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt I KZP 15/13 i wyroku z dnia 8 stycznia 2014 r., sygn. akt IV KK 183/13.

Z tych względów orzeczono, jak w postanowieniu.”

┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆ ┆

1.2.4. Wykroczenia i przestępstwa określone w Prawie lotniczym; *nullum crimen sine lege*.

przepisy: art. 93 ust. 6 i 7 Prawa lotniczego; art. 210 Prawa lotniczego, art. 211 Prawa lotniczego, art. 212 Prawa lotniczego.

hasła: Pozakodeksowe prawo karne; Pozakodeksowe prawo wykroczeń; *nullum crimen sine lege*

Wyrok z dnia 30 września 2014 r., II KK 253/14

Teza:

Wobec braku odwołania się w art. 210 Prawa lotniczego do art. 93 ust. 6 i 7 tej ustawy, normy określone w tych przepisach mają charakter administracyjno-porządkowych, a zachowania tam opisane – same w sobie – nie stanowią wykro-

czeń, o których mowa w art. 210 Prawa lotniczego czy przestępstw, określonych w art. 211 i art. 212 tej ustawy.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem z dnia 21 maja 2014 r., sygn. (...), Sąd Rejonowy w K. uznał obwinionych Mariusza G., Marcina M., Pawła P. i Dariusza Ś. za winnych tego, że w dniu 7 września 2013 r. w K. na ul. (...), z działki nr (...) należącej do Urzędu Miasta K., dokonywali startów i lądowań motolotnią bez zgody posiadacza nieruchomości i przypisując każdemu z nich wykroczenie z art. 93 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2013 r., poz. 1393, ze zm.), na podstawie art. 39 § 1 k. w. odstąpił od wymierzenia obwinionym kary. Jednocześnie zwolnił ich od ponoszenia kosztów postępowania (k. 56).

Wyrok ten uprawomocnił się bez kontroli instancyjnej w dniu 29 maja 2014 r. (k. 95, 100).

Został on jednak zaskarżony kasacją przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionych. Skarżący na zasadzie art. 111 k.p.s.w. oraz art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.s.w. zarzucił orzeczeniu Sądu meriti rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, tj. art. 1 § 1 k. w. i art. 5 § 1 pkt 2 k.p.s.w., polegające na uznaniu obwinionych: M. G., M. M., P. P. i D. Ś. za winnych popełnienia zarzucanych im wykroczeń z art. 93 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze, podczas gdy wymienione przepisy nie zawierają sankcji karnej i tym samym nie penalizują określonych w nich zachowań jako wykroczeń.

Powołując się na powyższe skarżący wniósł o uniewinnienie obwinionych od popełnienia zarzucanych im czynów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna w stopniu oczywistym, dlatego została rozpoznana na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Analiza akt sprawy w pełni potwierdziła podniesiony w kasacji zarzut wydania zaskarżonego orzeczenia z rażącym naruszeniem przepisów prawa materialnego i postępowania w sprawach o wykroczenia, mającym wpływ na treść orzeczenia.

Na wstępie należy zauważyć, że Prokurator Generalny wywiódł kasację na korzyść obwinionych. Zatem, ich odpowiedzialność możemy rozważać jedynie w kategorii przepisów wykroczeniowych ze względu na obowiązujący zakaz reformationis in peius (art. 112 k.p.s.w. w zw. z art. 109 § 2 k.p.s.w. i art. 434 k.p.k.).

Odnosząc się do zarzutu kasacyjnego trzeba stwierdzić, że wyrażona w art. 42 ust. 1 Konstytucji RP i art. 7 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przyjętej w Rzymie, dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U.1993.61.284) zasada nullum crimen, nulla poena sine lege ma zastosowanie również w odniesieniu do wykroczeń (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KK 245/09, LEX nr 529630), bowiem znajduje swoje odzwierciedlenie w treści art. 1 § 1 k. w., który stanowi, że „odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5.000 złotych lub nagany...” Oznacza to, że zachowanie podlegające kryminalizacji, powinno zostać sprecyzowane w zakresie jego rodzaju, cech charakterystycznych, jak również wysokości przewidzianych kar i zasad ich wymierzania wyłącznie w akcie rangi ustawowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2009 r., sygn. III KK 226/09, Biul.PK 2009/8/9).

Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 22 stycznia 2013 r., 42931/10 (LEX nr 1252913) w sprawie Camilleri v. Malta potwierdził, że art. 7 ust. 1 Konwencji stanowi zasadę, według której jedynie prawo może definiować przestępstwo i przewidywać za nie

karę (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). Stąd wynika, iż czyny zagrożone karą i odpowiadające im kary muszą być wyraźnie określone przez prawo. Wymóg ten zostaje spełniony wówczas, gdy jednostka może wywieść z brzmienia odnośnego przepisu - oraz, gdy zachodzi taka potrzeba, przy pomocy sądowej interpretacji tego przepisu - jakie działania lub zaniechania sprawią, że poniesie ona odpowiedzialność karną.

Natomiast dopuszczalne jest doprecyzowanie znamion ustawowych niektórych czynów zabronionych w aktach rangi podustawowej, szczególnie w sytuacji gdy ustawowy opis czynu zabronionego nie jest kompletny i wymaga dopełnienia przepisem odrębnym zamieszczonym w innym akcie prawnym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 1995 r., II KRN 158/95, Prok.i Pr.-wkł. 1996/6/2, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2009 r., I KZP 29/08, OSNKW 2009/2/15).

W wypadku czynów stypizowanych w odrębnych ustawach, a więc pozostających poza zbiorem wykroczeń określonych w Kodeksie wykroczeń, przepis taki powinien zawierać także sankcję przesądzającą o tym, że zagrożony nią typ czynu zabronionego stanowi wykroczenie albo zawierać przepis odsyłający do tego rodzaju sankcji przewidzianej w przepisach karnych tejże ustawy szczególnej.

Wskazanych wyżej cech nie zawiera art. 93 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze, albowiem przepisy te, formułujące nakaz określonego postępowania dowódcy statku powietrznego wykonującego start i lądowanie na lądowisku wykorzystywanym nie częściej niż 14 dni w ciągu kolejnych 12 miesięcy, polegający na obowiązku uzyskania zgody posiadacza nieruchomości, na której znajduje się lądowisko na dokonanie takich manewrów, nie zostały wyposażone w sankcję karną, jak też nie odwołują się w tym zakresie do działu XII ustawy Prawo lotnicze zawierającego przepisy karne.

Konstrukcja jedyne przepisu ustawy Prawo lotnicze zawierającego katalog wykroczeń - art. 210, zawiera zakazy i nakazy określonego postępowania wskazanych w nim podmiotów, m. innymi poprzez sformułowanie „...Kto wbrew ...” i następcze odwołanie się do enumeratywnie wymienionych przepisów ustawy Prawo lotnicze. W ten sposób ustawodawca uzupełnia znamiona poszczególnych wykroczeń o przepisy szczegółowo regulujące stosunki prawne z zakresu lotnictwa cywilnego. Należy zaakcentować, że powołany art. 210 nie odwołuje się do art. 93 ust. 6 i 7 tejże ustawy, co przy uwzględnieniu braku zawartej w tych przepisach sankcji oznacza, że nie stanowią one wykroczeń, a są jedynie normami prawnymi o charakterze administracyjno – porządkowym, co trafnie zauważył w wywiedzionej kasacji Prokurator Generalny. Z tego powodu w odniesieniu do tego rodzaju czynu, nie ma również zastosowania art.48 k.w. pozwalający na stosowanie części ogólnej kodeksu wykroczeń do ustaw szczególnych zawierających przepisy karne. Prowadzi to do wniosku, że Sąd Rejonowy bez podstawy normatywnej zastosował wobec obwinionych art. 39 § 1 k. w.

Trzeba również zauważyć, że art. 93 ust. 6 i 7 cyt. ustawy nie stanowi przestępstwa o czym przekonuje dyspozycja art. 211 i 212 zawierających katalog przestępstw przewidzianych ustawą Prawo lotnicze.

W związku z tym Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok w sposób rażąco naruszył art. 1 § 1 k. w. i art. 5 § 1 pkt 2 k.p.s.w., albowiem uznanie w realiach przedmiotowej sprawy, obwinionych za winnych popełnienia zarzucanych im czynów, nie będących wykroczeniami, stanowiło naruszenie zasady *nullum crimen sine lege* przewidzianej w art. 1 § 1 k. w. i miało istotny wpływ na treść tego orzeczenia.

Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i uniewinnił M. G., M. M., P. P. i D. Ś. od popełnienia zarzucanych im czynów.”

1.2.5. Konieczność wskazania we wniosku o przywrócenie terminu daty, do której istniała przeszkoda powodująca niedotrzymanie terminu.

przepisy: art. 120 § 1 i 2 k.p.k., art. 126 § 1 k.p.k.

hasła: Wymogi formalne wniosku o przywrócenie terminu

Postanowienie z dnia 16 grudnia 2014 r., II KZ 42/14

Teza:

W sytuacji gdy wnioskodawca nie wskazał w swoim wniosku o przywrócenie terminu daty, do której istniała przeszkoda powodująca niedotrzymanie terminu zawitego, to obowiązkiem prezesa sądu jest wezwanie go do wykonania tego obowiązku (art. 120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 126 § 1 k.p.k.). Dopiero zaniechanie wykonania takiego obowiązku lub stwierdzenie na skutek jego wykonania, iż wnioskodawca wniosek o przywrócenie terminu złożył po upływie 7 dni od daty, którą traktował za dzień ustania przeszkody, obliguje prezesa sądu do wydania zarządzenia o uznaniu pisma za bezskuteczne (art. 120 § 2 zd. drugie k.p.k.).

Z uzasadnienia:

„Z uzasadnienie zaskarżonego postanowienia wynika, że podstawą pozostawienia bez rozpoznania wniosku P. G. o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji było uznanie, iż wnioskodawca nie wykazał „dlaczego po dniu 27 sierpnia br. uchybił 7-dniowemu terminowi do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia kasacji” (str. 3 postanowienia). Kierując się tym Sąd Apelacyjny w W. uznał także za bezprzedmiotowe rozpoznawanie wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu.

W zażaleniu P. G. wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przedstawił swoje argumenty dowodzące błędności tego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne, aczkolwiek nie z powodu tych okoliczności, na które powołuje się skarżący. Z treści postanowienia wynika, że podstawą pozostawienia bez rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji było uznanie, iż skarżący nie wykazał powodów uchybienia 7-dniowemu terminowi po dniu 27 sierpnia 2014 r. Formuła wydanego postanowienia dowodzi, że stwierdzono naruszenie terminu zawitego z art. 126 § 1 k.p.k., a zatem z tego powodu nie rozpoznano tego wniosku merytorycznie.

W doktrynie i orzecznictwie podkreśla się, że warunkiem formalnym wniosku o przywrócenie terminu z art. 126 § 1 k.p.k. jest wykazanie, iż wniosek ten składany jest w terminie 7 dni (termin zawity) od daty ustania przeszkody do dokonania określonej czynności, zaś drugim warunkiem formalnym jest złożenie jednocześnie tego pisma procesowego, co do którego strona uchybiła terminowi [por. P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, KPK. Komentarz t. I, Warszawa 1999, s. 536; L. K. Paprzycki (red.), J. Grajewski, S. Steinborn, KPK. Komentarz, Lex/el 2014, teza 3 do art. 126 k.p.k.; postanowienie SN z dnia 27 października 2014 r., V KZ 34/14, Lex nr 1523439]. Strona, która taki wniosek składa winna zatem wykazać, że czyni to w okresie przed upływem 7 dni od ustania przeszkody do wykonania określonej czynności, a zatem winna także wskazać do kiedy taka przeszkoda trwała i na czym ona polegała, zaś gdyby tego nie ujęła w treści tego wniosku winna być – stosownie do treści art. 120 § 1 k.p.k. – wezwana do usunięcia tego braku formalnego pod rygorem uznania tego pisma za bezskuteczne. W kontekście tego unormowania stwierdzić należy, że powodem pozostawienia bez rozpoznania wniosku było ustale-

3. Zgodnie ze znowelizowanym § 29 art. 53 k.k.s. przepisy: art. 53 § 27 k.k.s. – definiującego pojęcie „należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym” oraz art. 53 § 28 k.k.s. – zawierającego legalną definicję pojęcia „narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej czynem zabronionym”, mają odpowiednie zastosowanie m.in. do określenia „nie wpłaca podatku w terminie”.

4. Niewpłacenie w terminie ustawowo określonym należnego podatku już w dacie upływu tego terminu skutkuje zaległością podatkową, stanowiąc tym samym uszczuplenie należności publicznoprawnej. Termin przedawnienia takiego wykroczenia rozpoczyna bieg z końcem roku, w którym upłynął termin płatności należności stanowiącej przedmiot wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s. (art. 44 § 3 k.k.s.).

Z uzasadnienia:

„Artur Paweł O. oskarżony został o to, że: „pełniąc funkcję prezesa w sp. z o.o. „A.”, W. ul. (...) i będąc z tego tytułu odpowiedzialny za prawidłowe regulowanie zobowiązań podatkowych, uporczywie nie wpłacał w terminie podatku od towarów i usług za miesiące: styczeń – marzec 2011 r. w łącznej kwocie 41.385,00 złotych” – tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2013 r., sygn. akt (...), Sąd Rejonowy w W. na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. umorzył wobec oskarżonego Artura Pawła O. postępowanie o wykroczenie skarbowe, a kosztami sądowymi postępowania w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżył oskarżyciel publiczny – Urząd Skarbowy w W.. W apelacji skarżący zarzucił „obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 51 § 1 i 2 k.k.s. w zw. z art. 44 § 2 i 3 k.k.s. w zw. z art. 53 § 27 i § 29 k.k.s., która w konsekwencji doprowadziła do bezpodstawnego umorzenia postępowania karnoskarbowego przeciwko Arturowi O. Prezesowi „A.” Spółki z o.o. NIP (...)”, wnosząc o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy uznając wniesioną apelację za oczywiście bezzasadną.

Kasację od orzeczenia Sądu odwoławczego wniósł w dniu 4 lipca 2014 r. Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w O. w całości na niekorzyść oskarżonego Artura Pawła O. zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 i 2 k.p.k., polegające na dokonaniu wadliwej kontroli instancyjnej wyroku Sądu Rejonowego w W. i utrzymaniu go w mocy, mimo że orzeczenie to zapadło z rażącą obrazą przepisów prawa karnego procesowego i materialnego – art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 51 § 1 i 2 k.k.s. i art. 44 § 3 k.k.s., polegającą na umorzeniu postępowania o wykroczenie skarbowe stypizowane w art. 57 § 1 k.k.s., w oparciu o ujemną przesłankę procesową w postaci przedawnienia karalności wykroczenia, podczas gdy przesłanka ta nie wystąpiła”. W oparciu o powyższy zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego na jego mocy wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 listopada 2013 r., sygn. akt (...) i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonego Artura Pawła O. – z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. – jest oczywiście zasadna w związku z czym została uwzględniona w całości.

Trafnie podniesiono w niej, pod adresem wyroku Sąd drugiej instancji, rażące naruszenie prawa procesowego, a w szczególności art. 433 § 2 k.p.k. Treść uzasadnienia orzeczenia Sądu Okręgowego w O. nie pozostawia wątpliwości, że dokonana w niniejszej sprawie przez sąd ad quem kontrola instancyjna była nie tylko powierzchowna, lecz przede wszystkim nieprawidłowa, a wnioski i zarzuty postawione przez oskarżyciela publicznego w zwykłym środku odwoławczym nie zostały wszechstronnie, zgodnie z wymogami prawa rozważone. Należy przypomnieć, że w apelacji podniesiony został zarzut obrazy prawa materialnego – art. 51 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 2-3 k.k.s. w zw. z art. 53 § 27 i § 29 k.k.s. Wymagało to, zwłaszcza w kontekście argumentacji zawartej w uzasadnieniu zwykłego środka odwoławczego, przeprowadzenia analizy prawnej przepisów, których obrażę zarzucono. Utrzymując w mocy zaskarżony przez Urząd Skarbowy w W. wyrok sądu meriti Sąd odwoławczy analizy takiej – poza odwołaniem się to treści przepisu art. 51 § 1 k.k.s. – nie dokonał, ograniczając się do zaakceptowania rozstrzygnięcia sądu a quo z tą konstatacją, że przyjęcie interpretacji przepisów zaprezentowanej przez skarżącego skutkowałoby również koniecznością przyjęcia innej daty końcowej czynu niż ta, która określona została przez oskarżyciela w zarzucie aktu oskarżenia. W rezultacie Sąd ten uznał za zasadne stwierdzenie Sądu pierwszej instancji, że w przedmiotowej sprawie konieczne było umorzenie postępowania wobec przedawnienia karalności zarzucanego oskarżonemu wykroczenia, przyjmując przy tym odmiennie, niż to uczynił Sąd Rejonowy, końcową datę upływu terminu przedawnienia i określając ją na dzień 25 kwietnia 2013 r. (sąd meriti wskazał, że był to dzień 25 kwietnia 2012 r.). Pomijając nawet, że przy takim założeniu – co do daty końcowej biegu terminu przedawnienia – do przedawnienia karalności tego wykroczenia by nie doszło, z uwagi na konieczność uwzględnienia treści art. 51 § 2 k.k.s., zauważyć trzeba, że treść uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego świadczy w sposób jednoznaczny o niewywiązaniu się przez ten Sąd z obowiązków, jakie nakłada na niego powołany wyżej przepis art. 433 § 2 k.p.k. Właściwe zrealizowanie tych obowiązków wymaga bowiem nie tylko niepomijania żadnego zarzutu podniesionego w środku odwoławczym, ale także rzetelnego ustosunkowania się do każdego z tych zarzutów oraz wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach argumentami, dlaczego uznano poszczególne zarzuty apelacji za trafne, bądź też bezzasadne. Do naruszenia przepisu art. 433 § 2 k.p.k. może dojść więc nie tylko wtedy, gdy sąd pomija w swoich rozważaniach zarzuty zawarte w środku odwoławczym, ale również wtedy, gdy analizuje je w sposób odbiegający od wymogu rzetelnej ich oceny (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2009 r., II KK 213/08, LEX nr 485006), a tak właśnie postąpił sąd instancji ad quem.

Brak w pisemnych motywach Sądu odwoławczego pogłębionej analizy prawnej obowiązujących przepisów Kodeksu karnego skarbowego, a jednocześnie pełna akceptacja stanowiska zaprezentowanego w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego, czyni z kolei koniecznym odwołanie się przy dalszych rozważaniach do motywów pisemnych orzeczenia sądu a quo.

Z dokumentacji procesowej zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy wynika, że postępowanie przygotowawcze w sprawie zaniechania realizacji zobowiązań podatkowych przez „A.” Sp. z o.o. w W. wszczęte zostało postanowieniem z dnia 25 stycznia 2012 r. (k. 11) i tego samego dnia sporządzono postanowienie o przedstawieniu zarzutów Arturowi Pawłowi O. (k. 12). Treść tego ostatniego postanowienia została jedena oskarżonemu ogłoszona dopiero w dniu 24 maja 2012 r. (k. 12 i 36-38). Zarzucone Arturowi Pawłowi O. w powołanym postanowieniu wykroczenie, zakwalifikowane z art. 57 § 1 k.k.s., polegać miało na uporczywym niewpłacaniu w terminie podatku od towarów i usług za miesiące styczeń – marzec 2011 r. w sytuacji, gdy terminy płatności tego podatku określone były ustawowo na dni: 25 lutego 2011 r., 25 marca 2011 r. oraz 25 kwietnia 2011 r. Uwzględniając wskazane uwarunkowania Sąd Rejonowy w W. doszedł do przekonania, że przedawnienie karalności zarzucanego oskarżonemu wykroczenia, którego końcową datą

(moment zakończenia – jak to stwierdził sąd a quo odwołując się do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 r., III KK 176/08, LEX nr 694328 – stanu niezgodnego z prawem, a więc moment upływu ostatniego ustawowego terminu do zapłaty podatku objętego opisem czynu) był dzień 25 kwietnia 2011 r., nastąpiło w dniu 25 kwietnia 2012 r., a w związku z tym postępowanie powinno być umorzone na etapie dochodzenia, gdyż w momencie jego wszczęcia przeciwko osobie Artura Pawła O., czyli w dniu 24 maja 2012 r., ustała już karalność zarzucanego mu czynu. Sąd meriti uznał, że zgodnie z art. 51 § 1 i 2 k.k.s. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok i tylko wtedy, gdy w tym okresie nastąpi wszczęcie postępowania przeciwko sprawcy, karalność wykroczenia skarbowego ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu. W ocenie Sądu, skoro do postawienia zarzutu Arturowi Pawłowi O. doszło po ustaniu karalności zarzucanego mu wykroczenia, regulacja nakazująca wydłużenie okresu przedawnienia jego karalności, wynikająca z art. 51 § 2 k.k.s., nie mogła mieć w niniejszej sprawie zastosowania. Jednocześnie Sąd ten zauważył unormowanie art. 44 § 2-4 i 6-7 k.k.s. ograniczając się jednak w tym zakresie wyłącznie do stwierdzenia, że przepisy te stosuje się odpowiednio.

O ile nie można odmówić racji Sądowi Rejonowemu, że co do zasady karalność wykroczenia skarbowego ustaje z upływem roku od czasu jego popełnienia, wynika to bowiem jednoznacznie z treści art. 51 § 1 k.k.s., oraz że określone w art. 51 § 2 k.k.s. przedłużenie o kolejne 2 lata okresu przedawnienia może mieć miejsce wyłącznie wówczas, gdy w okresie przewidzianym w art. 51 § 1 k.k.s. zostanie wszczęte postępowanie przeciwko osobie sprawcy, przez co należy rozumieć przedstawienie mu zarzutów w rozumieniu art. 313 § 1 k.p.k., o tyle zakwestionować należy jego twierdzenie, że reguła ta ma bezpośrednio zastosowanie w niniejszej sprawie. W swoich rozważaniach sąd a quo pominął bowiem (choć przepis ten powołał w uzasadnieniu orzeczenia) unormowanie art. 44 § 3 k.k.s., stosowanego w takim wypadku odpowiednio (art. 51 § 1 zd. 2 k.k.s.), zgodnie z którym w wypadku wykroczenia skarbowego polegającego na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej, biegu przedawnienia nie liczy się od czasu popełnienia tego czynu, lecz bieg ten rozpoczyna się z końcem roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności tej należności (publicznoprawnej). Co więcej, Sąd Rejonowy (a w ślad za nim Sąd Okręgowy w o.) nie uwzględnił również zmiany stanu prawnego, wynikającej z wejścia w życie w dniu 17 grudnia 2005 r. ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 178, poz. 1479), a w szczególności nadania nowego brzmienia art. 53 § 29 k.k.s. (art. 1 pkt 41 lit. e ustawy nowelizacyjnej).

Rozpoczynając rozważania w tym przedmiocie przypomnieć więc należy, że zasadą – zarówno w wypadku przestępstw, jaki i wykroczeń skarbowych – jest liczenie biegu terminu ich przedawnienia od daty popełnienia czynu (zob. odpowiednio art. 44 § 1 k.k.s. i art. 51 § 1 k.k.s.). Wyjątek od tej reguły, w odniesieniu do obu rodzajów czynów stypizowanych w części szczególnej Kodeksu karnego skarbowego, przewiduje art. 44 § 3 i 4 k.k.s., który – jak to zauważono wyżej – w wypadku wykroczeń skarbowych stosowany jest odpowiednio (art. 51 § 1 zd. 2 k.k.s.). Zgodnie z tymi przepisami bieg przedawnienia przestępstwa skarbowego (wykroczenia skarbowego) polegającego na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej rozpoczyna się z końcem roku, w którym upłynął termin płatności tej należności (art. 44 § 3 k.k.s.), natomiast w wypadkach, gdy dokonanie przestępstwa skarbowego (wykroczenia skarbowego) zależy od nastąpienia określonego w kodeksie (karnym skarbowym – uwaga SN) skutku, bieg przedawnienia rozpoczyna się od czasu, gdy skutek nastąpił (art. 44 § 4 k.k.s.). Oczywiście jest przy tym, że odmienne liczenie w takich wypadkach biegu terminu przedawnienia nie ma wpływu na określenie czasu popełnienia samego czynu (uwaga w związku ze stosownym fragmentem uzasadnienia Sądu Okręgowego w o.), skoro z kontekstu językowego wynika, że następuje wówczas niejako „oderwanie” liczenia biegu tego terminu od

samego czynu i powiązanie go wyłącznie bądź z upływem terminu płatności należności publicznoprawnej – wtedy jest to koniec roku kalendarzowego, w którym ten termin, a nie sam czyn, miał miejsce, bądź z nastąpieniem skutku, jeżeli dokonanie czynu (przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego) od nastąpienia takiego skutku zależy.

Z punktu widzenia niniejszej sprawy istotne jest również i to, że wykroczenie skarbowe stypizowane w art. 57 § 1 k.k.s. polega na uporczywym „nie wpłaceniu podatku w terminie”. Zgodnie ze znowelizowaną powołaną wyżej ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. § 29 art. 53 k.k.s. przepisy: art. 53 § 27 k.k.s. – definiującego pojęcie „należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym” oraz art. 53 § 28 k.k.s. – zawierającego legalną definicję pojęcia „narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej czynem zabronionym”, mają odpowiednie zastosowanie m.in. do określenia „nie wpłaca podatku w terminie”. Takie zdefiniowanie przez ustawodawcę, objaśniającego wyrażenia ustawowe, pojęcia „nie wpłaca podatku w terminie” oznacza więc, że określenie to, będące znamieniem wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s., zrównane zostało pod względem konsekwencji prawnych z takimi pojęciami jak „uszczuplenie” i „narażenie na uszczuplenie” należności publicznoprawnej. W efekcie to właśnie z woli ustawodawcy niewpłacenie w terminie ustawowo określonego należnego podatku już w dacie upływu tego terminu skutkuje zaległością podatkową, stanowiąc tym samym uszczuplenie należności publicznoprawnej. Skoro zaś tak, to termin przedawnienia takiego wykroczenia, z mocy przepisu art. 44 § 3 k.k.s., rozpoczyna bieg z końcem roku, w którym upłynął termin płatności należności stanowiącej przedmiot wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s. Taki kierunek interpretacji powołanych przepisów jest konsekwentnie przyjmowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienie z dnia 11 stycznia 2011 r., V KK 361/10, OSNKW 2011, z. 2, poz. 16 i uzasadnienie postanowienia z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 11/13, OSNKW 2014, z. 1, poz. 3 oraz wyrok z dnia 12 października 2011 r., V KK 272/11, LEX nr 1044077), zaś Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie znajduje racji, aby od takiej wykładni przepisów regulujących zagadnienie przedawnienia wykroczeń skarbowych, w tym wykroczenia z art. 57 § 1 k.k.s., odstępować. W szczególności argumentu takiego nie może stanowić skutkowy charakter czynu określonego w art. 57 § 1 k.k.s. i sugerowana konieczność stosowania w takiej sytuacji nie art. 44 § 3 k.k.s., lecz art. 44 § 4 k.k.s. (zob. A. Skowron: Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2011 r., V KK 361/10, LEX/el. 2013). Nie kwestionując skutkowego charakteru wykroczenia będącego przedmiotem niniejszych rozważań (zob. G. Łabuda: Komentarz do art. 57 k.k.s., WKP 2012 – LEX, teza 10) zauważyć należy, że ustawodawca przyjmując w art. 44 § 4 k.k.s. rozpoczęcie biegu terminu przedawnienia od czasu nastąpienia skutku, powiązał to nie z samym skutkiem jako rezultatem określonego czynu zabronionego, lecz ze skutkiem jako warunkiem sine qua non dokonania przestępstwa (wykroczenia) skarbowego. Bez wątplenia dokonanie wykroczenia z art. 57 § 1 k.k.s. nie zależy od nastąpienia skutku określonego w Kodeksie karnym skarbowym ponieważ dla przyjęcia, że doszło do jego dokonania wystarczające jest samo nie wpłacenie podatku w terminie, jedynie pod warunkiem, że było to zaniechanie o charakterze uporczywym. Tak więc w wypadku tego wykroczenia unormowanie art. 44 § 4 k.k.s. nie ma zastosowania, natomiast bieg terminu jego przedawnienia liczony musi być zgodnie z regulacją art. 44 § 3 k.k.s.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że wobec upływu ostatniego terminu wpłaty podatku od towarów i usług przez Sp. z o.o. „A.” w dniu 25 kwietnia 2011 r. (podatek VAT z miesiąc marzec 2011 r.), bieg terminu przedawnienia wykroczenia z art. 57 § 1 k.k.s. rozpoczął się w tym wypadku z dniem 31 grudnia 2011 r. Ponieważ w dniu 24 maja 2012 r. (a więc w czasie biegu rocznego terminu przedawnienia określonego w art. 51 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 3 k.k.s.) oskarżonemu Arturowi Pawłowi O., jako prezesowi wymienionej Spółki, przedstawiono zarzut popełnienia tego wykroczenia wszczynając postępowanie *in personam*, stosowanie do treści art. 51 § 2 k.k.s.

lutownicy oraz narzędzi podręcznych, czym spowodował straty o łącznej wartości 1160 zł na szkodę Emilii G.,

tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k.

III. w dniu 25 stycznia 2013 r. w S. przy ul. (...), poprzez zerwanie kłódki zabezpieczającej drzwi, usiłował dokonać włamania do pomieszczenia piwnicznego nr (...) należącego do Andrzeja K., a następnie kradzieży znajdującego się tam mienia w postaci podkaszarki żyłkowej wartości 1300 zł oraz narzędzi ogrodniczych i przetworów o nieustalonej wartości, lecz zamierzonego celu, jakim było wejście do piwnicy i kradzież mienia, nie osiągnął z uwagi na niemożność sforsowania zabezpieczenia drzwi, czym działał na szkodę Andrzeja K.,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. przy zast. art. 279 § 1 k.k.

IV. w dniu 25 stycznia 2013 r. w S. przy ul. (...), po uprzednim przecięciu kłódki zabezpieczającej drzwi wejściowe, dokonał włamania do pomieszczenia piwnicznego oznaczonego numerem (...), skąd następnie dokonał kradzieży dwóch rowerów o łącznej wartości 200 zł, czym działał na szkodę Joanny P.,

tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k.

V. w dniu 25 stycznia 2013 r. w S. przy ul. (...), po uprzednim wyłamaniu kłódki zabezpieczającej drzwi, usiłował dokonać włamania do pomieszczenia piwnicznego nr (...) należącego do Karoliny I., a następnie kradzieży mienia znajdującego się w piwnicy, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na brak przedmiotów pozostających w zainteresowaniu sprawcy, czym działał na szkodę Karoliny I,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 18 września 2013 roku, sygn. akt (...), Sąd Rejonowy w S.:

1. uznał oskarżonego Sławomira S. za winnego tego, że będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 02 grudnia 2008 roku w sprawie (...) za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. i 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. w związku z art. 64 § 2 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, którą odbył w dniu 16 maja 2008 roku, w okresie od 23 marca 2011 roku do 05 lipca 2011 roku, od 07 lipca 2011 roku do 07 grudnia 2011 roku, od 09 grudnia 2011 roku do 22 grudnia 2011 roku, od 09 marca 2012 roku do 11 czerwca 2012 roku:

- w dniu 25 stycznia 2013 r. w S. przy ul. (...) dokonał poprzez zerwanie kłódki zabezpieczającej drzwi, dokonał włamania do pomieszczenia piwnicznego nr (...) i kradzieży mienia w postaci laptopa marki Packard Bell wraz z zasilaczem o wartości 700 zł, kompletu garnków o wartości 50 zł oraz nawilżacza powietrza o wartości 50 zł, czym spowodował straty o łącznej wartości 840 zł na szkodę Anny Z., tj. popełnienia występku z art. 279 § 1 k.k.,

- w dniu 25 stycznia 2013 r. w S. przy ul. (...) poprzez zerwanie kłódki zabezpieczającej drzwi dokonał włamania do pomieszczenia piwnicznego przynależnego do mieszkania nr (...) i kradzieży mienia w postaci sokowirówki, brytfanki, szybkowaru, naczynia żaroodpornego, wiertarki, lutownicy oraz narzędzi podręcznych czym spowodował straty o łącznej wartości 960 zł na szkodę Emilii G., tj. popełnienia występku z art. 279 § 1 k.k.,

- w dniu 25 stycznia 2013 r. w S. przy ul. (...) poprzez zerwanie kłódki zabezpieczającej drzwi usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do pomieszczenia piwnicznego nr (...) należącego do Andrzeja K. a następnie kradzieży znajdującego się tam mienia w postaci podkaszarki żyłkowej o wartości 1300 zł oraz narzędzi ogrodniczych i przetworów o nieustalonej wartości lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na niemożność sforsowa-

nia zabezpieczenia drzwi czym działał na szkodę Andrzeja K., tj. popełnienia występku z art. 13 § 1 k.k. przy zast. art. 279 § 1 k.k.,

- w dniu 25 stycznia 2013 r. w S. przy ul. (...) po uprzednim przecięciu kłódki zabezpieczającej drzwi wejściowe dokonał włamania do pomieszczenia piwnicznego oznaczonego numerem (...)i kradzieży dwóch rowerów o łącznej wartości 200 zł czym działał na szkodę Joanny P., tj. popełnienia występku z art. 279 § 1 k.k.,

- w dniu 25 stycznia 2013 r. w S. przy ul. (...) po uprzednim wyłamaniu kłódki zabezpieczającej drzwi usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do pomieszczenia piwnicznego nr (...) lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na brak przedmiotów pozostających w jego zainteresowaniu, czym działał na szkodę Karoliny I., tj. popełnienia występku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k.

z tym ustaleniem, że czyny te stanowią ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodu rzeczowego opisanego w wykazie dowodów rzeczowych na k. 73 akt pod poz. 2;
3. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił pokrzywdzonej Emilii G. dowód rzeczowy opisany w wykazie dowodów rzeczowych na k. 73 akt pod poz. 1;
4. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 września 2013 roku, sygn. akt (...), wniósł prokurator, który zaskarżając ww. wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego zarzucił obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k., polegającą na jego niezastosowaniu i niewskazanie zastosowanych przepisów ustawy karnej w kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu i podstawie wymiaru kary, przez pominięcie art. 64 § 1 k.k.

W konkluzji prokurator wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- uzupełnienie w punkcie 1. wyroku kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu wskazanej po opisie każdego z czynów, o art. 64 § 1 k.k.,

- uzupełnienie w punkcie 1 wyroku podstawy prawnej orzeczonej wobec oskarżonego kary art. 64 § 1 k.k.”.

Skarżący wskazał również na potrzebę dokonania w trybie art. 105 § 2 k.p.k. sprostowania oczywistych omyłek pisarskich dotyczących sprawy zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 2 grudnia 2008 r. w zakresie sygnatury (z (...) na (...)) oraz kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu (z art. 64 § 2 k.k. na art. 64 § 1 k.k.).

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 14 stycznia 2014 roku, sygn. akt (...), po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez prokuratora, zmienił wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 września 2013 roku, sygn. akt (...), w zaskarżonej części w ten sposób, że w miejsce błędnie wskazanej sygnatury w wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 2 grudnia 2008 roku – (...) przyjął prawidłową – (...)oraz w miejsce przyjętego w tym wyroku błędnie wskazanego przepisu określającego działanie Sławomira S. w warunkach powrotu do przestępstwa – art. 64 § 2 k.k., ustalił prawidłowy – art. 64 § 1 k.k. i wydatkami za postępowanie odwoławcze obciążył Skarb Państwa.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 14 stycznia 2014 roku, sygn. akt (...), w całości, na niekorzyść oskarżonego Sławomira S., wniósł Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego – art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 455 k.p.k., polegające na zaniechaniu przeprowadzenia wszechstronnej kon-

troli odwoławczej oraz na nienależyтым ustosunkowaniu się w uzasadnieniu orzeczenia do zarzutu i wniosków podniesionych w środku odwoławczym, w następstwie wyrażenia błędnego poglądu, że przyjęty w wyroku sądu I instancji opis recydywy szczególnej podstawowej nie spełnia wymogów określonych w przepisie art. 64 § 1 k.k., a nadto rozpoznanie apelacji prokuratora w błędnym przeświadczeniu, że zakres wniesionego środka odwoławczego odnosił się tylko do części rozstrzygnięcia przyjętego w wyroku Sądu Rejonowego w S., podczas gdy faktycznie zaskarżeniem na niekorzyść oskarżonego Sławomira S. zostało objęte całe orzeczenie Sądu I instancji oraz wyrażenie błędnego poglądu, że uwzględnienie zarzutu podniesionego w apelacji skutkowałoby naruszeniem zakazu określonego w przepisie art. 434 § 1 k.p.k., w następstwie czego doszło do:

– utrzymania w mocy niezasadnego, bowiem wydanego z naruszeniem przepisu art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k. wyroku Sądu I instancji, które to naruszenie polegało na niewskazaniu przepisu art. 64 § 1 k.k. w podstawie przyjętej kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu i pominięciu tego przepisu w podstawie wymiaru kary, oraz do wykluczenia możliwości poprawienia błędnej kwalifikacji prawnej przypisanych oskarżonemu czynów na podstawie przepisu art. 455 k.p.k.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w S. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniesiona na niekorzyść oskarżonego kasacja jest zasadna, co spowodowało uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przed wyłożeniem powodów wydania przez Sąd Najwyższy orzeczenia o charakterze kasatoryjnym konieczne staje się wskazanie, że rozpoznając apelację prokuratora od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 września 2013 roku, sygn. akt (...), Sąd odwoławczy dokonał błędnej oceny zakresu wniesionego środka odwoławczego nieprawidłowo przyjmując, że odnosił się on jedynie do części rozstrzygnięcia zawartego w orzeczeniu Sądu I instancji. Z pkt I apelacji prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. wynika bowiem jednoznacznie, że wolą skarżącego było zaskarżenie wyroku Sądu I instancji na niekorzyść oskarżonego Sławomira S. w całości (k. 166). Zgodnie zaś z przepisem art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę „w granicach środka odwoławczego”, a nie „w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów”, jak stanowi art. 536 k.p.k. w przypadku kasacji.

Co więcej, w pisemnych motywach wyroku Sąd ad quem przyznaje rację apelującemu prokuratorowi, że oskarżony, popełniając przypisany mu zaskarżonym wyrokiem ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k., działał w warunkach recydywy podstawowej, o czym – jak przyjął Sąd Okręgowy – ewidentnie świadczy treść zawartego w opisie czynu przypisanego Sławomirowi S. wyroku oraz odbyty z tego wyroku wymiar kary pozbawienia wolności (k. 185). Pomimo tego, zdaniem Sądu odwoławczego, nie jest możliwa konwalidacja popełnionego przez Sąd Rejonowy uchybienia w postaci niezakwalifikowania zachowań oskarżonego w związku z art. 64 § 1 k.k., ponieważ w apelacji nie podniesiono zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, a także w opisie przypisanego oskarżonemu czynu nie zawarto wszystkich ustawowych znamion recydywy szczególnej podstawowej. W ocenie Sądu Okręgowego przyjęcie tzw. recydywy specjalnej podstawowej, przewidzianej w art. 64 § 1 k.k., wymaga wykazania, że sprawca został skazany za przestępstwo umyślne, a następnie w ciągu 5 lat, po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, popełnił podobne przestępstwo umyślne do tego, za które był już wcześniej skazany, a znamion tych opis czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku nie zawiera. Jeżeli więc prokurator we wniesionej apelacji podniósł jedynie zarzut obrazy art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k., a nie podniósł zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, to zmiana zaskarżonego wyroku

w postulowanym kierunku godziłaby w wynikający z art. 434 § 1 k.p.k. zakaz reformatio-
nis in peius.

W przedmiotowej sprawie, zdaniem Sądu Okręgowego, także przepis art. 455 k.p.k. nie daje podstaw do poprawienia kwalifikacji prawnej, albowiem może to nastąpić jedynie wówczas, gdy sąd nie zmienia ustaleń faktycznych.

W zakresie pierwszej ze wskazanych powyżej okoliczności zauważyć należy, że Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż Sławomir S. dopuścił się przypisanych mu czynów w warunkach art. 64 § 1 k.k., czemu dał wyraz zarówno w części dyspozytywnej wyroku, jak i w uzasadnieniu orzeczenia, tłumacząc pominięcie przepisu art. 64 § 1 k.k. w przyjętej kwalifikacji prawnej omyłką redakcyjną (k. 157–158).

Odnosząc się natomiast do kwestii prawidłowości dokonanego przez Sąd I instancji opisu działania oskarżonego w warunkach art. 64 § 1 k.k. wskazać należy, że Sąd Rejonowy w S. uznał Sławomira S. za winnego trzech występków z art. 279 § 1 k.k. oraz dwóch z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. z ustaleniem, że czyny te stanowią ciąg przestępstw, które Sławomir S. popełnił „będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 02 grudnia 2008 roku w sprawie (...) (prawidłowo powinno być: (...)) za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. i 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. w związku z art. 64 § 2 k.k. (prawidłowo powinno być: art. 64 § 1 k.k.) na karę roku pozbawienia wolności, którą odbył w dniu 16 maja 2008 roku, w okresie od 23 marca 2011 roku do 05 lipca 2011 roku, od 07 lipca 2011 roku do 07 grudnia 2011 roku, od 09 grudnia 2011 roku do 22 grudnia 2011 roku, od 09 marca 2012 roku do 11 czerwca 2012 roku”.

Opis ten – jak trafnie wskazuje Prokurator w kasacji – jakkolwiek nie zawiera wprost sformułowania o popełnieniu przypisanych oskarżonemu przestępstw umyślnych w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo umyśle podobne, to jednak czyni zadość wymogom wynikającym z treści przepisu art. 64 § 1 k.k. W opisie tym zawarte zostały bowiem informacje dotyczące kwalifikacji prawnej czynów objętych wyrokiem Sądu Rejonowego w S. o sygn. akt (...), a także informacje dotyczące okresów, w których Sławomir S. odbył orzeczoną wymienionym wyrokiem karę roku pozbawienia wolności. Nie budzi przy tym wątpliwości, że przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które Sławomir S. został skazany w sprawie Sądu Rejonowego w S. o sygn. akt (...) jest przestępstwem umyślnym podobnym – w rozumieniu art. 115 § 3 k.k. – do przestępstw przypisanych mu wyrokiem w sprawie sygn. akt (...), przy czym czynów objętych wyrokiem w tej sprawie oskarżony dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem o sygn. akt (...).

Powyższe sprawia, że w wyżej przytoczonym opisie przestępczego zachowania Sławomira S. w sprawie (...) wyartykułowano wszystkie elementy wymienione w przepisie art. 64 § 1 k.k. To zaś, że w opisie czynu przypisanego oskarżonemu Sławomirowi S. nie użyto ustawowego sformułowania „w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary za umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany” nie przekreśla możliwości wprowadzenia do kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu przepisu art. 64 § 1 k.k., skoro – jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego – dla przypisania znamion konkretnego przestępstwa nie jest niezbędne powtórzenie wyrażań zastosowanych przez ustawodawcę w jego opisie. Zasadnicze znaczenie ma natomiast użycie takich określeń zachowania sprawcy czynu zabronionego, które jednoznacznie wypełniają treść elementów składających się na jego ustawową postać (zob. postanowienie SN z dnia 7 lutego 2012 r., III KK 227/11, Lex nr 1119514; zob. także postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2013 r., II KK 212/13, OSNKW 2014, nr 5, poz. 38; postanowienie SN z 7 października 2014 r., V KK 220/14, Legalis nr 1073309). Opis czynu,

o którym mowa w art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., może być bowiem dokonywany w języku ogólnym, a niekoniecznie w języku ściśle prawnym. Istotne jest natomiast to, aby opis ten odpowiadał pełnemu zespołowi znamion przewidzianych w przepisie określającym dany typ czynu zabronionego.

Obowiązującej procedurze karnej obce są rozwiązania przyjęte w przeszłości w cywilnym postępowaniu sądowym w prawie rzymskim (postępowanie formułkowe oraz legisakcyjne), w którym niezwykle istotne znaczenie miało wypowiedzianie ściśle określonych prawem formuł, przy czym jakkolwiek błąd w tym zakresie skutkował odmową udzielenia określonej osobie ochrony procesowej. W konsekwencji więc, to nie użycie odpowiedniej formuły zaczerpniętej wprost z ustawy, ale faktyczny opis czynu przypisanego sprawcy decyduje o tym, czy czyn ten stanowi przestępstwo i jaka powinna być jego prawidłowa kwalifikacja prawna.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że Sąd I instancji w opisie przypisanych oskarżonemu czynów faktycznie ustalił, że Sławomir S. czynów tych dopuścił się w warunkach, o jakich mowa w art. 64 § 1 k.k., aczkolwiek uchybił wymienionemu w art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k. obowiązkowi wskazania zastosowanego przepisu ustawy karnej. Świadczy o tym chociażby uprzedzenie przez Sąd meriti na rozprawie w dniu 18 września 2013 r. stron o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynów zarzucanych oskarżonemu poprzez przyjęcie, że każdego z tych czynów dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w art. 64 § 1 kk (k. 145), dokonana w sentencji wyroku zmiana opisu czynów przypisanych oskarżonemu, a także wskazanie w pisemnych motywach wyroku, że jedynie na skutek „omyłki redakcyjnej” nie powołano art. 64 § 1 k.k. w kalifikacji prawnej każdego z przypisanych oskarżonemu czynów (s. 8-9 uzasadnienia). To zaś powoduje, że dysponując apelacją prokuratora wniesioną – co wskazano powyżej – w całości na niekorzyść oskarżonego, w której podniesiono zarzut obrazy przepisu art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k., Sąd odwoławczy miał możliwość konwalidowania uchybienia Sądu I instancji bez naruszenia określonego w art. 434 § 1 k.p.k. zakazu reformationis in peius.

Zauważyć jednocześnie w tym miejscu należy, że w kasacji wyrażono błędny pogląd (podobnie, jak wcześniej w apelacji), iż w realiach niniejszej sprawy Sąd winien był zastosować przepis art. 64 § 1 k.k. nie tylko w przyjętej kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu S. S., ale również przy wymiarze orzeczonej wobec niego kary. Jeżeli bowiem sąd wymierza karę w granicach przewidzianych przez ustawę w przepisie określającym dany typ przestępstwa, którego znamiona sprawca swoim zachowaniem wypełnił i nie jest obowiązkowe („sąd może wymierzyć”) orzekanie ponad tymi granicami, to przywoływanie przepisu art. 64 § 1 k.k. także w podstawie wymiaru kary jest zbędne. Inaczej oczywiście sytuacja przedstawia się w przypadku sprawcy działającego w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w art. 64 § 2 k.k. – wówczas bowiem sąd ma obowiązek wymierzyć karę pozbawienia wolności („sąd wymierza”) powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a może ją wymierzyć do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę. Wobec takiego sprawcy sąd orzekający ma zatem obowiązek powołać przepis art. 64 § 2 k.k. nie tylko w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego sprawcy przestępstwa (a więc w podstawie „skazania”), ale również w podstawie prawnej „wymiaru kary” (zob. wyrok SN z dnia 11 października 2011 r., V KK 234/11, Lex nr 1044075; wyrok SA w Katowicach z dnia 10 lutego 2000 r., II AKa 5/00, Lex nr 45299; A. Marek, Komentarz do art. 64 Kodeksu karnego, Lex 2010, t. 15). Skoro zatem w omawianej sprawie Sąd Rejonowy w S. wymierzył oskarżonemu Sławomirowi S. karę roku pozbawienia wolności, podczas gdy górna granica przypisanego mu przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. wynosi 10 lat pozbawienia wolności, to powoływanie art. 64 § 1 k.k. także w podstawie wymiaru kary byłoby zbędne.

Pomimo tego wskazać należy, że nawet zakładając wadliwość podniesionego w apelacji prokuratora zarzutu Sąd Okręgowy zobligowany był przez przepis art. 455 k.p.k. do po-

prawienia błędnej kwalifikacji prawnej przyjętej w wyroku Sądu I instancji. Zgodnie bowiem z przepisem art. 455 k.p.k., niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, na sądzie odwoławczym ciąży powinność poprawienia błędnej kwalifikacji prawnej czynu, przy niezmienionych ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku sądu pierwszej instancji. Prawdopodobność subsumcji czynu pod właściwy przepis prawa materialnego pozostaje zatem zawsze w zakresie kontroli odwoławczej. W piśmiennictwie podnosi się przy tym, że „upoważnienie do orzekania niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oznacza, że sąd odwoławczy może poprawić wadliwą kwalifikację prawną nawet wówczas, gdy kwestia rozstrzygnięcia co do winy (a więc również co do kwalifikacji prawnej) znalazła się poza zakresem zaskarżenia, a także wówczas, gdy kwestia ta znalazła się wprawdzie w zakresie zaskarżenia, ale w środku odwoławczym nie sformułowano zarzutu, którego uwzględnienie powinno prowadzić do zmiany kwalifikacji prawnej czynu przyjętej przez sąd pierwszej instancji” (por. P. Hofmański, E. Szadzik, K. Zgryzek, *Kodeks...*, 2007, t. II, s. 780; J. Grajewski, *Komentarz do art. 455 k.p.k.*, Lex 2013; zob. także wyrok SN z dnia 10 stycznia 2014 r., II KK 18/13, Lex nr 1415117). Wskazuje się jednocześnie, że poprawienie na niekorzyść oskarżonego kwalifikacji prawnej czynu przypisanego jest warunkowane kierunkiem apelacji, a to wniesieniem jej na niekorzyść oskarżonego (art. 455 k.p.k.), a nie jest warunkowane zgłoszeniem zarzutu obrazy prawa materialnego, czy też błędu w ustaleniach faktycznych (zob. wyrok SN z dnia 18 grudnia 2002 r., III KKN 423/00, Lex nr 75463; wyrok SA w Katowicach z dnia 29 grudnia 2005 r., II AKa 453/05, Lex nr 183943). Jeśli nawet podmiot fachowy nieprawidłowo opisze zarzucane w środku odwoławczym uchybienie, o możliwości orzeczenia na niekorzyść oskarżonego decydować będzie to, czy podniesione uchybienie istotnie wystąpiło, nie zaś to, czy zostało ono prawidłowo „nazwane” (wyrok SN z dnia 14 listopada 2001 r., III KKN 250/01, Lex nr 51944). Błędnie przy tym Sąd Okręgowy przyjął – a co już wskazano wyżej – że takie poprawienie błędnej kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu o przepis art. 64 § 1 k.k. wymagałoby „zmiany ustaleń faktycznych”, czemu sprzeciwia się treść art. 455 § 1 k.k., a prokurator w swojej apelacji nie podniósł zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych.

Bezspornym jest, że nieprzyjęcie działania oskarżonego w warunkach recydywy szczególnej podstawowej w istotnie odmienny sposób kształtuje sytuację prawną osoby skazanej, w tym chociażby w kwestii możliwości stosowania instytucji warunkowego przedterminowego zwolnienia (art. 78 § 1 i 2 k.k.), a także w przyszłości co do ewentualnego ponownego działania w warunkach powrotu do przestępstwa.

Wskazać również należy, że nawet gdyby – teoretycznie rzecz ujmując – stanowisko Sądu Okręgowego było zasadne, to w omawianym zakresie obowiązkiem tego Sądu było również rozważenie możliwości, jakie stwarza przepis art. 440 k.p.k. To, że we wniesionej apelacji prokurator nie podniósł zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie oznacza, że Sąd drugiej instancji nie mógł dokonać niczego innego poza utrzymaniem wyroku w mocy. Wskazane wyżej naruszenie prawa przez sąd a quo – dostrzeżone przecież tak przez Sądy obu instancji jak i wnoszącego apelację prokuratora – powinno skutkować wydaniem w tym zakresie odpowiedniego orzeczenia. Utrzymanie natomiast w mocy orzeczenia dotkniętego obrazą prawa skutkowało rażącym naruszeniem art. 440 k.p.k., albowiem takim rażąco niesprawiedliwym jest orzeczenie, w którym bezpodstawnie lub błędnie odstąpiono od przypisania oskarżonemu działania w warunkach art. 64 § 1 k.k. (por. wyrok SN z dnia 4 września 2014 r., V KK 222/14, Lex nr 1504601).

Z brzmienia art. 440 k.p.k. wynika bowiem, że przewidziany w nim zakres rozpoznania sprawy, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, może prowadzić, właśnie poprzez uchylenie zaskarżonego orzeczenia, także do rozstrzygnięcia w dalszym postępowaniu niekorzystnego w porównaniu z treścią orzeczenia zaskarżonego, czemu nie stoi na przeszkodzie pośredni zakaz reformationis in peius określony w art. 443

k.p.k., który dopuszcza wydanie orzeczenia surowszego niż uchylone, gdy było ono zaskarżone na niekorzyść (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r., V KK 366/10, Lex nr 736405).

Wypada przy tym jedynie przypomnieć, że jeśli chodzi o zakaz reformationis in peius, to przepis art. 434 § 1 zd. 2 k.p.k. stanowi, iż jeżeli środek odwoławczy pochodzi od oskarżyciela publicznego lub pełnomocnika, sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego tylko wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy, a także tylko w razie stwierdzenia uchybień podniesionych w środku odwoławczym lub – co istotne – "podlegających uwzględnieniu z urzędu". Taką zaś możliwość orzekania – niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów – na niekorzyść oskarżonego, po uprzednim uchyleniu skarżonego orzeczenia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, przewiduje właśnie art. 440 k.p.k.

Innymi słowy, sąd drugiej instancji działać ma wprawdzie w granicach wniesionego środka odwoławczego, ale może i powinien wyjść poza te granice, jeżeli odrębny, szczególny przepis tak stanowi (art. 433 § 1 in fine k.p.k.). Do przepisów tych, poza art. 435, 439 i 455 k.p.k., należy także art. 440 k.p.k. Przepis ten dopuszcza możliwość orzekania przez Sąd odwoławczy niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, jeżeli utrzymanie w mocy orzeczenia byłoby rażąco niesprawiedliwe. Przez utrzymanie orzeczenia w mocy należy przy tym rozumieć zarówno utrzymanie w mocy całego takiego orzeczenia, jak i tylko poszczególnych rozstrzygnięć w nim zawartych. Wymagana zaś tutaj rażąca niesprawiedliwość wyroku oznacza istnienie, poza wskazanymi wyżej granicami kontroli odwoławczej, uchybień z art. 438 k.p.k., tyle że będących jaskrawo niesprawiedliwymi.

Jeżeli zatem Sąd Okręgowy dopatrzył się wadliwości w apelacji prokuratora, to jednocześnie powinien być dostrzec rażąco niesprawiedliwość wyroku sądu pierwszej instancji i działając na podstawie art. 440 k.p.k. uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania. Trzeba tu dodać, że nierozpoznanie przez sąd drugiej instancji apelacji prokuratora w zakresie szerszym, niż wskazywały na to zarzuty, do czego obligował go art. 440 k.p.k., stanowiło też oczywistą obrazę art. 433 § 1 k.p.k.

W omawianej materii należy przychylić się do wyrażanych dość jednolicie w orzecznictwie poglądów, że ograniczenia wynikające z zakazu reformationis in peius, zarówno bezpośredniego (art. 434 § 1 k.p.k.), jak i pośredniego (art. 443 k.p.k.), nie obowiązują, jeżeli uchylenie orzeczenia następuje z mocy samej ustawy, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, w tym m.in. w sytuacji określonej w art. 440 k.p.k., wskazując jedynie, że nie jest tylko w takiej sytuacji dopuszczalne reformatoryjne orzekanie przez sam sąd odwoławczy (zob. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2003 r., I KZP 14/03, R-OSNKW 2003, poz. 61; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2007 r., IV KK 210/07, Lex nr 307765).

Wskazać również wypada, że wymóg rażącej niesprawiedliwości orzeczenia nie oznacza, aby miało ono być niesprawiedliwe jedynie dla oskarżonego. Wskazuje na to zresztą sama stylizacja omawianego przepisu, skoro nie różnicuje on środków odwoławczych w aspekcie ich kierunku, co oznacza, że dotyczy zarówno tych, które wnoszone są na korzyść oskarżonego, jak i wywiedzionych na jego niekorzyść, a przy tym w obu wypadkach, gdy owa niesprawiedliwość jest dostrzegana poza granicami wynikającymi z zakresu zaskarżenia lub z podniesionych zarzutów. Różnica sprowadza się jedynie do tego, że na podstawie art. 440 k.p.k. sąd odwoławczy może samodzielnie zmienić wyrok tylko wtedy, jeżeli czyni to na korzyść oskarżonego, gdyby zaś miało to skutkować na jego niekorzyść, może jedynie wyrok ten uchylić. Uchylenie to następuje wówczas na niekorzyść oskarżonego na podstawie apelacji wniesionej w tym właśnie kierunku, tyle że poza jej granicami i zarzutami. Tym samym w postępowaniu ponownym nie działa tzw.

pośredni zakaz *reformationis in peius*, o jakim mowa w art. 443 k.p.k. (zob. wyrok SN z dnia 3 grudnia 2013 r., IV KK 302/13, Lex nr 1494017).

Brak przypisania oskarżonemu Sławomirowi S. działania w warunkach art. 64 § 1 k.k., przy jednoczesnym uwzględnieniu, że poprawienie kwalifikacji przez Sąd odwoławczy nie wiązałoby się z naruszeniem zakazu zmiany ustaleń faktycznych powoduje, że za zasadny należy uznać zarzut obrazy art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 455 k.p.k. Implikacją tego stanowiska była konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W jego toku, rzecz jasna, Sąd odwoławczy zobowiązany będzie do ponownego rozpoznania apelacji wniesionej przez prokuratora, z uniknięciem uchybień, które stały się przyczyną uwzględnienia kasacji.”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.8. Niedopuszczalność wniosku o wznowienie postępowania w sprawie ze skargi na przewlekłość postępowania karnego.

przepisy: ustawa o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

hasła: Wznowienie postępowania; postępowanie ze skargi na przewlekłość postępowania karnego

Postanowienie z dnia 22 grudnia 2014 r., II KZ 103/14

Teza:

Przepisów o wznowieniu postępowania nie stosuje się do postępowania w sprawie skargi na przewlekłość w sprawie karnej.

Z uzasadnienia:

„Zaskarżonym zarządzeniem odmówiono przyjęcia wniosku Andrzeja B. o wznowienie postępowania we wskazanej sprawie, stwierdzając, że wniosek o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania w sprawie ze skargi na przewlekłość, złożonej w postępowaniu karnym na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843) jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

W uzasadnieniu zarządzenia przytoczono argumentację zawartą w uzasadnieniach postanowień Sądu Najwyższego: z dnia 7 maja 2007 r., V KZ 24/07 (LEX nr 270987) oraz z dnia 8 października 2014 r., III KZ 65/14 (niepublikowane). Powyższe zarządzenie wnioskodawca – Andrzej B. – zaskarżył w całości, zarzucając naruszenie szeregu norm prawa procesowego, m.in. z art. 540a, art. 540b, art. 541 i art. 545 § 1 k.p.k. i wnosząc o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione zażalenie nie jest zasadne.

Sąd Najwyższy podtrzymuje pogląd prawny wyrażony w judykatach powołanych w zaskarżonym zarządzeniu, a także w postanowieniu z dnia 9 lipca 2013 r., II KZ 23/13, LEX nr 1331283 (podobnie w postanowieniu z dnia 26 marca 2010 r., VI KZ 21/10, niepublikowane), że przepisów o wznowieniu postępowania nie stosuje się do postępowania w sprawie skargi na przewlekłość w sprawie karnej, tak zresztą jak i w sprawie cywilnej (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2005 r., III SPZP 1/05, OSNP 2005, z. 19, poz. 321).

Republiki Czeskiej, przywłaszczył powierzone mu mienie w postaci samochodu marki Land Rover o wartości nie mniejszej niż 110.000 zł na szkodę Andrzeja O. w ten sposób, że wprowadził w błąd urzędnika czeskiego Urzędu Miasta N. co do faktu, że jest właścicielem pojazdu marki Land Rover nr rej. (...), w następstwie czego w dowodzie rejestracyjnym nr (...), wydanym 16 sierpnia 2011 r. w Republice Czeskiej wpisano, że jest właścicielem wymienionego pojazdu marki Land Rover, po czym 23 listopada 2011 r. zawarł w swoim imieniu z Michałem W. umowę sprzedaży w/w pojazdu, przekazując mu również nierzetelne oświadczenie z 23 listopada 2011 r., w którym wskazał, że zakupił ten pojazd w Czechach",

- 2) *art. 413 § 2 pkt. 1 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez nierozważenie przy wyjaśnianiu podstawy prawnej wyroku odnośnie czynu z art. 284 § 2 k.k. definicji przestępstwa, unormowań zawartych w art. 284 § 2 k.k. oraz poglądów Sądu Najwyższego i nauki prawa karnego materialnego wskazanych w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 19.06.2013 r. w sprawie sygn. akt (...),*
- 3) *art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k., poprzez dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny, bez respektowania zasad procesu, w tym przede wszystkim braku ukształtowania wydane-go orzeczenia na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego niezbędnych przy dokonywaniu oceny całokształtu materiału dowodowego w sprawie, co miało ten wpływ na treść wydanego orzeczenia, że doprowadziło Sąd do ustalenia, iż brak jest dowodów popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu, bowiem pomiędzy oskarżonym a oskarżycielem posiłkowym powstał spór o charakterze cywilnym, nie podlegający ocenie na gruncie prawa karnego i nie powodujący prawnokarnej oceny zachowania oskarżonego,*
- 4) *art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. poprzez oparcie rozstrzygnięcia jedynie na wersji zdarzeń przedstawionej przez oskarżonego w apelacji i całkowitym pominięciu przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy zeznań złożonych przez oskarżyciela posiłkowego Andrzeja O. oraz zebranego materiału dowodowego w sprawie,*
- 5) *art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k., poprzez uznanie, iż oskarżony swoim zachowaniem nie popełnił przestępstwa przywłaszczenia, gdyż nie jest wystarczające samo rozporządzenie cudzym mieniem jak własnym, ale musi towarzyszyć wskazany wyżej zamiar włączenia rzeczy (mienia) do swojego majątku, w sytuacji, gdy oskarżony wystawił fakturę VAT-marża, na której widnieje adnotacja „firma J. jest importerem w/w pojazdu oraz uzyskał CERTIFICAT DE CESSION D' UN VEHICULE, z którego jednoznacznie wynika, iż właścicielem pojazdu jest firma J. sp. z o.o. w R., a nie oskarżyciel posiłkowy, prawowity właściciel i nabywca pojazdu, czym oskarżony wprowadził pojazd do swojego majątku jako środek trwały firmy J. sp. z o.o. w R.,*
- 6) *art. 7 k.p.k. w zw. z art 4 k.p.k. i art 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. przez uznanie, iż w obrocie prawnym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej mogą istnieć na ten sam pojazd marki Land Rover nr rej. (...) dwa dokumenty potwierdzające jego własność tj. dokument oryginalny będący w posiadaniu oskarżyciela posiłkowego, jak i dokument rejestracyjny w Polsce — dowód rejestracyjny, w którym stwierdzono własność pojazdu na rzecz Michała W., który odstępując od umowy kupna sprzedaży przeniósł uprawnienia własności na rzecz firmy oskarżonego — J/ sp. z o.o. w R.*

W tym stanie rzeczy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w R. wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej, natomiast prokurator Prokuratury Generalnej występujący na rozprawie kasacyjnej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, wobec zasadności trzeciego zarzutu kasacji, podnoszącego naruszenie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie. Wprawdzie sposób sformułowania podniesionych w niej zarzutów budzi zastrzeżenia i to zarówno co do wskazanych przepisów prawa, jako naruszonych przez Sąd odwoławczy (art. 4 k.p.k., art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., art. 284 § 2 k.k.), jak również podania, na czym polegały zarzucane uchybienia, jednak zarzuty rażącego naruszenia art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. należy uznać za zasadne.

Rację ma bowiem skarżący, że odmienna ocena przestępności zarzuconego oskarżonemu i przypisanego przez Sąd pierwszej instancji czynu z art. 284 § 2 k.k., została przez Sąd odwoławczy dokonana z rażącym naruszeniem tych przepisów. Świadczy o tym, w pierwszym rzędzie, treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku, które nie spełnia wymagań określonych w art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. Jakkolwiek z art. 457 § 3 k.p.k. wynika, że w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego należy podać jedynie czym kierował się sąd wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za zasadne lub niezasadne, jednak w przypadku wydania orzeczenia o charakterze reformatoryjnym aktualizuje się obowiązek sporządzenia uzasadnienia w sposób określony w art. 424 § 1 k.p.k., a więc ze wskazaniem, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Zatem w sytuacji, gdy sąd odwoławczy dokona zmiany zaskarżonego orzeczenia co do istoty, to jego obowiązkiem jest nie tylko wykazanie w uzasadnieniu wyroku realizacji nakazu wynikającego z treści art. 457 § 3 k.p.k., ale także spełnienia obowiązku wynikającego z treści art. 424 § 1 i 2 k.p.k. Wyrok w zmienionym zakresie jest bowiem nowym rozstrzygnięciem, wymagającym uzasadnienia tak kompletnego, jak pierwszy zapadły wyrok, a więc przedstawiającego i wyjaśniającego sposób rozumowania sądu oraz faktyczne i prawne podstawy rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 1997 r., V KKN 25/97).

Tymczasem Sąd Okręgowy w R. ogólnikowo stwierdził, że przeprowadzone w sprawie dowody były niewystarczające do skazania oskarżonego za zarzucone mu przestępstwo. Podjęte przez oskarżonego czynności, sprowadzające się do zarejestrowania samochodu w Czechach, a następnie jego sprzedaż Michałowi W., choć były niezgodne z prawem i przekraczały ramy zawartej z oskarżycielem posiłkowym umowy komisji, nie wyczerpały, zdaniem tego Sądu, znamion strony podmiotowej oraz przedmiotowej przestępstwa przywłaszczenia. Z faktu rejestracji pojazdu nie wynika bowiem, aby oskarżony w sposób bezprawny rozporządził tym samochodem i włączył go trwale do swego majątku. Z kolei sprzedaż samochodu M. W. mieściła się w ramach umowy komisji. Odstąpienie zaś przez kupującego od tej umowy oznaczało, że samochód był w dalszym ciągu oferowany do sprzedaży przez komisanta. Dlatego, wobec braku realizacji przez oskarżonego znamion występku z art. 284 k.k., należało uniewinnić go od popełnienia zarzuconego przestępstwa.

Nie ulega wątpliwości, że Sąd odwoławczy powinien w takiej sytuacji na nowo przeanalizować i ocenić wszystkie zgromadzone w sprawie dowody - zgodnie z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. - oraz przedstawić w uzasadnieniu tok rozumowania, jak również argumenty podważające stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego w R.

Przede wszystkim wnikliwego rozważenia wymagało, czy ustalone zachowanie oskarżonego, a więc zarejestrowanie powierzonego mu w ramach umowy komisju sprzedaży samochodu marki Land Rover na prowadzone przedsiębiorstwo J. sp. z o.o., a następnie przekazanie go na własność osobie trzeciej - sprzedaż M. W., rzeczywiście nie stanowiło przywłaszczenia tego samochodu.

Przypomnieć trzeba, że przywłaszczeniem w rozumieniu art. 284 k.k. jest bezprawne, z wyłączeniem osoby uprawnionej, rozporządzenie cudzą rzeczą ruchomą albo prawem majątkowym znajdującymi się w posiadaniu sprawcy, przez włączenie jej do swojego majątku i powiększenie w ten sposób swego stanu posiadania lub stanu posiadania innej osoby, albo wykonywanie w inny sposób stosunku do nich uprawnień właścicielskich, bądź też ich przeznaczenie na cel inny niż przekazanie właścicielowi (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 2014 r., II KK 3/14).

Bezprawnie rozporządzenie cudzą rzeczą stanowi przywłaszczenie karalne na podstawie art. 284 k.k. tylko wówczas, gdy wskazuje na zamiar pozbawienia osoby uprawnionej własności tej rzeczy, bez żadnego tytułu i ekwiwalentu, w szczególności na zamiar uczynienia z niej swojej własności. Ten zamiar może urzeczywistniać się bądź w bezprawnym zatrzymaniu cudzej rzeczy na własność, np. przez odmowę zwrotu, zaprzeczenie otrzymania, zapewnienie o zwrocie, ukrywanie itp., bądź przekazanie tej rzeczy na własność osobie trzeciej (sprzedaż, zamiana, darowizna), bądź też na bezprawnym jej zużyciu, przerobieniu.

Gdyby więc oskarżony, jak przyjął Sąd odwoławczy, działał w ramach umowy komisju i chciał dotrzymać jej warunków to po pierwsze, nie powinien rejestrować samochodu na siebie, lecz (jeżeli rzeczywiście zgubił dowód rejestracyjny) poczekać na duplikat dowodu rejestracyjnego, który właściciel samochodu zresztą uzyskał we Francji. Ostatecznie, gdyby to było konieczne do sprzedaży samochodu w ramach umowy komisju, powinien (skoro i tak działał przez pełnomocnika) zarejestrować go na komitenta. Nie bez racji pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego twierdzi więc, że oskarżony składając przed czeskim urzędem komunikacji oświadczenie, iż jest właścicielem samochodu Land Rover, występując przed tym organem jako właściciel pojazdu (k. 64-68), a następnie oświadczając w pkt 2 umowy sprzedaży zawartej z M. W., że pojazd będący przedmiotem umowy stanowi jego własność (k. 25), działał jak właściciel a nie komisant.

Sąd Okręgowy w R. tych dowodów, z naruszeniem art. 410 k.p.k., nie brał pod uwagę, nie analizował ich i nie oceniał. Pomiął także dowód w postaci umowy sprzedaży samochodu sporządzonej na francuskim formularzu, który miał potwierdzać jego nabycie przez oskarżonego od podmiotu francuskiego (k. 57). „Dokument” ten, niezależnie od braku podpisów stron potwierdzających jego treść, jako tożsamy, co do formuły, z oryginalnym dokumentem przedłożonym przez pokrzywdzonego (k. 13) miał - jak się wydaje - w zamysle oskarżonego potwierdzać jego uprawnienia właścicielskie tej rzeczy. O tych wszystkich zabiegach - co istotne - oskarżony nie informował Andrzeja O., choć powinien go powiadomić już o zagubieniu dowodu rejestracyjnego. O tego czasu powinien ściśle współpracować z komitentem a nie podejmować „niestandardowe działania rejestracyjne”. Wystarczyło wszak poczekać na duplikat dowodu rejestracyjnego, który Andrzej O. otrzymał.

Wobec powyższego trudno przyjąć, także w świetle doświadczenia życiowego, że zamiarem oskarżonego nie było trwałe włączenie przedmiotowego pojazdu do swego majątku, a tylko rozporządzenie nim zgodnie z umową komisju. Podkreślenia ponadto wymaga, że dla odpowiedzialności karnej oskarżonego za dokonanie przestępstwa określonego w art. 284 k.k. bez znaczenia jest zwrot samochodu Andrzejowi O., gdyż istotny jest zdemonstrowany wcześniej zamiar jego przywłaszczenia.

W konsekwencji, zaskarżone kasacją orzeczenie zapadło z naruszeniem wymagań wynikających z treści art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., gdyż Sąd odwoławczy orzekając odmiennie co do istoty sprawy nie odniósł się w uzasadnieniu wyroku do faktów i dowodów zgromadzonych w sprawie, mających istotne znaczenie w zakresie oceny prawnej zachowania oskarżonego. Nie czyniąc tego, ograniczając się do zanegowania odmiennego stanowiska Sądu a quo, nie wskazując przekonujących powodów, dla których uznał wnioski wyprowadzone przez ten Sąd z oceny zgromadzonego materiału dowodowego za wadliwe, dopuścił się także naruszenia art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Stwierdzone uchybienia przekonują, że w postępowaniu odwoławczym w tej sprawie doszło do rażącego naruszenia wskazanych wyżej przepisów prawa procesowego, co miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku.

Kierując się powyższym należało uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W jego toku Sąd ten będzie zobowiązany do respektowania powyższych uwag. Jeżeli uzna, że zachodzi potrzeba orzeczenia reformatoryjnego, swoje stanowisko przedstawi w sposób odpowiadający standardom wynikającym z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k., dokonując wnikliwej, kompletnej i zgodnej z art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz prawidłowej oceny prawnej zachowania oskarżonego, z uwzględnieniem utrwalonego w orzecznictwie i piśmiennictwie rozumienia przestępstwa przywłaszczenia stypizowanego w art. 284 § 2 k.k.

Sąd Najwyższy działając na podstawie art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., ograniczył rozpoznanie kasacji do zarzutów naruszenia art. 7, art. 410 i art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., ponieważ było to wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych zarzutów było bezprzedmiotowe. Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku. O zwrocie opłaty od kasacji rozstrzygnięto zgodnie z art. 527 § 3 k.p.k.”.

1.2.10. Produkcja i przechowywanie wyrobów tytoniowych w rozumieniu ustawy o podatku akcyzowym; obowiązek podatkowy z tytułu nabycia lub posiadania wyrobów akcyzowych.

przepisy: art. 10 ust. 10, art. 12, art. 99 ust. 1, art. 116 ust. 3-5 ustawy o podatku akcyzowym.

hasła: Podatek akcyzowy; Prawo karne skarbowe

Wyrok z dnia 6 listopada 2014 r., IV KK 151/14

Teza:

- 1. Produkcją wyrobów tytoniowych w rozumieniu ustawy o podatku akcyzowym jest także pakowanie tych wyrobów (art. 99 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym).**
- 2. Obowiązek podatkowy z tytułu nabycia lub posiadania wyrobów akcyzowych, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 4, u.p.a., powstaje z dniem nabycia lub wejścia w posiadanie tych wyrobów, z zastrzeżeniem ust. 11 art. 10 (art. 10 ust. 10 u.p.a.) Natomiast jeżeli nie można określić dnia, w którym powstał obowiązek podatkowy z tytułu czynności lub stanu faktycznego podlegających opodatkowaniu akcyzą, za datę jego powstania uznaje się dzień, w którym uprawniony organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej stwierdził dokonanie czynności lub istnienie danego stanu faktycznego (art 12 u.p.a.).**
- 3. Samo przechowywanie wyrobów akcyzowych, w stosunku do których nie uiszczono podatku akcyzowego, stanowi wydanie do konsumpcji w sytuacji, gdy**

wyroby są składowane poza składem podatkowym. W konsekwencji, nielegalne wyprowadzenie wyrobów akcyzowych ze składu podatkowego stanowi czynność opodatkowaną podatkiem akcyzowym, niemniej jednak w sytuacji, gdy fakt ten został stwierdzony w momencie stwierdzenia posiadania przez dany podmiot wyrobów akcyzowych z nieuiszczoną akcyzą, obowiązek zapłaty akcyzy powstaje w momencie stwierdzenia posiadania przez dany podmiot wyrobów akcyzowych poza terenem składu podatkowego..

4. W przypadku wystąpienia poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy wyrobów akcyzowych nieoznaczonych, istnieje obowiązek oznaczania wyrobów akcyzowych legalizacyjnymi znakami akcyzy. W takim wypadku posiadacz takich wyrobów jest obowiązany zakupić znaki akcyzy i oznaczyć nimi wyroby, a z czynności oznaczania należy sporządzić protokół. Ponadto posiadacz takich wyrobów, które są przeznaczone do dalszej sprzedaży, jest obowiązany sporządzić ich spis i przedstawić go do potwierdzenia właściwemu naczelnikowi urzędu celnego (art. 116 ust 3-5 u.p.a.).

Z uzasadnienia:

„Miroslaw W. został oskarżony o to, że: od nieustalonego czasu dnia 7 maja 2012 r. uchylał się od opodatkowania, poprzez nieujawnienie właściwemu organowi tj. Naczelnikowi Urzędu Celnego w K., przedmiotu opodatkowania, tj. wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia o łącznej wadze 268 kilogramów, zapakowanego w 12 worków z tworzywa sztucznego, zawierających łącznie 247 opakowań jednostkowych bez oznaczeń producenta i znaków akcyzy, z zawartością tytoniu do palenia o wadze 243 kilogramów oraz 1 worek z tworzywa sztucznego zawierający 51 opakowań jednostkowych z nadrukami o treści „Tytoń do palenia - fajkowy KORSARZ”, bez znaków akcyzy, z zawartością tytoniu do palenia o wadze 25 kilogramów, podlegającego opodatkowaniu, zgodnie z art. 8 ust 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 3, poz. 11 ze zm.), przez co na uszczuplenie narażony został podatek akcyzowy w kwocie 157.407,00 złotych, tj. o przestępstwo karne skarbowe z art. 54 § 2 k.k.s.

Sąd Rejonowy dla K., wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2013 r., sygn. akt (...), Miroslawa k. uniewinnił od zarzucanego mu czynu i na mocy art. 15 § 4 k.k.s. przekazał Urzędowi Celnemu w K. dowód rzeczowy w postaci 243 kilogramów tytoniu do palenia, opisanego w postanowieniu w przedmiocie dowodów rzeczowych na k. 21 pod poz. „a”, przechowywanego w magazynie depozytowym Urzędu Celnego w K. pod pozycją książki magazynowej (...), do przeprowadzenia postępowania, mającego na celu uiszczenie przez oskarżonego należności publicznoprawnych. Na zasadzie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. i § 14 ust. 2 pkt 1 i 3 w zw. z § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa, nadto zasądził od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego Miroslawa W. kwotę 516 złotych tytułem kosztów ustanowienia obrońcy.

Apelację od tego wyroku wniósł Urząd Celny w K.,

i zarzucając:

I naruszenie prawa materialnego, tj.:

1/ art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 108, poz. 626, ze zm.), zwanej dalej „u.p.a.”, w związku z art. 54 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 186), zwanej dalej „k.k.s.”, poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie,

2/ art. 22 ust. 1 u.p.a. w związku z art. 99 ust. 1 u.p.a. w związku z art. 54 § 2 k.k.s., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie (tj. niezastosowanie),

3/ naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 1, art. 2 ust. 1 pkt 12, art. 8 ust. 2 pkt 4 i art. 5 u.p.a. w związku z art. 54 § 2 k.k.s. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie,

4/ naruszenie art. 47 ust. 1, art. 114, art. 116 ust. 3-5, art. 117 ust. 3 u.p.a. w związku z art. 54 § 2 k.k.s., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie (tj. niezastosowanie);

II błędne ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę orzeczenia, które miały wpływ na treść zaskarżonego wyroku;

III naruszenie art. 399 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s., poprzez niezpełnienie kwalifikacji prawnej czynu poprzez wskazanie art. 65 § 3 k.k.s., pozostającego w zbiegu lub w związku z art. 54 § 2 k.k.s., bądź zmianę przyjętej w akcie oskarżenia kwalifikacji prawnej czynu na art. 65 § 3 k.k.s.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 9 stycznia 2014r., sygn. (...), uznał wniesioną apelację za oczywiście bezzasadną i zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, a kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciążył Skarb Państwa.

Od w/w wyroku Sądu Okręgowego w K. kasację złożył Naczelnik Urzędu Celnego w K. Zaskarżył ten wyrok na niekorzyść Mirosława W. i zarzucając:

I) rażące i mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie:

1) art 457 § 3 i art. 7 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. poprzez przyjęcie przez Sąd Odwoławczy niewłaściwego, nieuwzględniającego kryteriów określonych w art. 7 k.p.k., a w szczególności wskazań doświadczenia życiowego i zasad prawidłowego rozumowania, sposobu dokonania ustaleń co do tego, czy oskarżony działał w zamiarze uchylania się od opodatkowania (czyli dokonanie w tym zakresie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów), jak również nie wyjaśnienie, czym kierował się Sąd stwierdzając brak takiego zamiaru oskarżonego;

2) art. 452 § 1 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. z uwagi na nieuchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i nie przekazanie mu sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy zachodziła - biorąc pod uwagę ustalenia Sądu Odwoławczego i okoliczności wskazane przez oskarżyciela publicznego - przeprowadzenia postępowania dowodowego dotyczącego okoliczności

stanowiących istotę sprawy;

3) 457 § 3 oraz art. 7 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. poprzez przyjęcie przez Sąd Odwoławczy niewłaściwego, nieuwzględniającego kryteriów określonych w art. 7 k.p.k., a w szczególności wskazań doświadczenia życiowego i zasad prawidłowego rozumowania, sposobu dokonania ustaleń co do tego, czy oskarżony produkował wyroby tytoniowe (czyli dokonanie w tym zakresie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów), jak również nie wyjaśnienie, czym kierował się Sąd stwierdzając, że oskarżony nie produkował wyrobów tytoniowych;

4) art. 455 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s. poprzez uznanie, że jakkolwiek „oskarżony nabył i przechowywał wyroby akcyzowe, od których nie uiszczono akcyzy, należało rozważyć postawienie mu zarzutu na płaszczyźnie art. 65 § 3 k.k.s.”, to nie ma możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu, gdy w akcie oskarżenia opisano czyn („zdarzenie historyczne”) w sposób umożliwiający Sądowi zmianę kwalifikacji prawnej czynu, a przy tym nie zachodziła potrzeba zmiany ustaleń faktycznych, stanowiąca przeszkodę w do-

konaniu takiej zmiany kwalifikacji prawnej w rozumieniu art. 455 k.p.k. w związku z art. 113 § 1 k.k.s.;

II) rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1) art. 54 § 2 k.k.s. w związku z art. 2 ust. 1 pkt 12, art. 5, art. 16 ust. 1 i art. 21 ust. 1 u.p.a. oraz w związku z art. 47 ust. 1, art. 114, art. 116 ust. 3-5 i art. 117 ust. 3 u.p.a. poprzez ich błędną wykładnię, a w konsekwencji niezastosowanie, polegającą na uznaniu, że w sprawie na płaszczyźnie art. 54 § 2 k.k.s. żadnego znaczenia nie mają „fakt niezłożenia zgłoszenia rejestracyjnego, zaniechania oznaczania wyrobów akcyzowych znakami akcyzy, niesporządzenia spisu nieoznaczonych wyrobów akcyzowych znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy, w sytuacji, gdy oskarżony nie prowadził zarejestrowanej działalności” oraz że w przypadku, gdy oskarżony, który nie wykonał obowiązków wynikających z ww. przepisów u.p.a., „nabył przedmiotowy tytoń, a tym samym wszedł w jego posiadanie w dniu 7 maja 2012r., to w takim stanie faktycznym dopiero 25 czerwca 2012r. upływał ustawowy termin wykonania obowiązków ciążących na nim jako podatniku podatku akcyzowego”, gdy przedmiotowe przepisy umożliwiają państwu nadzór nad działalnością związaną z tymi wyrobami w celu m.in. zabezpieczenia przed uchylaniem się od opodatkowania, gdy obowiązek zapłaty akcyzy powstaje w tego rodzaju sytuacji nie w terminie wskazanym w zaskarżonym wyroku przepisie, lecz z dniem powstania obowiązku podatkowego, gdy oskarżony nie złożył także wniosku do właściwego naczelnika urzędu celnego o wydanie legalizacyjnych znaków akcyzy, które pełnią także funkcję fiskalną, a w konsekwencji nie dokonał wpłaty, o której mowa w art. 126 ust. 3 u.p.a., co uzasadnia stwierdzenie, iż już w dniu 7.05.2012r. - data ujawnienia tytoniu przez funkcjonariuszy Policji - miało miejsce spełnienie przez oskarżonego znamion czynu zabronionego określonego w art. 54 § 2 k.k.s.;

2) art. 54 § 2 w związku z art. 6 § 1 w związku z art. 1 § 1 k.k.s. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie (niezastosowanie), jako że jakkolwiek Sąd Odwoławczy stwierdził (podzielając wykładnię przyjętą przez Sąd pierwszej instancji), iż z uwagi na regulację art. 21 ust. 1 u.p.a. „dopiero 25 czerwca 2012r. upływał ustawowy termin wykonania obowiązków ciążących na nim (tj. oskarżonym - dop. tut. Urząd) jako podatniku podatku akcyzowego”, to nie dokonał zmiany opisu czynu poprzez korektę wskazanej w akcie oskarżenia daty (z 7 maja 2012r. na 25 czerwca 2012r.), co -zdaniem oskarżyciela publicznego - nie stanowiłoby wyjścia poza granice zaskarżenia z uwagi na tożsamość czynu w rozumieniu art. 6 § 1 k.k.s., gdy z ww. przepisów wynika obowiązek Sądu dokonania takiej zmiany;

3) art. 54 § 2 k.k.s. w związku z art. 22 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 99 ust. 1 u.p.a. poprzez ich błędną wykładnię, a w konsekwencji niezastosowanie, jako że uznał, iż pakowanie tytoniu do palenia nie stanowi produkcji w rozumieniu art. 99 ust. 1 u.p.a. (gdy jest to sprzeczne z wykładnią językową art. 99 ust. 1 u.p.a.), a w konsekwencji, że oskarżony nie miał obowiązku złożenia w kwietniu 2012r. deklaracji w sprawie przedpłaty akcyzy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 u.p.a., a tym samym nie dopuścił się czynu zabronionego, o którym mowa w art. 54 § 2 k.k.s.;

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w K. wniósł o oddalenie kasacji wobec jej oczywistej bezzasadności. Z kolei obrońca Mirosława W. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o oddalenie kasacji (pismo adw. (...) z dnia 25 lipca 2014 r.)

Na rozprawie w dniu 6 listopada 2014 r. przedstawiciel Urzędu Celnego poparł kasację i wnioski w niej zawarte. O oddalenie kasacji wniósł obrońca Mirosława W.. Natomiast Prokurator Prokuratury Generalnej wniósł o uwzględnienie kasacji.

Sąd Najwyższy zaważył co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezspornym są ustalenia Sądu Rejonowego w K. zawarte uzasadnieniu wyroku tego Sądu z dnia 27 sierpnia 2013 r., sygn. (...), iż w garażu oskarżonego Mirosława W. ujawniono 268 kilogramów tytoniu do palenia, który był zapakowany w 12 worków z tworzywa sztucznego, zawierających łącznie 247 opakowań jednostkowych bez oznaczeń producenta i znaków akcyzy, z zawartością tytoniu do palenia o wadze 243 kilogramów oraz w 1 worek z tworzywa sztucznego zawierający 51 opakowań jednostkowych z nadrukami o treści „Tytoń do palenia - fajkowy K.”, bez znaków akcyzy, z zawartością tytoniu do palenia o wadze 25 kilogramów. Od tej ilości tytoniu należny był podatek akcyzowy w kwocie 157.407,00 złotych. Do posiadania tego tytoniu przyznał się właściciel garażu oskarżony Mirosław W. Jak przyjęto, cały tytoń, ujawniony i zabezpieczony w jego garażu w dniu 7 maja 2012r., nabył on dwie godziny wcześniej na placu hurtowym w R. W dalszej części uzasadnienia Sąd podniósł, iż obowiązek podatkowy w odniesieniu do ww. wyrobów akcyzowych powstał w dniu 7 maja 2012r. Oskarżony jest podatnikiem akcyzy, do którego ma zastosowanie regulacja art 21 ust 1 u.p.a., w związku z tym „nie może być mowy, by oskarżony już w dniu 7 maja 2012r. uchylał się od opodatkowania przez nieujawnienie podstawy opodatkowania”. Ponadto, w uzasadnieniu wyroku wskazano, iż „Sąd nie miał też możliwości - nie wychodząc poza granice oskarżenia – przypisania mu innego czynu, z uwagi na brak tożsamości czynu określonego w art 54 § 2 k.k.s. z czynem zakwalifikowanym z art. 65 § 3 k.k.s. - o czym, według Sądu, świadczy „ujawnienie co najmniej trzech różnic dotyczących miejsca czynu, czasu czynu, przedmiotu wykonawczego lub ustawowych znamion czynu” oraz zachowanie „w porównywalnych określeniach czynu różnic tak istotnych, że wedle rozsądnej życiowej oceny nie można ich traktować jako tego samego zdarzenia faktycznego”. Sąd stwierdził przy tym, że „niezarzucane oskarżonemu paserstwo skarbowe miałyby miejsce w dniu 7 maja 2012r., zaś zarzucone oskarżonemu uchylanie się od opodatkowania - miałyby miejsce półtora miesiąca później, bo od 25 czerwca 2012r”. Sąd Okręgowy w K. akceptując stanowisko Sądu I instancji podkreślił, że realizacja wszystkich znamion czynu określonego w art 54 § 2 k.k.s., następuje w momencie upływu terminu na dokonanie czynności ujawnienia (zgłoszenia) przedmiotu lub podstawy opodatkowania. Wskazał także, iż „stwierdzenie posiadania przez dany podmiot wyrobów akcyzowych, znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy, bez uiszczenia akcyzy rodzi obowiązek jej zapłaty już w momencie ustalenia tego stanu rzeczy, co oznacza, że podatek w tym zakresie staje się wymagalny”, przy czym - zgodnie z art 21 ust. 1 u.p.a. – podatnicy, cyt. „winni sami, bez wezwania organu podatkowego przygotować oraz składać deklaracje podatkowe właściwemu naczelnikowi urzędu celnego według ustalonego wzoru, a także obliczyć i wpłacić akcyzę na rachunek właściwej izby celnej, w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej”. Stwierdził, iż powyższe ma zastosowanie do wszystkich podatników - zarówno zarejestrowanych, jak i tzw. nielegalnych. Ponadto, wskazał, że „czynności, o których mowa w art 8 ust 2 pkt 4 u.p.a. są przedmiotem opodatkowania akcyzą niezależnie od tego, czy zostały wykonane lub powstały z zachowaniem warunków oraz form określonych przepisami prawa”, a „interpretacja tego przepisu wskazuje, iż na jego podstawie organy podatkowe są upoważnione do pociągnięcia posiadacza wyrobów akcyzowych do quasi solidarnej odpowiedzialności za rozliczenie podatku akcyzowego, gdy niesolidny dostawca nie rozliczy ciężącego na nim obowiązku zapłaty akcyzy”, jednakże na podstawie tego przepisu nie mogą zostać zobowiązani do zapłaty akcyzy m.in. „nabywcy lub posiadacze wyrobów akcyzowych, którzy działając w dobrej wierze nie mieli świadomości, iż nabyte wyroby nie zostały obciążone akcyzą”.

Według Sądu Okręgowego w K., cyt. „Nie ulega wątpliwości, że oskarżony nie ujawnił nabycia i posiadania wyrobów akcyzowych znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy ani nie złożył wymaganej dla takiego ujawnienia deklaracji. Fakt ten nie przesądza jednak o realizacji przezeń znamion przestępstwa skarbowego z art 54 § 2 k.k.s., to jest uchylania się od opodatkowania, bowiem w świetle przeprowadzonych dowodów nie da się w sposób niebudzący wątpliwości ustalić, czy oskarżony rzeczywiście działał w takim zamiarze”. W apelacji wskazano, że oskarżony nie złożył deklaracji również do dnia 25 czerwca 2012r., a także i później. Sąd uznał, że z materiału dowodowego wynika, iż oskarżony nie miał możliwości podjęcia działań określonych w art 21 ust 1 u.p.a., bowiem nabył tytoń 7 maja 2012r. około godziny 18.50, a ujawnienie nastąpiło tego dnia około godziny 20.50. Sąd stwierdził, mając na uwadze ustalony stan faktyczny, że dopiero 25 czerwca 2012r. upływał ustawowy termin wykonania obowiązków ciążących na nim jako podatniku podatku akcyzowego. Równocześnie Sąd Okręgowy w K. podniósł, iż bez znaczenia w niniejszej sprawie jest fakt, że oskarżony nie dokonał zgłoszenia rejestracyjnego, zaniechał oznaczenia wyrobów akcyzowych znakami akcyzy, nie sporządził spisu nieoznaczonych wyrobów akcyzowych znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy, skoro nie prowadził on zarejestrowanej działalności gospodarczej. Odnosząc się do twierdzeń zawartych w apelacji, dotyczących interpretacji przepisów art 22 ust. 1 oraz art. 99 ust. 1 u.p.a., Sąd Okręgowy w K. wskazał, że podmiot produkujący wyroby akcyzowe poza składem podatkowym jest zobowiązany do podwójnego rozliczenia akcyzy, przy czym pierwsze ma charakter wstępny, szacunkowy, a kolejne powinno nastąpić do 25 dnia miesiąca następującego po okresie rozliczeniowym, jednakże brak jest podstaw do uznania, iż oskarżony Mirostław W. produkował wyroby akcyzowe. Sąd ten rozważał kwestię odpowiedzialności na płaszczyźnie art 65 § 3 k.k.s., jednakże uznał, że „w konkretnych okolicznościach zmiana kwalifikacji prawnej w kierunku sugerowanym przez apelującego stanowiłaby wyjście poza granice oskarżenia, ze względu na brak tożsamości między uchylaniem się od opodatkowania, a nielegalnym nabyciem i przechowywaniem tytoniu”, – gdyż „inny był czas i miejsce popełnienia czynów”.

Rację ma Naczelnik Urzędu Celnego w K. podnosząc, że, cyt. „ustalone przez Sądy okoliczności - iż oskarżony nabył i posiadał 268 kg tytoniu do palenia, który - wbrew obowiązkowi określonemu w przepisach ustawy akcyzowej - nie był oznaczony znakami akcyzy, choć znajdował się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy, i którego część umieszczona była w woreczkach z bezprawnie użytym znakiem towarowym „K.” wskazują, iż oskarżony nie wykonał obowiązków określonych w u.p.a. mających zapewnić nadzór ze strony państwa (realizowany przez właściwego naczelnika urzędu celnego) nad obrotem wyrobami tytoniowymi - takich jak obowiązek zgłoszenia rejestracyjnego czy oznaczania tytoniu do palenia znakami akcyzy, a także zostały pominięte przez Sądy obu instancji okoliczności niezłożenia przez oskarżonego deklaracji podatkowej i niezapłacenia akcyzy również w późniejszym terminie (czyli nawet w terminie wskazanym w uzasadnieniach obu wyroków wydanych w niniejszej sprawie) oraz stwierdzenie nabycia przez oskarżonego już wcześniej - w dniu 3 stycznia 2012r. tytoniu do palenia w znacznej ilości - o łącznej wadze 60,55 kg (sprawa, w której Sąd Rejonowy w K. wydał w dniu 16 października 2012r. pod sygn. akt (...) wyrok uniewinniający oskarżonego, uchylony następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 4 kwietnia 2013r., sygn. (...)) wskazują, uwzględniając zasady prawidłowego rozumowania i wskazań doświadczenia życiowego, że oskarżony prowadził działalność gospodarczą w zakresie obrotu tytoniem do palenia, ale nie spełnił ww. wymogów niezbędnych do zalegalizowania tej działalności”. Nie można też na obecnym etapie postępowania podzielić stanowiska Sądu Okręgowego w K., że nie ma podstaw do przyjęcia, iż oskarżony produkował wyroby akcyzowe. Przecież zgodnie z treścią art. 99 ust.1 u.p.a. produkcją wyrobów tytoniowych w rozumieniu u.p.a. jest także pakowanie tych wyrobów. W dniu 7 maja 2012r. ujawniono u oskarżone-

go Mirosława W. tytoń do palenia w znacznej ilości - o łącznej wadze 268 kg, zapakowany w worki z tworzywa sztucznego, zawierające opakowania jednostkowe bez znaków akcyzy, przy czym część opakowań nie miała oznaczeń producenta, a na części znajdowały się nadruki o treści „Tytoń do palenia - fajkowy K.”, przy którym znajdowała się duża ilość (1270 sztuk) opakowań w postaci woreczków foliowych z nadrukami o treści. „Tytoń do palenia - fajkowy K.” z podaną wagą 500 g. Uwzględniając zasady logiki i doświadczenia życiowego, należy podzielić pogląd skarżącego, że okoliczności ujawnione w sprawie wskazują, że oskarżony Mirosław W. zajmował się pakowaniem (czyli produkcją) wyrobów tytoniowych (posiadanie przez oskarżonego dużej ilości pustych opakowań jednostkowych z nadrukiem wskazującym na zawartość tytoniu do palenia i równocześnie tytoniu popakowanego w mniejsze opakowania z nadrukiem i bez nadruku, umieszczone w dużych workach).

Wskazać też należy, iż przepisy u.p.a.: art. 2 ust. 1 pkt. 12, art. 5, art. 16 ust. 1, art. 21 ust. 1 oraz art. 47 ust. 1, art. 114, art. 116 ust. 3-5 i art. 117 ust. 3 nakładające obowiązek przekazania stosownych informacji (zgłoszeń) właściwemu naczelnikowi urzędu celnego, obowiązek oznaczania wyrobów akcyzowych - wskazanych w załączniku nr 3 do u.p.a., w tym tytoniu do palenia, znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy - znakami akcyzy, oraz ograniczające dopuszczalne miejsca produkowania wyrobów akcyzowych, mają umożliwić organom administracji skarbowej, nadzór nad działalnością związaną z wyrobami akcyzowymi w celu zabezpieczenia interesów finansowych państwa. Trafnie podnosi w kasacji Naczelnik Urzędu Celnego w K., że zgodnie z art. 10 ust. 10 u.p.a., obowiązek podatkowy z tytułu nabycia lub posiadania wyrobów akcyzowych, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 4, u.p.a., powstaje z dniem nabycia lub wejścia w posiadanie tych wyrobów, z zastrzeżeniem ust. 11 tego artykułu. Natomiast jeżeli nie można określić dnia, w którym powstał obowiązek podatkowy z tytułu czynności lub stanu faktycznego podlegających opodatkowaniu akcyzą, za datę jego powstania uznaje się dzień, w którym uprawniony organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej stwierdził dokonanie czynności lub istnienie danego stanu faktycznego (art 12 u.p.a.).

Przeprowadzając wykładnię powyższych przepisów należy pamiętać, że dyrektywa Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, uchylająca dyrektywę 92/12/EWG (Dz. Urz. UE z 2009r. L 9, str. 12-30, ze zm.) stanowi, iż „Podatek akcyzowy staje się **wymagalny** w momencie dopuszczenia do konsumpcji w państwie członkowskim dopuszczenia do konsumpcji” (art 7 ust 1), a dopuszczenie do konsumpcji oznacza m.in. przechowywanie poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy wyrobów akcyzowych, na które nie nałożono akcyzy zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa wspólnotowego i ustawodawstwa krajowego (art 7 ust 2 lit b). W dyrektywie 2008/118/WE doprecyzowano definicję pojęcia „dopuszczenie do konsumpcji”. (zob. J. Matarewicz, Zmiany wynikające z wejścia nowej dyrektywy Rady 2008/118/WE, Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych 2009, nr 2, s.21).

Komentując orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 5 kwietnia 2001r., wydane w sprawie C - 325/99 G, podnosi się, że w tym orzeczeniu wskazano, iż samo przechowywanie wyrobów akcyzowych, w stosunku do których nie uiszczono podatku akcyzowego, stanowi wydanie do konsumpcji w sytuacji, gdy wyroby są składowane poza składem podatkowym. W konsekwencji, nielegalne wyprowadzenie wyrobów akcyzowych ze składu podatkowego stanowi czynność opodatkowaną podatkiem akcyzowym, niemniej jednak w sytuacji, gdy fakt ten został stwierdzony w momencie stwierdzenia posiadania przez dany podmiot wyrobów akcyzowych z nieuiszczoną akcyzą, obowiązek zapłaty akcyzy powstaje w momencie stwierdzenia posiadania przez dany podmiot wyrobów akcyzowych poza terenem składu podatkowego. Zgodnie bowiem z przepisami dyrektywy Rady 2008/118/WE, składowanie wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy może odbywać się wyłącznie na terenie składu podatkowego

według zasad określonych przez poszczególne państwa członkowskie. (por. S.Parulski, Akcyza. Komentarz 2010, LEX Administracja Skarbowa)

Art. 114 u.p.a. przewiduje, że obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy podlegają wyroby akcyzowe określone w załączniku nr 3 u.p.a. Pod pozycją 10 tego załącznika wymieniono m.in. tytoń do palenia. W art. 116 ust. 1 u.p.a. wskazano podmioty zobowiązane do oznaczania tego typu wyrobów akcyzowych znakami akcyzy - chodzi o podmioty, które zostały zgodnie z art. 16 u.p.a. zarejestrowane jako podatnicy akcyzy przez naczelnika właściwego urzędu celnego. Z kolei art. 125 ust 3 u.p.a. przewiduje, że podmiot obowiązany do oznaczania wyrobów akcyzowych znakami akcyzy składa wstępne zapotrzebowanie na znaki akcyzy na rok kalendarzowy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w terminie do dnia 30 października roku poprzedzającego rok, na który jest składane wstępne zapotrzebowanie. Poza sporem jest, że oskarżony Mirosław W. uchybił obowiązkowi złożenia zgłoszenia rejestracyjnego, nie wykonał też obowiązków określonych w art. 116 ust. 1 i art. 125 ust. 3 u.p.a.

Zgodnie z art. 116 ust 3-5 u.p.a., w przypadku wystąpienia poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy wyrobów akcyzowych nieoznaczonych, istnieje obowiązek oznaczania wyrobów akcyzowych legalizacyjnymi znakami akcyzy. W takim wypadku posiadacz takich wyrobów jest obowiązany zakupić znaki akcyzy i oznaczyć nimi wyroby, a z czynności oznaczania należy sporządzić protokół. Ponadto posiadacz takich wyrobów, które są przeznaczone do dalszej sprzedaży, jest obowiązany sporządzić ich spis i przedstawić go do potwierdzenia właściwemu naczelnikowi urzędu celnego. Art. 125 ust. 2 pkt 1 u.p.a. przewiduje przy tym, iż legalizacyjne znaki akcyzy są sprzedawane posiadaczowi występującym poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy wyrobów akcyzowych nieoznaczonych znakami akcyzy.

Art 117 ust. 1 u.p.a. nakłada obowiązek prawidłowego oznaczania wskazanych wyrobów akcyzowych odpowiednimi znakami akcyzy przed zakończeniem procedury zawieszenia poboru akcyzy, a w przypadkach, o których mowa w art. 9b ust. 1 pkt 2 oraz w art 47 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 5, u.p.a. odpowiednio przed dokonaniem ich sprzedaży lub przekazaniem do magazynu wyrobów gotowych. Sądy obu instancji, ustaliły, że oskarżony Mirosław W. nabył i posiadał wyroby akcyzowe podlegające obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy, które nie były nimi oznaczone, które nie znajdowały się już w procedurze zawieszenia poboru akcyzy i co do których nie miały zastosowania wskazane wyżej unormowania z art 47 ust 1 u.p.a. Poza sporem jest, że tytoń do palenia, ujawniony u oskarżonego Mirosława W., powinien być oznaczony, najpóźniej w momencie wydania go temu oskarżonemu, właściwymi znakami akcyzy, a przecież ten tytoń nie był oznaczony właściwymi znakami akcyzy.

W myśl art 117 ust 3 u.p.a., nie jest możliwy legalny obrót na terytorium Polski wyrobami akcyzowymi podlegającymi obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy, bez ich uprzedniego prawidłowego oznaczenia odpowiednimi znakami akcyzy.

Art 126 ust 3 u.p.a. określa termin zapłaty - w przypadku podatkowych znaków akcyzy kwoty stanowiącej wartość podatkowych znaków akcyzy oraz kwoty na pokrycie kosztów ich wytworzenia, a w przypadku legalizacyjnych znaków akcyzy należności za te znaki. Kwoty te powinny być uiszczone przed wydaniem przez właściwego naczelnika urzędu celnego decyzji w sprawie wydania lub sprzedaży znaków akcyzy.

Obowiązek oznaczania niektórych wyrobów akcyzowych znakami akcyzy ma na celu zapewnienie kontroli państwa nad działalnością związaną z tymi wyrobami, a znaki te pełnią zarówno funkcję legalizacyjną, jak i funkcję fiskalną. Funkcja legalizacyjna znaków akcyzy sprowadza się do tego, iż wyrób akcyzowy oznaczony znakiem akcyzy wprowadzony do obrotu może być przeznaczony do dalszej sprzedaży. W zakresie funkcji podatkowej znaki akcyzy pełnią ograniczoną rolę, ponieważ umieszczenie znaku akcyzy nie

oznacza automatycznie, iż akcyza została w całości zapłacona. Ograniczona funkcja fiskalna znaków akcyzy wiąże się z tym, iż w przypadku podatkowych znaków akcyzy podmiot ubiegający się o otrzymanie znaków akcyzy jest zobowiązany do wpłacenia kwoty stanowiącej równowartość znaków akcyzy oraz dodatkowo uiszczenia określonej kwoty na pokrycie kosztów produkcji i dystrybucji znaków akcyzy (por. M Kałka, K.Ksieniewicz, Podatek akcyzowy. Komentarz, Wrocław 2009, s. 559-560).

Trafnie podnosi skarżący, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. nie wynika, czy ten Sąd uznał, iż ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie pozwala na przyjęcie, że oskarżony Mirosław W. pakował tytoń do palenia (w rozumieniu art.99 ust.1 u.p.a. czynność taka jest uznana za produkcję wyrobów tytoniowych), czy też uznał, iż pakowanie tytoniu do palenia nie stanowi produkcji. Nie budzi wątpliwości, że tytoń do palenia stanowi wyrób akcyzowy (por. poz. 27 załącznika nr 2 do u.p.a). Określenie „pakowanie” pochodzące od słowa pakować, oznacza „układać coś (rzeczy, towary) w paczkę, wkładać coś do walizki, do skrzyni itp. w celu wysłania, przewiezienia, zabrania w podróż, ładować oraz owijać, zawijać coś w papier, folię” (por. S. Dubisz (red.), Słownik języka polskiego, Warszawa 2003).

Zgodnie z art. 98 ust 1 pkt 2 u.p.a., do wyrobów tytoniowych w rozumieniu u.p.a., zalicza się bez względu na kod CN tytoń do palenia. Pojęcie „tytoń do palenia” zostało zdefiniowane w przepisie art 98 ust. 5 u.p.a. Stanowi on, że za tytoń do palenia uznaje się tytoń, który został pocięty lub inaczej podzielony, skręcony lub sprasowany w postaci bloków oraz nadający się do palenia bez dalszego przetwarzania przemysłowego, a także odpady tytoniowe będące pozostałościami liści tytoniu i produktami ubocznymi uzyskanymi podczas przetwarzania tytoniu lub produkcji wyrobów tytoniowych, oddane do sprzedaży detalicznej, niebędące papierosami, cygarami lub cygaretkami, a nadające się do palenia.

Powyższe wskazuje, że zaskarżony wyrok jak i utrzymany nim w mocy wyrok sądu pierwszej instancji ostać się nie mogą, i dlatego też Sąd Najwyższy, z mocy art. 537 §2 k.p.k., uchylił oba te orzeczenia i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.”

1.2.11. Przygotowanie składające się z wielu zachowań jako jeden czyn.

przepisy: art. 16 § 1 k.k.

hasła: przygotowanie;

Wyrok z dnia 23 października 2014 r., IV KK 176/14

Teza:

1. Przygotowanie polega na podejmowaniu czynności mających stworzyć warunki do przedsięwzięcia czynu zmiernego bezpośrednio do dokonania. Użyta przez ustawodawcę liczba mnoga („czynności”) jednoznacznie wskazuje, że to samo przygotowanie może być realizowane wieloma zachowaniami o różnej charakterystyce, także takimi, które realizują znamiona odrębnych czynów zabronionych (art. 16 § 1 k.k.).
2. Cel, jakim jest popełnienie czynu zabronionego oraz warunek przedmiotowy (stworzenie warunków do przedsięwzięcia czynu zmiernego bezpośrednio do dokonania), powoduje, że wielość zachowań podjętych przez sprawcę w wykonaniu tego celu i spełniających wspomnianą charakterystykę przedmiotową, traktowany jest przez ustawodawcę jako jeden czyn, który może stanowić tylko

jedno przestępstwo. Rozbicie jednego przygotowania na dwa odrębne przestępstwa stanowi naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 16 § 1 k.k.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 26 marca 2013 r. (sygn. akt (...)) Piotr M. został skazany za czyny z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2012 poz. 124) o przeciwdziałaniu narkomanii (dalej jako u.p.n.) w zw. z art. 57 ust. 2 u.p.n. w zw. z art. 56 ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 11 § 2 k.k., z art. 63 ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 57 ust. 2 u.p.n. w zw. z art. 56 ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które wymierzono mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 stycznia 2014 r. (sygn. akt (...)).

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając przedmiotowemu wyrokowi rażącą obrazę przepisów postępowania, a to art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. przez niewłaściwą, nierzetelną kontrolę odwoławczą wyroku Sądu Rejonowego, polegającą na nie odniesieniu się do przedstawionej w uzasadnieniu apelacji argumentacji, co częściowo było konsekwencją niewłaściwego odczytania rzeczywistej treści stawianych rozstrzygnięciu pierwszoinstancyjnemu zarzutów, częściowo zaś zdaniem skarżącego stanowiło również skutek nieprawidłowego zrozumienia treści uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, która to obraza mogła mieć zdaniem obrońcy istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, albowiem skutkowałą niezasadnym jego utrzymaniem w mocy.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w K. w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację, Prokurator Prokuratury Okręgowej w K. wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

W piśmie procesowym z dnia 24 października 2014 r. a także w trakcie rozprawy kasacyjnej obrońca oskarżonego podniósł, iż zdaniem obrony w sprawie zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. polegające na dwukrotnym skazaniu w jednym wyroku tej samej osoby za ten sam czyn.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sąd Najwyższy, badając z urzędu kwestię ewentualnego zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, na którą wskazywał obrońca oskarżonego, doszedł do wniosku, że sytuacja taka nie zachodzi.

Istotnie, analiza treści wyroku Sądu Rejonowego w K. prowadzi do wniosku, że przypisane oskarżonemu zachowania zakwalifikowano jako dwa odrębne przestępstwa, w sytuacji gdy zachodziły przesłanki, by potraktować je jako jeden czyn. Sąd pierwszej instancji przyjął bowiem, że zarówno uprawa konopi jak też posiadanie suszu ziela konopi, miało charakter przygotowania do wprowadzenia do obrotu znacznej ilości środków odurzających. Mając na względzie daty popełnienia owych zachowań oraz stwierdzenie sądu I instancji, że posiadany susz pochodził z uprawy, którą prowadził oskarżony (s. 11 uzasadnienia wyroku), ustalony przez Sąd cel sprawcy (wprowadzenie do obrotu) był identyczny zarówno w odniesieniu do hodowli konopi jak i posiadania suszu ziela konopi indyjskich. Co do zasady nie można więc w tym wypadku mówić o dwóch odrębnych przestępstwach przygotowania, ale o tym samym przygotowaniu do popełnienia czynu zabronionego wprowadzenia do obrotu, które to przygotowanie realizowane było zachowaniami polegającymi na posiadaniu suszu ziela konopi oraz uprawie konopi (z których ten susz

był uzyskiwany). Zgodnie z art. 16 § 1 k.k. przygotowanie polega na podejmowaniu czynności mających stworzyć warunki do przedsięwzięcia czynu zmierzającego bezpośrednio do dokonania. Użyta przez ustawodawcę liczba mnoga („czynności”) jednoznacznie wskazuje, że to samo przygotowanie może być realizowane wieloma zachowaniami o różnej charakterystyce, także takimi, które realizują znamiona odrębnych czynów zabronionych. W swojej konstrukcji, karalne przygotowanie zostało więc uregulowane podobnie jak czyn ciągły z art. 12 k.k. Cel, jakim jest popełnienie czynu zabronionego oraz warunek przedmiotowy (stworzenie warunków do przedsięwzięcia czynu zmierzającego bezpośrednio do dokonania), powoduje, że wielość zachowań podjętych przez sprawcę w wykonaniu tego celu i spełniających wspomnianą charakterystykę przedmiotową, traktowany jest przez ustawodawcę jako jeden czyn, który może stanowić tylko jedno przestępstwo. Rozbicie jednego przygotowania na dwa odrębne przestępstwa stanowi naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 16 § 1 k.k.

Naruszenie to, choć ma charakter rażący, nie spełnia jednak przesłanek z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela zapatrywanie wyrażone w wyroku SN z dnia 22 czerwca 2006 r., IV KK 106/06, zgodnie z którym „dwukrotne skazanie w jednym wyroku tej samej osoby za ten sam zarzucony czyn stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. nakazującą uchylenie wyroku w części dotkniętej tym uchybieniem, a w dalszej konsekwencji, umorzenie wobec niej postępowania w zakresie czynu, co do którego „powtórne” rozstrzygnięcie nie powinno być zapaść”. Pogląd ten jednak nie ma bezpośredniego zastosowania w niniejszej sprawie, bowiem dotyczył on przypadku zachodzenia pełnej tożsamości czynów w znaczeniu faktycznym. Taka tożsamość nie zachodzi między czynami przypisanymi oskarżonemu w pkt I (posiadanie suszu ziela konopi) i II (uprawianie konopi innych niż włókniste) wyroku Sądu Rejonowego w K. Jedność tych dwóch odrębnych w sensie faktycznym zachowań ma charakter normatywny i wynika z decyzji ustawodawcy, który z uwagi na treść art. 16 § 1 k.k. nakazuje je traktować, po spełnieniu wymienionych w tym przepisie przesłanek, jako jeden czyn w znaczeniu normatywnym.

Przedmiotem postępowania karnego jest określone historyczne zachowanie (zespół zachowań) w znaczeniu faktycznym. Kwalifikacja prawna tego zachowania, traktowanego jako zdarzenie historyczne, posiadające swoją określoną tożsamość, może się zmieniać w zależności od uszczegółwiających ustaleń faktycznych dotyczących także strony podmiotowej, a więc zamiaru i celu, z jakim działał sprawca. Może to prowadzić w konsekwencji do przyjęcia, że wielość zachowań, która pierwotnie wydawała się stanowić o wielości przestępstw, okaże się jednym czynem w znaczeniu normatywnym i w konsekwencji jednym przestępstwem. Może zaistnieć także sytuacja odwrotna.

W przypadku, gdy sąd dojdzie do wniosku, że dwa odrębne zachowania kwalifikowane w akcie oskarżenia jako dwa odrębne przestępstwa, z uwagi na dokonane ustalenia stanowią w istocie jeden czyn (np. czyn ciągły, przestępstwo trwałe czy karalne przygotowanie lub usiłowanie), brak jest jednak podstaw do umorzenia postępowania z uwagi na zachodzenie okoliczności wyłączającej ściganie co do jednego z tych czynów. Zachodzi natomiast wówczas konieczność modyfikacji kwalifikacji owych zachowań, w stosunku do tej przyjętej w akcie oskarżenia. Redukcja wielości zachowań do jednego czynu w znaczeniu normatywnym lub też uznanie, że jeden czyn stanowi w istocie szereg odrębnych przestępstw, ma charakter zmiany kwalifikacji prawnej, o której mowa w art. 399 § 1 k.p.k., zaś błędy popełnione w tym zakresie w wyroku stanowią rażące naruszenie prawa materialnego, zwłaszcza gdy prowadzą do wymierzenia wielu kar za zachowania, które powinny być traktowane normatywnie jako jeden czyn i jedno przestępstwo.

Podniesiony w kasacji zarzut naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. w związku z art. 433 § 2 k.p.k. okazał się natomiast w pełni zasadny. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego nie pozostawia wątpliwości, że Sąd ten w ogóle nie odniósł się do zarzutów

sformułowanych w apelacji obrońcy skazanego. W apelacji tej obrońca wyraźnie kwestionował sposób wnioskowania Sądu Rejonowego co do celu działania sprawcy, wskazując, że z samej ilości posiadanego przez oskarżonego suszu ziela konopi nie można w sposób pewny wnioskować o zamiarze sprzedaży narkotyku w obrocie niekonsumenckim, co zasadniczo wpływałoby na kwalifikację prawną czynu. Obrońca zarzucił także wadliwość wnioskowania Sądu o domniemanym zamiarze oskarżonego z okoliczności przedmiotowych dotyczących rzeczy odnalezionych w miejscu prowadzenia uprawy konopi, wskazując na inne okoliczności, które brane pod uwagę powinny prowadzić do ewentualnego zastosowania art. 5 § 2 k.p.k.

Sąd Odwoławczy w uzasadnieniu swojego wyroku, zarzuty te pominął milczeniem, odniósł się natomiast do rzekomej tezy obrońcy jakoby oskarżony posiadał susz i krzewy konopi na własny użytek (pozyskania nasion), choć teza taka nie była sformułowana w apelacji. Trudno jest także odczytać sens części wypowiedzi zawartych w uzasadnieniu wyroku z uwagi na zastosowane w nich konstrukcje gramatyczne (por. 4 akapit na str. 6 uzasadnienia).

W tym stanie rzeczy należało uchylić wyrok Sądu odwoławczego i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w K. celem ponownego rozpoznania faktycznych zarzutów sformułowanych w apelacji. Kwestia ewentualnego naruszenia prawa materialnego w postaci błędnego uznania zachowań przypisanych oskarżonemu jako dwóch odrębnych przestępstw, nie była przedmiotem zarzutu kasacyjnego, niewątpliwie powinna jednak zostać oceniona przez Sąd odwoławczy przy ponownym rozpoznawaniu sprawy.”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.12. Wyjątki od zasady specjalności w ramach europejskiego nakazu aresztowania.

przepisy: art. 607e § 1, § 3 pkt 2 k.p.k.

hasła: europejski nakaz aresztowania; zasada specjalności

Wyrok z dnia 5 listopada 2014 r., V KK 217/14

Teza:

Termin 45 dni, po upływie którego nieopuszczenie terytorium Polski przez oskarżonego skazanego na bezwzględną karę pozbawienia wolności, uprzednio przekazanego do Polski na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, uchylające działanie zasady specjalności (art. 607e § 1 k.p.k.), należy obliczać od zakończenia postępowania wykonawczego, a nie prawomocnego zakończenia postępowania rozpoznawczego (art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k.).

Z uzasadnienia:

„Kasacje zasługują na uwzględnienie o tyle, o ile podniesione w nich zarzuty wadliwej kontroli instancyjnej okazały się zasadne.

Obrońca Sławomira R. nie bez podstaw wskazał, że Sąd odwoławczy nie rozważył należyście problematyki zasady specjalności, określonej w art. 607e § 1 k.p.k. i wyjątków od tej reguły, co było przedmiotem zarzutu podniesionego w jego apelacji. Chociaż jego uzasadnienie cechowało się lakonicznością i nie odzwierciedlało szeregu zagadnień, które wymagały rozważenia względem możliwości odstąpienia od zasady specjalności, to jednak obowiązkiem Sądu drugiej instancji było wnikliwe rozważenie tej problematyki.

Zasada specjalności oznacza zakaz ścigania, karania oraz pozbawienia lub ograniczenia wolności w celu wykonania kar za wszystkie inne przestępstwa niż te, które stanowiły podstawę wydania (S. Steinborn, Komentarz aktualizowany do art.607(e) Kodeksu postępowania karnego, teza 2, LEX Omega 2014). W polskim porządku prawnym regułę tę wyraża przepis art. 607e § 1 k.p.k., zgodnie z którym osoby przekazanej w wyniku ENA nie można ścigać za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania, ani wykonać orzeczonych wobec niej za te przestępstwa kar pozbawienia wolności albo innych środków polegających na pozbawieniu wolności. Jednym z wyjątków od tej zasady jest sytuacja, w której osoba przekazana, pomimo takiej możliwości, nie opuściła terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ciągu 45 dni od dnia prawomocnego zakończenia postępowania albo po opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na nie powróciła (art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k.).

Nie może budzić wątpliwości, że czyny zarzucane Sławomirowi R. w niniejszej sprawie nie były objęte ENA, który dotyczył przekazania tego oskarżonego przez Królestwo Hiszpanii w 2006 r., w zakresie przestępstwa z art. 258 § 3 k.k. oraz ciągu pięciu przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Prowadzenie postępowania o inne czyny wymagało zatem stwierdzenia jednego z wyjątków od zasady specjalności. Sąd odwoławczy uznał, że w sprawie wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k. Z akt sprawy wynika, że wyrok, na mocy którego skazano Sławomira R. za czyny objęte ENA, tj. wyrok Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 6 czerwca 2010 r., sygn. akt (...), uprawomocnił się w dniu 31 marca 2011 r. Powstaje jednak pytanie, czy od tego dnia należy liczyć określony w art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k. termin 45 dni, który w takim wypadku upłynąłby w połowie maja 2011 r. Należy w tym kontekście zauważyć, że w 2011 r. Sławomir R. nie był pozbawiony wolności, albowiem kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Ś. (w sprawach o sygn. akt (...) i (...)) zostały odroczone do dnia 28 i 29 grudnia 2011 r. (k. 10066, t. XLVIII), a oskarżonego doprowadzono do aresztu śledczego w celu wykonania kar pozbawienia wolności dopiero w dniu 19 marca 2012 r. (k. 10179, t. XLIX). Po wydaniu wyroku w sprawie objętej ENA mógł on zatem bez przeszkód opuścić terytorium Polski. Jak zauważył Sąd odwoławczy, w dniu 17 maja 2011 r. oskarżony złożył pismo dotyczące zmiany swoich wyjaśnień, a w dniu 14 czerwca 2011 r. stanął się na rozprawę.

Sąd ten przyjął, że w sprawie wystąpił wyjątek od zasady specjalności określony w art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k., ale nie zostało to poprzedzone wnikliwą analizą wykładni tego przepisu. Możliwe są bowiem dwie jego interpretacje. Pierwsza, którą przyjął Sąd odwoławczy (s. 28 uzasadnienia) sprowadza się do czysto literalnej wykładni, prowadzącej do wniosku, że domniemanie wyrażenia zgody na ściganie następuje po 45 dniach od uprawomocnienia się wyroku skazującego za czyny objęte ENA. Ta wykładnia budzi istotne wątpliwości. W literaturze prawniczej postuluje się węższą interpretację przepisu art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k. Oznacza to, że w wypadku wyroku skazującego termin 45 dni liczy się od dnia zakończenia postępowania wykonawczego, a nie od dnia uprawomocnienia się wyroku. Nie ma przy tym znaczenia kwestia odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności lub zawieszenie jej wykonania (zob. S. Steinborn, op. cit., teza 14, LEX Omega 2014; P. Hofmański (red.) i in., Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. III, Warszawa 2012, teza 8 do art. 607e k.p.k.; D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2013, teza 9 do art. 607e k.p.k.; K. Boratyńska i in., Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2012, teza 5 do art. 607e k.p.k.).

Warto zauważyć, że prezentowane w doktrynie stanowisko koresponduje z treścią przepisu art. 27 ust. 3 lit. a decyzji ramowej z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (2002/584/WsiSW), który dopuszcza państwom członkowskim wprowadzenie wyjątku od zasady specjalności, polegającego na tym, że „osoba mająca możliwość opuszczenia te-

rytorium Państwa Członkowskiego, któremu została przekazana, nie uczyniła tego w ciągu 45 dni od swego **ostatecznego zwolnienia** (podkr. SN) lub wróciła na to terytorium po opuszczeniu go”. Porównanie treści decyzji ramowej i obowiązującego na gruncie polskiego prawa art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k. prowadzi do konstatacji, że polski ustawodawca wprowadził regulację niezbyt precyzyjnie oddającą unormowanie zawarte w zacytowanej decyzji ramowej. Bardziej adekwatne byłoby wprowadzenie konstrukcji uwzględniającej różne rodzaje rozstrzygnięć sądowych, np. na wzór art. 599 k.p.k., gdzie wskazuje się, że ograniczeń w ściganiu osoby objętej ekstradycją nie stosuje się, jeżeli osoba wydana przez państwo obce nie opuści bez usprawiedliwionej przyczyny terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ciągu 45 dni od daty prawomocnego zakończenia postępowania, a w razie skazania - od daty odbycia lub darowania kary, albo jeżeli po opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powróci na nie.

Za tym poglądem przemawiają także względy logiczno-aksjologiczne. W wypadku wydania wyroku skazującego, w którym orzeczono bezwzględną karę pozbawienia wolności, po uprawomocnieniu się tego orzeczenia, postępowanie wykonawcze wszczynane jest bezzwłocznie (art. 9 § 1 k.k.w.), a na skazanym ciąży obowiązek stawienia się w areszcie śledczym na wezwanie sądu (art. 79 k.k.w.). Odroczenie wykonania kary nie znosi tego obowiązku, a tylko przekłada go na czas ustania przeszkody. Podobnie w wypadku zawieszenia wykonania kary, na skazanym ciąży liczne obowiązki, a ich niedotrzymanie może spowodować zarządzenie wykonania kary. Prowadzi to do wniosku, że uznanie, iż w art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k. chodzi jedynie o prawomocne zakończenie postępowania jurysdykcyjnego (a nie wykonawczego w wypadku wydania wyroku skazującego) mogłoby skłaniać osoby skazane do niedania posłuchu normom prawa karnego wykonawczego.

Dlatego też Sąd Najwyższy w niniejszym składzie skłania się ku pogładowi powszechnie akceptowanemu w doktrynie, uznając wskazaną tam wykładnię art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k. za koherentną z innymi normami prawa, a przy tym bardziej gwarancyjną oraz zgodną z prawem wspólnotowym, które stanowiło podstawę do wprowadzenia analizowanych przepisów. Niemniej jednak stanowisko zajęte przez Sąd odwoławczy, jako znajdujące oparcie w granicach wykładni gramatyczno-językowej, mogłoby zostać uznane za nienaruszające art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k., gdyby tylko Sąd ten miał na względzie i rozważył także drugi pogląd co do wykładni tego przepisu, powszechnie prezentowany w literaturze.

Jednak dokonując takiej wykładni przepisu art. 607e § 3 pkt 2 k.p.k. powinnością Sądu odwoławczego było zbadanie, czy Sławomir R. został pouczone o jego treści, bo to dopiero stwarzałoby mu warunki do swobodnego podjęcia decyzji woli co do pozostania na terytorium Polski po wydaniu wyroku w sprawie o czyny objęte ENA i tym samym mogło aktualizować rozważenie zastosowania wyjątku od zasady specjalności przyjętego przez Sąd ad quem (zob. S. Steinborn, op. cit., teza 14; G. Jaworski, A. Sołtyśńska, *Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych. Komentarz*, LEX Omega 2014, teza 18 do art. 607e k.p.k.).

Brak tego rodzaju rozważań wskazuje na pobieżne podejście do omawianego problemu prawnego, co potwierdza zresztą pominięcie przez ten Sąd okoliczności, które mogły uprawniać do przyjęcia występowania w sprawie innych wyjątków od zasady specjalności. Sąd odwoławczy powinien bowiem zbadać, czy Sławomir R. został tymczasowo aresztowany, a jeżeli tak, to czy nastąpiło to w związku z postępowaniem toczącym się w rozpoznawanej sprawie. Odpowiedź na te pytania pozwoliłaby należycie rozważyć kwestię zastosowania innego wyjątku od zasady specjalności, określonego w art. 607e § 3 pkt 4 k.p.k., tj. sytuacji, kiedy postępowanie karne nie wiąże się ze stosowaniem wobec osoby ściganej środka polegającego na pozbawieniu wolności.

Z uwagi na te uchybienia konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd odwoławczy rozważy zasadność stawianych w omawianej kwestii zarzutów z uwzględnieniem przedstawionych wyżej uwag.

Odnosnie do kasacji obrońcy oskarżonego Roberta Z. należy zaznaczyć, że wbrew temu, co podnosi skarżący kwestia możliwości prowadzenia postępowania przeciwko Sławomirowi R., niezależnie od jej ostatecznego rozwiązania, nie miała przełożenia na sytuację procesową tego oskarżonego. Bez względu bowiem na rolę procesową Sławomira R. jego depozycje podlegały takim samym rygorom w zakresie oceny dowodów i prezentowały się tak samo w świetle pozostałego zebranego w sprawie materiału dowodowego. Nie może zasługiwać na aprobatę argumentacja stanowiąca spekulacje co do tego, jakiej treści zeznania składałby Sławomir R., gdyby występował w charakterze świadka.

Rację należy natomiast przyznać skarżącemu w zakresie, w jakim kwestionuje on rzetelność kontroli instancyjnej przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy w Ś. Rzeczywiście wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stanowisko tego Sądu jest lakoniczne, zawiera jedynie ogólnikowe odniesienia do poszczególnych czynów przypisanych Robertowi Z. wraz z pobieżnym wskazaniem na materiał dowodowy zebrany w sprawie. Brak natomiast konkretnego i szczegółowego odniesienia się do wręcz drobiazgowo uzasadnionych zarzutów apelacji (zob. część historyczna uzasadnienia). Prowadzi to do wniosku, że Sąd Okręgowy w Ś rzeczywiście nie przeprowadził rzetelnej kontroli instancyjnej wyroku Sądu meriti i to w stopniu rażącym, bo w zasadzie brak jest jakiegokolwiek bezpośredniego nawiązania do bardzo rozbudowanych zarzutów apelacyjnych.

Nawet jeżeli argumentacja apelującego w zakresie podniesionego zarzutu obraży art. 5 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. jawiła się w ocenie Sądu ad quem jako polemika z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów Sądu pierwszej instancji, to obowiązkiem Sądu odwoławczego było wykazanie, dlaczego tak ocenił charakter zarzutów apelującego. Sąd Najwyższy, jako sąd prawa nie jest uprawniony do wnikania w kwestie podniesione w apelacji (zwłaszcza wobec mnogości zagadnień związanych z ustaleniami faktycznymi), które nie mogą zostać uznane za oczywiście bezzasadne bez szczegółowej weryfikacji oceny dowodów dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, a to należy do obowiązków Sądu odwoławczego. Tymczasem lektura uzasadnienia Sądu ad quem nie pozwala odtworzyć sposobu jego rozumowania we wskazanym zakresie. W wyniku tak pobieżnej kontroli odwoławczej zasada dwuinstancyjności postępowania nie została zagwarantowana, a stanowisko Sądu odwoławczego jawi się jako dowolne. Z tego względu należy uznać, że Sąd ten dopuścił się rażącej obrazy przepisów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Prowadzi to do konieczności uchylenia wyroku Sądu ad quem także w odniesieniu do oskarżonego Roberta Z. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Ś. wnikliwie rozpozna wszystkie zarzuty podniesione w tej apelacji i da temu wyraz w szczegółowych rozważaniach części motywacyjnej wyroku.”

1.2.13. Sprawa o wykroczenie w postępowaniu karnym (art. 400 § 1 k.p.k.) a termin do wniesienia apelacji.

przepisy: art. 400 § 1 k.p.k.

hasła: postępowanie karne;

Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., V KK 322/14

Teza:

Skoro sprawa rozpoczęta, jako sprawa karna, stała się sprawą o wykroczenie i postępowanie prowadzono już wedle przepisów procedury wykroczeniowej, to tym samym także zaskarżanie wyroków przypisujących oskarżonemu popełnienie wykroczenia, odbywa się już wedle przepisów tej właśnie procedury (art. 400 § 1 k.p.k.). To zaś oznacza, że również terminy zaskarżania takich wyroków określają przepisy k.p.w. Te zaś wyraźnie wskazują, że apelację wnosi się wówczas w terminie 7 dni od otrzymania wyroku wraz z uzasadnieniem (art. 105 § 1 k.p.w.), a nie w terminie 14 dni, jak to przewiduje procedura karna.

Z uzasadnienia:

„W sprawie niniejszej, aktem oskarżenia z dnia 30 sierpnia 2013 r., wniesionym do Sądu Rejonowego w Ż. w dniu 12 września 2013 r., Jan S. został oskarżony o to, że w dniu 23 maja 2013 r., w miejscowości G. w woj. I., na drodze publicznej, jechał jako kierujący rowerem znajdując się w stanie nietrzeźwości, tj. o czyn z art. 178a § 2 k.k. Wyrokiem nakazowym wydanym w tej sprawie w dniu 17 października 2013 r., oskarżony został uznany winnym zarzucanego mu czynu, za który orzeczono karę 12 miesięcy ograniczenia wolności oraz zakaz prowadzenia rowerów na okres 3 lat (k. 57). Z uwagi na wniesienie przez oskarżonego sprzeciwu od tego wyroku (k. 62), sprawa została skierowana do rozpoznania na rozprawie. Już na drugim jej terminie, dnia 29 stycznia 2014 r., Sąd postanowił, że na podstawie art. 400 § 1 k.p.k., rozpozna tę sprawę jako dotyczącą obwinienia Jana S. o wykroczenie z art. 87 § 1a k.w. z zastosowaniem w dalszym jej toku przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (k. 87). Po jej rozpoznaniu, Sąd ten, wyrokiem z dnia 3 marca 2014 r., uznał obwinionego winnym zarzucanego mu czynu i wymierzył mu karę 30 dni aresztu oraz zakaz prowadzenia pojazdów rowerowych na okres lat 3, zwalniając go od kosztów sądowych.

Od wyroku tego z apelacją wystąpiła obrońca obwinionego, podnosząc rażącą obrazę przepisów postępowania, a to art. 7 w zw. z art. 410 k.p.k. oraz rażącą niewspółmierność kary z wnioskiem o uniewinnienie oskarżonego lub zmianę wyroku i wymierzenie jedynie kary grzywny. Po rozpoznaniu tego środka odwoławczego, Sąd Okręgowy w Z., wyrokiem z dnia 24 czerwca 2014 r., zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że przyjął, iż obwiniony swoim zachowaniem wyczerpał ustawowe znamiona wykroczenia z art. 87 § 2 w zw. z art. 2 § 1 k.w. i obniżył orzeczoną karę aresztu do 14 dni, a orzeczony zakaz kierowania pojazdami rowerowymi do lat 2, utrzymując to orzeczenie w pozostałym zakresie w mocy.

Od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kasację na niekorzyść ukaranego wywiódł w dniu 12 września 2014 r., a więc z zachowaniem terminu przewidzianego w art. 110 § 2 k.p.w., Prokurator Generalny, zarzucając wyrokowi Sądu odwoławczego rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 400 § 1 k.p.k. oraz art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w., polegające na przeprowadzeniu postępowania odwoławczego według przepisów Kodeksu postępowania karnego, mimo że w wyroku Sądu pierwszej instancji czyn Jana S. został uznany za wykroczenie, co w konsekwencji doprowadziło do rozpoznania apelacji obrońcy, mimo że została ona wniesiona po upływie terminu zawitego określonego w art. 105 § 1 k.p.w. Wywodząc w ten sposób skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z. W uzasadnieniu tej skargi podniesiono też, że Sąd odwoławczy nietrafnie zinterpretował zmianę stanu prawnego wprowadzoną ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013, poz. 1247), a obowiązującą od dnia 9 listopada 2013 r., niesłusznie uznając, że wprowadzony przez tę nowelę

art. 87 § 1a k.w. nie może być podstawą odpowiedzialności obwinionego, ponieważ nie obowiązywał on w dacie popełnienia czynu będącego przedmiotem osądu. Na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej, popierając tę kasację, podniósł także zarzut obrazy art. 104 § 1 pkt 7 w zw. z art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., ponieważ Sąd odwoławczy orzekał w sprawie, co do której istniał prawomocny wyrok, a więc objętego przestanką rzeczy osądzonej, wnosząc w związku z tym o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania odwoławczego.

Rozpoznając tę skargę, Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja jest zasadna w oczywistym stopniu.

Jak już bowiem wcześniej wskazano, Sąd Rejonowy na drugim terminie rozprawy, procedując już po dniu 9 listopada 2013 r. - a więc po wejściu w życie wskazanej wcześniej nowelizacji z dnia 27 września 2013 r., która w art. 2 pkt 3 uzupełniła art. 87 k.w. o nowy § 1a, uznający za wykroczenie, prowadzenie na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu, pojazdu innego niż mechaniczny, przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, a więc czyn będący przed tą zmianą przestępstwem z art. 178a § 2 k.k., zarzucanym w akcie oskarżenia Janowi S., a który to przepis został uchylony przez art. 12 pkt 3 tejże ustawy nowelizującej – mając na uwadze powyższą zmianę postanowił rozpoznać tę sprawę już jako o wykroczenie ze wskazanego wyżej art. 87 § 1 k.w. z dalszym procedowaniem w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia, a nie w trybie kodeksu postępowania karnego. Na rozprawie tej obecni byli zarówno sam obwiniony, jak i substytut wskazany przez obrońcę obwinionego (k. 87). Następnie zaś, orzekając merytorycznie, Sąd ten uznał Jana S. winnym popełnienia zarzucanego mu czynu, ale już jako wykroczenia.

Tym samym jednak, jak wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2003 r., IV KK 94/03, OSNKW 2004, z. 2, poz. 16, w takiej sytuacji mamy już do czynienia ze „sprawą o wykroczenie” w rozumieniu przepisów k.p.w., gdyż taką jest nie tylko sprawa, którą od początku prowadzono w trybie procedury wykroczeniowej, ale również taka, którą wszczęto z zarzutem przestępstwa, a następnie sąd pierwszej instancji, uznając ten czyn za wykroczenie, zaczął – stosownie do art. 400 § 1 k.p.k. – prowadzić dalej postępowanie już stosownie do przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Stanowisko to zostało zaaprobowane także w doktrynie (zob. np. M. Kurowski, D. Świecki, glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2003 r., IV KK 94/03, Pal. 2005, nr 1-2). Skoro zaś sprawa rozpoczęta, jako sprawa karna, stała się sprawą o wykroczenie i postępowanie prowadzono już wedle przepisów procedury wykroczeniowej, to tym samym także zaskarżanie wyroków przypisujących oskarżonemu popełnienie wykroczenia, odbywa się już wedle przepisów tej właśnie procedury. To zaś oznacza, że również terminy zaskarżania takich wyroków określają przepisy k.p.w. Te zaś wyraźnie wskazują, że apelację wnosi się wówczas w terminie 7 dni od otrzymania wyroku wraz z uzasadnieniem (art. 105 § 1 k.p.w.), a nie w terminie 14 dni, jak to przewiduje procedura karna. Stanowisko takie jest już również utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 października 2004 r., II KK 276/04, LEX nr 163149, czy z dnia 25 października 2006 r., V KK 313/06, LEX nr 198093) i aprobowane także w doktrynie (zob. np. M. Kurowski, D. Świecki, Problematyka art. 400 kodeksu postępowania karnego, Prok. i Pr. 2004, nr 10, s. 59-70, czy L.K. Paprzycki, [w:] J. Grajewski, L.K. Paprzycki, S. Steinborn, Kodeks postępowania karnego, Komentarz, t. I, Kraków 2006, s. 1116).

Tymczasem, jak wynika z akt sprawy niniejszej, zarówno obwinionemu, jak i jego obrońcy, odpis wyroku Sądu pierwszej instancji wraz z uzasadnieniem doręczono w dniu 26 marca 2014 r. To zaś oznaczało, że termin do złożenia apelacji upływał w dniu 2 kwietnia

2014 r., który to dzień był dniem roboczym. Apelacja, sporządzona przez obrońcę obwinionego, została wysłana drogą pocztową w dniu 7 kwietnia 2014 r., co wynika zarówno z daty jej sporządzenia (k. 128), jak i – co ustalił Sąd Najwyższy z urzędu – z informacji dostępnych na stronie internetowej Poczty Polskiej umożliwiającej „śledzenie” przesyłek listowych (<http://emonitoring.poczta-polska.pl>), ale też z faktu, że w dniu 8 kwietnia 2014 r. odnotowano już jej wpływ do sądu (k. 128). Tym samym skargę tę wniesiono jednak w 5 dni po upływie ustawowego terminu do wystąpienia z tym środkiem odwoławczym.

Należy przy tym zauważyć, że przy ogłaszaniu wyroku – jak wynika z protokołu rozprawy z dnia 3 marca 2013 r. (k. 117v) – przewodniczący wskazał także stronom sposób i termin odwołania się od wyroku, a w rozprawie tej uczestniczyli zarówno obwiniony, jak i substytut jego obrońcy. W konsekwencji, skarga odwoławcza złożona została w tej sprawie z wyraźnym uchybieniem zawitemu terminowi do jej złożenia i bez wniosku o jego przywrócenie. Mimo to została ona przyjęta i przekazana do rozpoznania, a następnie merytorycznie rozpoznana. Oznaczało to orzekanie wbrew wymogom wskazanym w przywołanych w kasacji przepisach art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w., a jednocześnie prowadziło do ingerencji Sądu odwoławczego w wyrok Sądu meriti, przy braku prawnie skutecznej apelacji.

Tym samym jest oczywiste, że ze względu na powyższe naruszenia prawa zaskarżony wyrok ostać się nie może. Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił to orzeczenie i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Sąd Najwyższy nie podzielił natomiast podniesionych na rozprawie kasacyjnej przez prokuratora Prokuratury Generalnej argumentów o zaistnieniu w tej sprawie tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci przeszkody rzeczy osądzonej i związanego z tym wniosku o uchylenie wyroku i umorzenie postępowania odwoławczego. Jak wskazano wyżej, w sprawie tej rzeczywiście doszło nieprawidłowo do ingerencji Sądu Okręgowego w orzeczenie Sądu pierwszej instancji, ale nie można uznać, aby powodowało to zaistnienie przeszkody rzeczy osądzonej, jako że postąpienie Sądu i rozpoznanie spóźnionej apelacji obrońcy uniemożliwiło jednocześnie samemu obwinionemu reakcję na wadliwość działania jego obrońcy i wystąpienie w ramach tego samego procesu o przywrócenie mu jako stronie terminu do wniesienia środka odwoławczego, a więc zapewnienia rzetelności procesu w jego instancyjnym toku. Uchylenie natomiast zaskarżonego wyroku, zgodnie z wnioskiem samego skarżącego, z nakazem ponownego rozważenia przez sąd odwoławczy skuteczności apelacji obrońcy, przywraca obwinionemu powyższą możliwość, a fakt, że sama kasacja jest wniesiona na jego niekorzyść oznacza jedynie, że przy takim postąpieniu teraz obwinionego, sąd odwoławczy będzie mógł wprowadzić orzec surowiej niż w uchylonym wyroku, ale nadal nie surowiej niż sąd meriti, jak i łagodniej niż ten sąd.

W tym miejscu należy jednak podnieść, na co zwrócono uwagę w kasacji, że nietrafnym było w tej sprawie dokonanie przez Sąd odwoławczy zmiany zaskarżonego wyroku i przypisanie obwinionemu, w miejsce przyjętego przez Sąd meriti wykroczenia z artykułu 87 § 1a k.w., takiegoż czynu zakwalifikowanego z art. 87 § 2 k.w., z przywołaniem tu dodatkowo art. 2 § 1 tegoż kodeksu i argumentowaniem owej zmiany tym, że zastosowany przez Sąd meriti przepis art. 87 § 1a k.w. nie obowiązywał w dacie popełnienia czynu przez ukaranego, a stosownie do art. 2 § 1 k.w., względniejszym dlań, w związku z depenalizacją tego czynu jako przestępstwa, był § 2 art. 87 k.w., jako przewidujący łagodniejsze zagrożenie za prowadzenie na drodze publicznej, w stanie po użyciu alkoholu, pojazdu innego niż mechaniczny (k. 151-152). Stanowiska takiego nie można zaakceptować, jako że art. 87 § 2 k.w. dotyczył i dotyczy jedynie prowadzenia pojazdu niemechanicznego w stanie po użyciu alkoholu, podczas gdy nowowprowadzony § 1a art. 87 k.w. – prowadzenia takiego pojazdu w stanie nietrzeźwości, a więc w stanie poważniejszym niż stan po użyciu alkoholu. Nowy przepis art. 87 § 1a k.w. jest przy tym łagodniej-

szy dla sprawcy opisanego tam naruszenia, gdyż zastąpił on uchylony przez tę nowelizację art. 178a § 2 k.k., który traktował je jako przestępstwo z zagrożeniem m.in. karą pozbawienia wolności do lat 2. I tylko w aspekcie tych różnic należało rozważyć względność ustawy obowiązującej w czasie popełnienia czynu z ustawą obowiązującą w czasie orzekania, jak tego wymaga art. 2 § 1 k.w. Stanowisko powyższe winien mieć na uwadze Sąd odwoławczy także przy orzekaniu w przyszłości w takich sprawach.

Wracając natomiast do kwestii dalszego procedowania w sprawie niniejszej, to stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy powinien teraz, mając na względzie wskazane naruszenia przepisów dotyczące nieprzekraczalnych, ale przywracalnych, terminów do wnoszenia apelacji w sprawie o wykroczenie, podjąć - stosownie do obowiązujących odpowiednio na gruncie k.p.w. (art. 109 § 2) przepisów k.p.k. dotyczących postępowania odwoławczego, w tym art. 430 k.p.k. - kroki w kierunku zbadania skuteczności wniesienia w tej sprawie apelacji przez obrońcę i podjąć w tej materii stosowne decyzje procesowe, a gdyby z uwagi na nieskuteczność tej skargi obwiniony wystąpił z wnioskiem o przywrócenie jemu samemu terminu do jej wniesienia, do załatwienia także takiego wniosku zgodnie z wymogami prawa."

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.14. Cesja wierzytelności przez pokrzywdzonego a wykonanie obowiązku probacyjnego naprawienia szkody orzeczonego w wyroku skazującym.

przepisy: art. 72 § 2 k.k.

hasła: obowiązek naprawienia szkody; warunkowe zawieszenie wykonania kary

Postanowienie z dnia 16 grudnia 2014 r., V KK 347/14

Teza:

Cesja wierzytelności przez pokrzywdzonego na inny podmiot, już po wydaniu wyroku, w którym orzeczono obowiązek naprawienia szkody (art. 72 § 2 k.k.) nie może doprowadzić do zmiany treści zobowiązania wynikającego z prawomocnego wyroku skazującego, bowiem zmiana obowiązków probacyjnych może nastąpić tylko wyjątkowo (zob. art. 74 § 2 k.k.) i nie obejmuje obowiązku orzeczonego na podstawie art. 72 § 2 k.k. W sytuacji więc, w której pokrzywdzony dokonał cesji przysługujących mu roszczeń wynikających z przestępstwa na rzecz innej osoby, wykonanie obowiązku probacyjnego naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego staje się bezprzedmiotowe, a brak zaspokojenia osoby, która nabyła w drodze cesji prawa majątkowe przysługujące pierwotnie pokrzywdzonemu, nie może być uznany za niewykonanie obowiązku probacyjnego w rozumieniu art. 75 § 2 k.k., jakkolwiek fakt ten nie rozstrzyga o cywilnoprawnych konsekwencjach orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody, które zachowuje charakter prawomocnego rozstrzygnięcia o roszczeniach wynikających z przestępstwa.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 1 lipca 2009 roku, w sprawie (...), Radosław B. został skazany za czyn z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby. Na podstawie art. 72 § 2 k.k. oskarżony został zobowiązany do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego - „Ż. S.A. w W. kwoty 3102 zł w terminie roku od prawomocności wyroku. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 9 lipca 2009 roku.

Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 27 lutego 2012 r., w sprawie (...), zarządził na podstawie art. 75 § 2 k.k. wobec Radosława B. wykonanie w/w kary 8 miesięcy pozbawienia wolności z uwagi na fakt, iż skazany nie wywiązał się z nałożonego obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Postanowienie to, wydane pod nieobecność prawidłowo powiadomionego o terminie posiedzenia skazanego, uprawomocniło się w dniu 28 marca 2012 r. (k. 159 akt (...)).

Kasację od tego postanowienia w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł na korzyść skazanego Radosława B. Prokurator Generalny. Opierając podstawy skargi nadzwyczajnej o przepisy art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k., Prokurator zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa materialnego, a to art. 75 § 2 k.k., polegające na zarządzeniu wykonania orzeczonej w stosunku do Radosława B. kary 8 miesięcy pozbawienia wolności z powodu niewykonania przez skazanego obowiązku naprawienia szkody nałożonego na podstawie art. 72 § 2 k.k., mimo iż pokrzywdzony dokonał cesji wierzytelności wynikających z przestępstwa popełnionego na jego szkodę, na rzecz innego podmiotu.

W konkluzji Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co powoduje jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie zarzucił Prokurator Generalny, iż zaskarżone postanowienie jest niesłuszne, ponieważ zapadło z rażącym naruszeniem przepisu art. 75 § 2 k.k., polegającym na błędnym uznaniu przez sąd, że zachodzą przesłanki do fakultatywnego zarządzenia wykonania kary. Jak już podniesiono wcześniej, podstawą zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności było ustalenie Sądu, iż skazany nie wykonał nałożonego na podstawie art. 72 § 2 k.k. obowiązku naprawienia szkody, pomimo upływu wskazanego w wyroku terminu oraz możliwości zapłaty zasądzonej kwoty ze środków uzyskanych z pracy zarobkowej.

Krytycznie trzeba zauważyć, iż Sąd Rejonowy w W., zarządzając w stosunku do skazanego B. wykonanie kary pozbawienia wolności nie dostrzegł, że w sprawie doszło do cesji wierzytelności. Z załączonej do akt sprawy i adresowanej do sądu informacji z dnia 2 sierpnia 2010 r. wynika, że pokrzywdzony - „Ż.” S.A., przelał na rzecz „B.” I N. z siedzibą w W., na podstawie umowy z dnia 9 czerwca 2006 r., wszelkie prawa i roszczenia wynikające z umowy kredytu zawartej z Radosławem B. (k. 11 akt (...)).

Godzi się przypomnieć, że probacyjny obowiązek naprawienia szkody orzekany na podstawie art. 72 § 2 k.k. ma na celu zaspokojenie pokrzywdzonego poprzez doprowadzenie do przywrócenia stanu majątkowego odpowiadającego temu, który miał miejsce przed popełnieniem czynu przestępnego. Ten obowiązek naprawienia szkody zostaje dookreślony w wyroku skazującym, co obejmuje zarówno sposób naprawienia szkody (np. przez zapłatę lub *restitutio in integrum*), jak też wskazanie podmiotu, na rzecz którego obowiązek ten ma być wykonany. Nałożenie obowiązku probacyjnego w postaci naprawienia szkody ma charakter rozstrzygnięcia o roszczeniach pokrzywdzonego wynikających z popełnienia przestępstwa, w rozumieniu prawa cywilnego (art. 107 § 2 k.p.k.). Roszczenia odszkodowawcze, jako prawa majątkowe, mogą być, co do zasady, przedmiotem czynności prawnych rozporządzających, w szczególności zaś podlegają zbyciu, mogą być również przedmiotem cesji.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela pogląd prawnego Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 21 lutego 2013 r., w sprawie IV KK 332/12, (Lex Nr 1298120), iż cesja taka nie może jednak doprowadzić do zmiany treści zobowiązania wynikającego z prawomocnego wyroku skazującego, bowiem zmiana obowiązków probacyjnych może nastąpić tylko wyjątkowo (zob. art. 74 § 2 k.k.) i nie obej-

muje obowiązku orzeczonego na podstawie art. 72 § 2 k.k. W sytuacji więc, w której pokrzywdzony dokonał cesji przysługujących mu roszczeń wynikających z przestępstwa na rzecz innej osoby, wykonanie obowiązku probacyjnego naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego staje się bezprzedmiotowe, a brak zaspokojenia osoby, która nabyła w drodze cesji prawa majątkowe przysługujące pierwotnie pokrzywdzonemu, nie może być uznany za niewykonanie obowiązku probacyjnego w rozumieniu art. 75 § 2 k.k., jakkolwiek fakt ten nie rozstrzyga o cywilnoprawnych konsekwencjach orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody, które zachowuje charakter prawomocnego rozstrzygnięcia o roszczeniach wynikających z przestępstwa. Warto dodać, iż stanowisko to zyskało aprobatę również w doktrynie (por. T. Sroka. Kodeks Karny. Wybór orzecznictwa. Komentarz, Lex 2014, uwagi do art. 72).

Rację ma Prokurator Generalny, że wobec przeniesienia przez pokrzywdzonego wierzytelności wynikających z umowy kredytu zawartej z Radostawem B. na rzecz innego podmiotu, brak było podstaw do uznania, że niewykonanie przez skazanego nałożonego obowiązku naprawienia szkody stanowiło okoliczność uzasadniającą zarządzenie wykonania kary na podstawie art. 75 § 2 k.k. W rezultacie, wobec stwierdzenia rażącego naruszenia tegoż przepisu, należało uchylić zaskarżone postanowienie, a kosztami postępowania sądowego w sprawie obciążyć Skarb Państwa.”

┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌   ┌

1.2.15. Przywrócenie terminu zawitego; zakres informacji, jakich sąd może żądać od uczestników postępowania w wypadku rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu.

przepisy: art. 126 § 1 k.p.k.

hasła: Przywrócenie terminu zawitego;

Postanowienie z dnia 16 grudnia 2014 r., V KZ 50/14

Teza:

1. Nie każde stwierdzenie przez lekarza niezdolności do pracy pacjenta będzie stanowiło przyczynę od strony niezależną, usprawiedliwiającą uchybienie terminowi (art. 126 § 1 k.p.k.).
2. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1182) nie zakazuje sądowi żądania od uczestników postępowania, w tym od osób oskarżonych i skazanych, przedłożenia dokumentów mających obrazować okoliczności, na które osoby te powołują się, w tym zaświadczeń lekarskich o stanie zdrowia. Przepisy tej ustawy nie mają charakteru absolutnego i podlegają ograniczeniom. Jakkolwiek art. 27 ust. 1 wprowadza zasadę zakazu przetwarzania danych wrażliwych, to już art. 27 ust. 2 ustawy wprowadza wyjątki od tych zakazów. Przepis art. 27 ust. 2 pkt 5 tej ustawy upoważnia sąd do przetwarzania wrażliwych danych osobowych w postępowaniu sądowym. Jest bowiem rzeczą oczywistą, że ochrona danych osobowych, w tym powołanie się na zakaz przetwarzania danych wrażliwych z art. 27 ust. 1 ustawy, nie może być przeszkodą do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd. W konsekwencji więc uczestnik postępowania nie może sprzeciwiać się przetwarzaniu ani udostępnianiu takich danych, jeśli jest to niezbędne dla prowadzonego postępowania sądowego.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Rejonowego w K., (...) z dnia 5 czerwca 2014 r., w sprawie (...), Arkadiusz P. został skazany za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. na karę grzywny w rozmiarze 80 stawek, przy ustaleniu, że wysokość 1 stawki wynosi 10 zł. Apelację od tego wyroku wniósł osobiście oskarżony. Po jej rozpoznaniu Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 17 października 2014 roku, sygn. akt (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

W dniu 27 października 2014 roku skazany wystąpił do tego Sądu z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego. Na uzasadnienie podniósł, iż przyczyną niedotrzymania przez niego terminu była jego choroba, na co przedłożył zaświadczenie lekarskie.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w K. odmówił na podstawie art. 126 § 1 k.p.k. przywrócenia tego terminu podnosząc, że oskarżony nie wykazał, iż uchybił zawitemu terminowi z przyczyn od siebie niezależnych. W szczególności, zdaniem tego Sądu, skazany mimo powołania się na chorobę, nie usprawiedliwił należycie swojej nieobecności na rozprawie apelacyjnej, zaś z samego zaświadczenia lekarskiego nie wynika, jaki był stan chorobowy oskarżonego i czy mógł uniemożliwić mu złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia w terminie.

Zażalenie na to postanowienie złożył skazany Arkadiusz P. Podniósł w nim, iż na usprawiedliwienie swego stanu zdrowia przedstawił odpowiednie zaświadczenie lekarskie, a zatem choroba, na którą cierpiał, stanowi niezależną od strony i obiektywną przyczynę w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k. Powołując się na art. 27 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych podniósł, że w przypadku wątpliwości, Sąd Okręgowy winien zwrócić się do lekarza, który wystawił skazanemu zaświadczenie, o dane dotyczące jego stanu zdrowia. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przywrócenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie skazanego nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 126 § 1 k.p.k., sąd może przywrócić zawity termin na wniosek strony, jeżeli niedotrzymanie tego terminu nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych. Jest rzeczą oczywistą, że wykazanie tej przesłanki obciąża stronę, która wnosi o przywrócenie terminu.

Sąd Okręgowy w K. prawidłowo przyjął, że uchybienie przez skazanego terminowi zawitemu nie nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych. Orzeczenie to znajduje pełne podstawy faktyczne i prawne, zaś uzasadnienie zaskarżonego postanowienia zawiera obszernie i trafne argumenty, z powołaniem się na poglądy prawne judykatury. Słusznie Sąd podkreślił, iż stanowisko skazanego, jakoby jego stan zdrowia uniemożliwił mu podjęcie w terminie czynności związanych ze złożeniem wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, nie przekonuje.

W pierwszej kolejności trzeba stwierdzić, że Sąd Okręgowy w K. powołując się na treść art. 117 § 2 i § 2a k.p.k., słusznie uznał na rozprawie apelacyjnej w dniu 17 października 2014 roku niestawienie skazanego za nieusprawiedliwione i nie uwzględnił jego wniosku o odroczenie rozprawy. Art. 117 § 2a k.p.k. stanowi bowiem, że usprawiedliwienie niestawienia z powodu choroby oskarżonego, świadków, obrońców, pełnomocników i innych uczestników postępowania, których obecność była obowiązkowa lub którzy wnieśli o dopuszczenie do czynności, będąc uprawnionymi do wzięcia w niej udziału, wymaga przedstawienia zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie, wystawionego przez lekarza sądowego. Szczegóły w tym zakresie regulują przepisy ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym (Dz. U. 2007, Nr 123, poz. 849), natomiast w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wzoru zaświadczenia wy-

stawianego przez lekarza sądowego oraz wzoru rejestru wystawionych zaświadczeń (Dz. U. 2008, Nr 14, poz. 86) określono, jakim warunkom ma odpowiadać zaświadczenie usprawiedliwiające nieobecność.

Skazany Arkadiusz P. nie spełnił tego warunku. Ograniczył się jedynie do złożenia w Sądzie pisemnego wniosku o odroczenie rozprawy, z powołaniem się na „chorobę i zły stan zdrowia”, które mu „uniemożliwiają pełną ochronę praw przed Sądem Okręgowym”. W żadnym stopniu nie tylko nie wykazał choroby, ale nawet jej nie uprawdopodobnił, gdyż nie przedłożył ani zaświadczenia lekarza sądowego, ani jakiegokolwiek innego dokumentu potwierdzającego tę okoliczność (k. 136 akt sprawy).

Składając wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, skazany co prawda dołączył zaświadczenie lekarskie, ale słusznie Sąd Okręgowy uznał, że nie może ono dowodzić, iż stan zdrowia skazanego stanowił „przyczynę od strony niezależną”, o której mowa w art. 126 § 1 k.p.k. Co do zasady, udokumentowanie choroby usprawiedliwiającej uchybienie terminu może nastąpić w oparciu o zaświadczenie o stanie zdrowia i nie oznacza konieczności przedstawienia zwolnienia lekarskiego wystawionego przez lekarza sądowego, gdyż służy ono zupełnie innym celom.

Z przedłożonego przez skazanego zaświadczenia lekarskiego wynika jedynie, że Arkadiusz P. w okresie „od 16.10.2014 do 26.10.2014 z powodu choroby winien pozostać w domu” (k. 144). Słusznie zauważył Sąd Okręgowy, iż z tego zaświadczenia bynajmniej nie wynika, jaki w ogóle był stan chorobowy oskarżonego i czy uniemożliwił on fizycznie oskarżonemu sporządzenie i przesłanie w zawitym terminie 7 dni wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. Należy przypomnieć, że skazany P. we wniosku o przywrócenie terminu podniósł, że w okresie tym cierpiał na „zapalenie oskrzeli powiązane ze złamanym żebrem”, co miałyby potwierdzać w/w zaświadczenie lekarskie (k. 143, 144). Rzecz jednak w tym, iż fakt ten wcale nie wynika z przedłożonego dokumentu. Oprócz wymienionej wcześniej adnotacji, zaświadczenie lekarskie nie zawiera żadnego wskazania rodzaju choroby oskarżonego, gdyż rubryka - „Rozpoznanie” - nie została wypełniona i porzeczono na umieszczeniu w tym miejscu symbolu „gwiazdek”, równoznacznych ze skreśleniem. Myli się skazany, gdy stwierdza, iż Sąd Okręgowy w K. winien wystąpić do lekarza wystawiającego przedmiotowe zaświadczenie o wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości. Rzecz bowiem w tym, że to na skazanym w pierwszej kolejności ciąży obowiązek wykazania faktów, na które powołuje się. Godzi się też zauważyć, iż z przedłożonego zaświadczenia nie wynika kolejna przesłanka, na którą powołuje się skazany wywodząc, że dokument ten potwierdza jego „niezdolność do pracy oraz zaleca pacjentowi leżenie” (s. 2 zażalenia). Zawarte w zaświadczeniu sformułowanie – „winien pozostać w domu” – bynajmniej nie jest tożsame ze stanowiskiem zajęтым przez skazanego. Już tylko dla porządku należy stwierdzić, że nie w każdym przypadku nawet stwierdzenie przez lekarza niezdolności do pracy pacjenta będzie automatycznie usprawiedliwiać każde uchybienie terminowi.

Podkreślić też trzeba, iż Sąd Okręgowy przyjmując, że stan zdrowia skazanego nie mógł stać na przeszkodzie w dochowaniu terminu, trafnie ocenił również okoliczności związane z zachowaniem się A. P. Słusznie Sąd nabrał wątpliwości w tym zakresie, mając m.in. na uwadze fakt, iż skazany wniosek o odroczenie rozprawy złożył osobiście w Sądzie Okręgowym w K. w dniu 16 października 2014 r., gdy tymczasem z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego wynika, że już w tym dniu z powodu choroby „winien pozostać w domu”. Nasuwa się zatem oczywista konkluzja, że jeśli stan zdrowia skazanego umożliwił mu złożenie wniosku o odroczenie rozprawy, nie mógł stać na przeszkodzie w dochowaniu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Tym bardziej, że skazany został prawidłowo powiadomiony o terminie rozprawy odwoławczej, zaś wysłanie pisma do sądu nie wymaga osobistego działania. Na zakończenie tych rozwa-

żań należy dodatkowo zwrócić uwagę, że omawiane zaświadczenie lekarskie również dlatego nie może być uznane za dokument potwierdzający wystąpienie „okoliczności niezależnych od skazanego” w ujęciu art. 126 § 1 k.p.k., iż zostało wydane dopiero w dniu 27 października 2014 r., zaś obejmuje okoliczności mające wystąpić wcześniej. Jakkolwiek fakt ten sam w sobie nie może z góry przemawiać za niewiarygodnością wskazanych w zaświadczeniu okoliczności, to w przedmiotowym przypadku, z uwagi na wskazane wcześniej przesłanki i w powiązaniu z nimi, musi być krytycznie oceniony.

Ponieważ skazany P. w zażaleniu powołuje się na ustawę o ochronie danych osobowych, upatrując w jej przepisach m.in. zakazu żądania przez Sąd zaświadczenia lekarskiego wskazującego dane o stanie zdrowia, to należy stwierdzić, iż jest to całkowicie chybione stanowisko, nie znajdujące oparcia w przepisach prawa. Skrótowno rzecz ujmując trzeba zwrócić uwagę, że tryb usprawiedliwiania nieobecności uczestników postępowania przed sądem, czy też usprawiedliwienia niedotrzymania terminu zawitego, jest regulowany stosownymi przepisami Kodeksu postępowania karnego, w powiązaniu – w zależności od sytuacji – z przepisami w/w ustawy o lekarzu sądowym. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1182), nie zakazuje sądowi żądania od uczestników postępowania, w tym od osób oskarżonych i skazanych, przedłożenia dokumentów mających obrazować okoliczności, na które osoby te powołują się, w tym zaświadczeń lekarskich o stanie zdrowia. Przepisy tej ustawy nie mają charakteru absolutnego i podlegają ograniczeniom. Jakkolwiek art. 27 ust. 1 wprowadza zasadę zakazu przetwarzania danych wrażliwych, to już art. 27 ust. 2 ustawy wprowadza wyjątki od tych zakazów. Przepis art. 27 ust. 2 pkt 5 tej ustawy upoważnia sąd do przetwarzania wrażliwych danych osobowych w postępowaniu sądowym. Jest bowiem rzeczą oczywistą, że ochrona danych osobowych, w tym powołanie się na zakaz przetwarzania danych wrażliwych z art. 27 ust. 1 ustawy, nie może być przeszkodą do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd. W konsekwencji więc uczestnik postępowania nie może sprzeciwiać się przetwarzaniu ani udostępnianiu takich danych, jeśli jest to niezbędne dla prowadzonego postępowania sądowego.

Mając te okoliczności na uwadze i nie znajdując podstaw do uwzględnienia zażalenia, Sąd Najwyższy orzekł o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia.”

1.4. Zagadnienia prawne

1.4.1. Zagadnienie prawne przedstawione przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przekazane do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Izby Karnej Sądu Najwyższego, I KZP 21/14

„Czy w postępowaniu kasacyjnym dopuszczalne jest uchylene zaskarżonego orzeczenia wyłącznie w części, w jakiej nie zawiera ono rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, którego zastosowanie było obligatoryjne?”

1.4.2. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Krakowie, I KZP 24/14

1. Czy przedmiotem przestępstwa z art. 286 § 1 kodeksu karnego, mogą być świadczenia wynikające z transakcji o charakterze przestępczym lub świadczenia niegodziwe, w rozumieniu art. 412 kc?
2. Czy ustalenie, że pochodząca z przestępstwa korzyść majątkowa jego sprawcy, ma jednocześnie charakter świadczenia świadomie spełnionego przez pokrzywdzonego w zamian za dokonanie czynu zabronionego przez ustawę lub w celu niegodziwym, aktualizuje obowiązek obligatoryjnego orzeczenia jej przepadku na podstawie art. 45 § 1 kk, czy też zgodnie ze zdaniem drugim tego przepisu, wskazującym, że "Przepadku nie orzeka się w całości lub w części, jeżeli korzyść lub jej równowartość podlega zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu podmiotowi" - oznacza to konieczność zastosowania tu przepisu art. 46 § 1 kk?"

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.3. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I KZP 25/14

1. Jak należy rozumieć wyrażenie "w związku z przesłuchaniem" zawarte w dyspozycji art. 171 § 5 pkt 2 k.p.k.?
2. Czy regulacja art. 171 § 5 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 171 § 7 k.p.k. dopuszcza przeprowadzenie i wykorzystanie w procesie karnym dowodu z ekspertyzy wariograficznej dotyczącej osoby, której przedstawiono zarzuty (podejrzany) lub którą postawiono w stan oskarżenia (oskarżony)?
3. Czy art. 199a k.p.k. stanowi samodzielną podstawę przeprowadzenia dowodu z ekspertyzy wariograficznej dotyczącej podejrzanego a nawet oskarżonego?
4. Jeżeli nie jest możliwe poddanie podejrzanego badaniu wariografem w oparciu o regulację art. 199a k.p.k., to czy podstawę wykonania badania i sporządzenia opinii przez biegłego może stanowić art. 192a § 2 k.p.k.?
5. Czy wnioski zawarte w ekspertyzie biegłego mogą zostać wykorzystane wyłącznie na poparcie stanowiska obrony, czy też mogą stanowić pełnowartościowy dowód potwierdzający tezę oskarżenia?"

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.4. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie, I KZP 26/14

„Czy art. 377 § 5 k.p.k. stanowi podstawę prowadzenia rozprawy przerwanej lub odroczonej w dalszym ciągu w sytuacji, gdy oskarżony, który dotychczas nie złożył wyjaśnień przed sądem, został o jej terminie zawiadomiony w trybie art. 133 § 1 i 2 k.p.k. i nie stawiał się na tę rozprawę bez usprawiedliwienia?"

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.5. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie, I KZP 27/14

- „1. Czy w sprawach o przestępstwa skarbowe polegające na narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej dopuszczalne jest zarządzenie kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych w celu wykrycia i uzyskania dowodów dla toczącego się postępowania lub zapobieżenia popełnienia nowego przestępstwa skarbowego?"

2. a w przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na pytanie pierwsze - Jaka wartość (znaczną czy dużą) stanowi próg, od której dopuszczalne jest zarządzanie kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych w sprawach o przestępstwa skarbowe?"

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.6. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku, I KZP 28/14

„Czy przedmiotem ochrony przepisu art. 62 § 2 k.k.s. oprócz wiarygodności wymienionych w nim szczególnych dla prawa podatkowego dokumentów, tj. faktur VAT i rachunków oraz rzetelności prowadzenia i dokumentowania zdarzeń gospodarczych jest obowiązek podatkowy i tym samym warunkiem odpowiedzialności za określony w nim występki karnoskarbowy jest ustalenie faktu narażenia na uszczuplenie należności Skarbu Państwa z tytułu podatku?

Czy samo wystawienie „pustej” faktury VAT przez osobę uprawnioną narusza obowiązek podatkowy?

Czy wystawienie „pustej” faktury VAT przez osobę uprawnioną narusza treść przepisu art. 62 § 2 k.k.s.?”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego

(źródło: www.tribunal.gov.pl)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.1.1 Skrócenie *vacatio legis* (P 29/13).

2 grudnia 2014 r. o godz. 13:00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał pytanie prawne Sądu Rejonowego Katowice – Wschód Wydział III Karny dotyczące terminu wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks karny oraz ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zmiana prawa nie zmodyfikowała zakresu odpowiedzialności karnej za złośliwe lub uporczywe naruszanie praw pracowników. Miała wyłącznie charakter techniczny a ustawodawca ujął obowiązującą już od wielu lat normę w innej jednostce redakcyjnej.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 1 pkt 1 w związku z art. 4 ustawy z 10 maja 2012 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych **jest zgodny** z art. 2 w związku z art. 88 ust. 1 konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 88 ust. 2 konstytucji.

Pytanie prawne sformułowano w związku ze sprawą oskarżonego o popełnienie czynów polegających na złośliwym lub uporczywym naruszaniu praw pracowników (chodziło o nieodprowadzanie składek na ubezpieczenie społeczne). Wątpliwości sądu dotyczyły terminu wejścia w życie ustawy z 10 maja 2012 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, stanowiącej obecnie podstawę rozstrzygnięcia wspomnianej sprawy. Wskazana ustawa została ogłoszona w Dzienniku Ustaw 30 maja 2012 r., a weszła w życie - 31 maja 2012 r. W ocenie sądu pytającego, jednodniowa *vacatio legis* uniemożliwiała adresatom zapoznanie się z nowymi regulacjami, a tym samym naruszała zasady przyzwoitej legislacji (art. 2 konstytucji).

Trybunał zwrócił uwagę na wynikający przykładowo z art. 2 konstytucji obowiązek ciążyący na ustawodawcy określenia odpowiedniego spoczyнку ustawy, który służy m.in. zapoznaniu się adresatów norm z nowymi rozwiązaniami prawnymi. Dostrzegł jednak, że w pewnych okolicznościach dopuszczalne jest odstępianie od ogólnej zasady przewidzianej w art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. W ocenie Trybunału, takie szczególne okoliczności miały miejsce w przypadku wejścia w życie ustawy nowelizującej z 10 maja 2012 r.

Zmiana prawa wprowadzona powyższą ustawą nie zmodyfikowała zakresu odpowiedzialności karnej za złośliwe lub uporczywe naruszanie praw pracowników. Nowelizacja ustawy miała na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 18 listopada 2010 r. (sygn. P 29/09). Trybunał zakwestionował wówczas jedynie mechanizm podwójnego karania osób – w ustawie karnej oraz ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych – za działania naruszające prawa pracowników a nie sam fakt karalności tego typu czynów. W efekcie stwierdził m.in. niezgodność z konstytucją art. 218 § 1 kodeksu karnego. Jednocześnie odroczył moment utraty mocy obowiązującej tego przepisu o 18 miesięcy (do 30 maja 2012 r.). Nowelizacja kodeksu karnego ustawą z 10 maja 2012 r. (która weszła w życie 31 maja 2012 r.) polegała na dodaniu art. 218 § 1a, o tożsamym brzmieniu jak uprzednio obowiązujący art. 218 § 1 tego kodeksu. Zmiana ta miała wyłącznie charakter techniczny. Ustawodawca ujął bowiem obowiązującą już od wielu lat normę w innej jednostce redakcyjnej.

Norma przewidująca sankcję karną za złośliwe lub uporczywe naruszanie praw pracownika wynikających ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego, obowiązuje w systemie prawa w sposób ciągły zarówno na gruncie obowiązującego kodeksu karnego (od 1 września 1998 r.), jak również na podstawie analogicznych przepisów kodeksu karnego z 1969 r.

To pozwoliło – w ocenie Trybunału Konstytucyjnego – na określenie wejścia w życie ustawy nowelizującej z 10 maja 2012 r. z zachowaniem tylko jednodniowego okresu spoczyнку tej ustawy.

2.1.2 Areszt tymczasowy; wyłączenie możliwości telefonicznego porozumiewania się tymczasowo aresztowanego z obrońcą (K 54/13).

Bezwzględny zakaz korzystania z aparatu telefonicznego przez tymczasowo aresztowanego w celu porozumiewania się z obrońcą jest niezgodny z konstytucją.

25 listopada 2014 r. o godz. 9:00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący aresztu tymczasowego oraz wyłączenia możliwości telefonicznego porozumiewania się tymczasowo aresztowanego z obrońcą.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 217c ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy w zakresie, w jakim bezwzględnie zakazuje korzystania z aparatu telefonicznego przez tymczasowo aresztowanego w celu porozumiewania się z obrońcą, **jest niezgodny** z art. 42 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 konstytucji.

Powyższy przepis traci moc obowiązującą z upływem sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw.

Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał na istnienie jednolitej i utrwalonej praktyki stosowania art. 217c kodeksu karnego wykonawczego (dalej: k.k.w.), w wyniku której tymczasowo aresztowanym zakazuje się korzystania z aparatu telefonicznego do kontaktu z obrońcą. Stwierdzona praktyka wiąże się – w ogólniejszym ujęciu – z prawem do kontaktowania się z obrońcą, co stanowi jedną z gwarancji konstytucyjnego prawa do sądu. RPO uznał, że ograniczenie tego prawa w wyniku przyjętego sposobu stosowania art. 217c k.k.w. nie jest konieczne w demokratycznym państwie prawnym. Takie rozwiązanie nie spełnia wymogu proporcjonalności, przez co należy je uznać za niekonstytucyjne.

Trybunał Konstytucyjny badał okoliczność całkowitego wyłączenia możliwości telefonicznego porozumiewania się tymczasowo aresztowanego z obrońcą w sytuacji, w której kontakt ten służy właściwemu przygotowaniu oskarżonego do udziału w toczącym się postępowaniu. W tym kontekście Trybunał uznał, że całkowite wyłączenie tej formy komunikacji ogranicza prawo do obrony i nie jest konieczne. Nie w każdym wypadku ograniczenie to można traktować jako służące celom tymczasowego aresztowania. Nie zawsze

」 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』

2.2.3. Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 4 pkt 2 oraz § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu z: a) art. 64. ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP; b) art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP..

」 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』

2.2.4. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów z art. 32 w związku z art. 30 Konstytucji RP w zakresie w jakim pozbawia osoby w nim enumeratywnie niewskazane do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego..

」 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』

2.2.5. Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 636 § 3 w zw. z art. 636 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego i art. 632 pkt 1 w związku z art. 640 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

」 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』

2.2.6. Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 22 §1 w związku z art. 204 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy w zakresie w jakim przepis ten pozbawia skarżącego prawa udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego z art. 94 §1 k.k., w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, tj. zasadą prawa do sądu, w tym składającym się na jej treść uprawnieniem do korzystania z rzetelnej procedury sądowej, zgodnej z wymogami sprawiedliwości i jawności poprzez zapewnienie skarżącemu wysłuchania i osobistego udziału w czynnościach sądowego postępowania wykonawczego.

」 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』

2.2.7. Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 12/14)

Sprawa połączona.

」 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』

2.2.8. Zasady opodatkowania gier hazardowych (SK 3/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności rt. 139 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych z art. 2 w związku z art. 20, art. 21, art. 22, art. 31, art. 64 ust. 1 i 3, art. 84 oraz z art. 217 Konstytucji RP.

2.2.9. Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 55 ust. 1 zdanie 1 oraz art. 330 § 2 zdanie 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 32 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, w zakresie w jakim uprawnienie do wniesienia przez pokrzywdzonego aktu oskarżenia powstaje jedynie w przypadku powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania.

2.2.10. Bezpieczeństwo imprez masowych; zakaz klubowy (K 47/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie art. 14 ust. 1, la i ust. 5 ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych – z art. 2 w związku z art. 87 ust. 1 i z art. 73 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

2.2.11. Stosowanie wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, odpowiedzialności za przestępstwo i wykroczenie (K 45/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 10 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku – Kodeks wykroczeń – w zakresie, w jakim przepis ten dopuszcza stosowanie wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, odpowiedzialności za przestępstwo i wykroczenie - z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, z art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz z art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.

2.2.12. Uprawnienia pokrzywdzonego w procesie karnym (K 30/14)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności przepisu art. 339 § 5 w związku z art. 54 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego, w zakresie, w jakim nie zapewnia pokrzywdzonemu możliwości wzięcia udziału w posiedzeniach sądu dotyczących umorzenia postępowania przed rozprawą, o których mowa w art. 339 § 3 pkt 2 ustawy – Kodeks postępowania karnego, w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

2.2.13. Przepisy regulujące przeszukanie osób, dokonywanie kontroli osobistej oraz przeszukanie pojazdów przez funkcjonariuszy publicznych (K 17/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności:

1. art. 219 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim przewiduje przeszukanie osoby, nie określając równocześnie granic tego przeszukania z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
2. art. 44 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia w zakresie, w jakim przewiduje przeszukanie osoby, nie określając równocześnie granic tego przeszukania z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
3. art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzieleniu ochrony cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim przewiduje przeprowadzenie kontroli osobistej, nie określając równocześnie jej granic z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
4. a) art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
5. a) art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;

- b) art. 11 ust. 2a lit. a ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
6. a) art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 11c ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
7. a) art. 12 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) art. 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;
8. art. 13 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 marca 2001 roku o Biurze Ochrony Rządu z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
9. a) art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
10. a) art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 23 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
11. art. 44 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
12. a) art. 14 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 14 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
13. a) art. 32 ust. 1 pkt 4 i art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
- b) art. 32 ust. 1 pkt 9 oraz art. 46 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 50 oraz z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
14. a) art. 23 pkt 4 lit. d ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 roku o rybactwie śródlądowym z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 23a ust. 8 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 roku o rybactwie śródlądowym z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
15. a) art. 47 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 47 ust. 3b ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
16. a) art. 39 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 39 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
17. a) § 16 ust. 1 pkt 2, ust. 2-5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów z art. 50 Konstytucji RP;
18. a) § 5 ust. 1-4, 6 i 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej z art. 50 Konstytucji RP;
19. § 10 ust. 1 pkt 2, ust. 3-6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
20. a) § 9 i § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu oraz korzystania przez nich z pomocy innych podmiotów z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu oraz korzystania przez nich z pomocy innych podmiotów z art. 50 Konstytucji RP;
21. a) § 19-21 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 roku w sprawie szczegó-

lowego sposobu wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

b) § 22 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowego wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z art. 50 Konstytucji RP;

22. a) § 29 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2005 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

b) § 30 i § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2005 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z art. 50 Konstytucji RP;

23. a) § 29 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

b) § 30 i § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego z art. 50 Konstytucji RP;

24. a) § 8-10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 roku w sprawie warunków użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli oraz sposobu przeprowadzania przeszukania osoby i rewizji bagażu podróznego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

b) § 11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 roku w sprawie warunków użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli oraz sposobu przeprowadzania przeszukania osoby i rewizji bagażu podróznego z art. 50 Konstytucji RP;

25. § 16 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 lipca 2011 roku w sprawie warunków, sposobu i szczegółowego trybu wykonywania niektórych czynności przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, sposobu i trybu współpracy z Policją w zakresie wykonywanych czynności oraz wzorów dokumentów stosowanych w sprawach zatrzymania osoby i kontroli rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego z art. 50 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.14. Odpowiedzialność za wykroczenie; znikoma społecznie szkodliwość czynu (K 13/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku – Kodeks wykroczeń, w zakresie, w jakim przepis ten pomija przesłankę znikomej społecznej szkodliwości czynu jako wyłączającej odpowiedzialność za wykroczenie – z art. 45 ust. 1 i z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.15. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 11/14)

Sprawa połączona z K 6/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą K 6/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.16. Utrata członkostwa w Polskim Związku Łowieckim; postępowanie dyscyplinarne (K 10/14)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności art. 2 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o zmianie ustawy – Prawo łowieckie, jak również art. 3 tej ustawy w zakresie, w jakim dotyczy spraw utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim na skutek łowieckiego postępowania dyscyplinarnego, z art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.17. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 6/14)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o zbadanie zgodności

- 1) art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP,
- 2) art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób - z art. 42 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP,
- 3) art. 11 i art. 14 ust. ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – z art. 2 i art. 41 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.18. Postępowanie karne; zasady udziału podejrzanego (oskarżonego) lub jego obrońcy w posiedzeniu sądu (K 5/14)

Rzeczni Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 464 § 1 i 2 w zw. z art. 96 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego – w zakresie w jakim nie gwarantuje podejrzanemu/oskarżonemu lub jego obrońcy prawa do wzięcia udziału w posiedzeniu sądu rozpatrującego zażalenie na postanowienie dotyczące stosowania wobec niego innych niż zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie środków przymusu - z art. 42 ust. 2, z art. 45 ust. 1, z art. 2 i z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.19. Zakres immunitetu parlamentarnego (K 2/14)

Rzeczni Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora w części zawierającej wyrazy "a także inną działalność związaną nieodłącznie ze sprawowaniem mandatu" z art. 105 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 i art. 47 oraz z art. 2 Konstytucji RP, a także z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.20. Ustawa o grach hazardowych; obowiązek notyfikacji (P 72/14)

Sąd Rejonowy w Sandomierzu wystąpił z pytaniem prawnym:

1. przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
2. przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską;
3. art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych uznawany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP, w sytuacji, gdy cytowana ustawa została uchwalona z naruszeniem obowiązku notyfikacji wynikającym z powołanej dyrektywy, ale i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, z uwagi na naruszenie trybu ustawodawczego;
4. czy dopuszczalne jest pociągnięcie do odpowiedzialności karnoskarbowej za występki z art. 107 § 1

2.2.26. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 57/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 41/14, P 42/14, P 45/14, P 49/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.27. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 53/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Pruszkowie. Sprawa połączona z P 34/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 34/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.28. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (P 51/14)

Pytanie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Sprawa połączona z K 11/14, P 20/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą K 6/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.29. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 42/14, P 45/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.30. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 44/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 44/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.31. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 41/14, P 42/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.32. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 44/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.33. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 43/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.34. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 42/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Grójcu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.35. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 41/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.36. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 40/14)

Pytanie Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.37. Kodeks karny; wyrok łączny; zasada sprawiedliwości i rzetelności proceduralnej (P 37/14)

Sąd Okręgowy w Krakowie wystąpił z pytaniem czy art. 89 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny jest zgodny z art. 2; art. 45 ust. 1, art. 175 i art. 178 Konstytucji RP .

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.38. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 36/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.39. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 35/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.40. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 34/14)

Sąd Rejonowy w Pruszkowie wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌
2.2.41. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 33/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Słupsku. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.42. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 31/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.43. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 30/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Wejherowie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.44. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 29/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.45. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 28/14)

Pytanie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.46. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 22/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.47. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 21/14)

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z:

- art. 2 Konstytucji RP tj. zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy, zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności, zasadą poprawnej legislacji;
- z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj. zasadą proporcjonalności;
- z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj. zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.48. Wyroki łączne; zasady orzekania (P 19/14)

Sąd Apelacyjny wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 92a ustawy - Kodeks karny zakazujący obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej jest zgodny z art. 32 Konstytucji RP oraz art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.49. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 18/14)

Pytanie Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.50. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 17/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.51. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 16/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Przemyślu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.52. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 10/14)

Sady Rejonowe: w Lęborsku i w Radomiu wystąpiły z pytaniem

- czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
- czy przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.53. Gry hazardowe (P 7/14)

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił z pytaniem czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalone bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, są zgodne z art. 90 ust 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.54. Gry hazardowe (P 6/14)

Pytanie Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.55. Gry hazardowe (P 5/14)

Pytanie Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.56. Opłata za czynności adwokackie; stawka minimalna w sprawach z wyboru i z urzędu (U 7/14)

Naczelna Rada Adwokacka wystąpiła z wnioskiem o zbadania zgodności:

- 1) § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłacono-

nej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

2) § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

3) § 13 ust. 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

4) § 13 ust. 6 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

5) § 14 ust. 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;

6) § 14 ust. 6 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze..

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.57. Warunki korzystania przez tymczasowo aresztowanych i skazanych mężczyzn z ciepłej kąpielii (U 6/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił z wnioskiem o zbadania zgodności:

I. § 32 ust. 4 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania, II. § 30 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności - z art. 4 § 1, art. 102~pkt 1 i art. 249 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy, art. 40 w związku z art. 41 ust. 4 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.58. Zasady ustalania wysokości stawki minimalnej za czynności adwokackie (U 1/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił z wnioskiem o zbadania zgodności:

1) § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zakresie, w jakim uzależnia wysokość stawki minimalnej za czynności adwokackie od wartości przedmiotu sprawy oraz wartości egzekwowanego roszczenia, a także § 6 tego rozporządzenia z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze oraz z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP,

2) § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zakresie, w jakim uzależnia wysokość stawki minimalnej za czynności radców prawnych od wartości przedmiotu sprawy oraz od wartości egzekwowanego roszczenia, a także § 6 tego rozporządzenia z art. 223 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych oraz z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.59. Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 4 pkt 2 oraz § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu z: a) art. 64. ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP; b) art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.60. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów z art. 32 w związku z art. 30 Konstytucji RP w zakresie w jakim pozbawia osoby w nim enumeratywnie niewskazane do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.61. Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 17/14)

Sprawa połączona ze sprawami SK 62/13 i SK 63/13.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.62. Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 636 § 3 w zw. z art. 636 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego i art. 632 pkt 1 w związku z art. 640 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.63. Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zabezpieczającego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 22 § 1 w związku z art. 204 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy w zakresie w jakim przepis ten pozbawia skarżącego prawa udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zabezpieczającego z art. 94 §1 k.k., w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, tj. zasadą prawa do sądu, w tym składającym się na jej treść uprawnieniem do korzystania z rzetelnej procedury sądowej, zgodnej z wymogami sprawiedliwości i jawności poprzez zapewnienie skarżącemu wystąpienia i osobistego udziału w czynnościach sądowego postępowania wykonawczego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.64. Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 7/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności

I. art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zakresie, jakim ogranicza odpowiedzialność Skarbu Państwa tylko do skutków wynikłych z wykonania, a nie wydania orzecze-

nia albo decyzji z art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji RP w związku z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz w związku z art. 2 Konstytucji RP;

II. 1. przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 września 2007 roku o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego wraz z późniejszymi zmianami z przepisem art. 2, przepisem art. 32 ust. 1 w związku z przepisami art. 64 ust. 2 i art. 77 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim nie przyznaje osobom represjonowanym prawa do odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, w przypadku wydania w toku postępowania zakończonego nieważnym postanowieniem w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania i poszukiwania listem gończy, lecz nieujęcia osoby represjonowanej w następstwie jej skutecznego ukrywania się przed organami ścigania i przebywania w tzw. „podziemiu”;

2. przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 września 2007 roku o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego wraz z późniejszymi zmianami z przepisem art. 31 ust. 3 w związku z przepisem art. 77 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim uniemożliwia osobom represjonowanym za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego skutecznego dochodzenia na drodze sądowej roszczenia o odszkodowanie za poniesioną szkodę i o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wyrządzonych wydaniem w toku postępowania zakończonego nieważnym postanowieniem w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania i poszukiwania listem gończy, lecz nieujęcia osoby represjonowanej w następstwie jej skutecznego ukrywania się przed organami ścigania i przebywania w tzw. „podziemiu”.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.65. Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 55 ust. 1 zdanie 1 oraz art. 330 § 2 zdanie 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 32 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, w zakresie w jakim uprawnienie do wniesienia przez pokrzywdzonego aktu oskarżenia powstaje jedynie w przypadku powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.66. Wykroczenia; ograniczenie praw i wolności obywateli w zakresie możliwości uzyskania informacji o popełnionym wykroczeniu (K 51/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności:

- 1) art. 38 ustawy z 21 sierpnia 2001 roku - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia z art. 2 Konstytucji RP w zakresie w jakim narusza on konstytucyjną zasadę ochrony zaufania obywateli do Państwa;
- 2) art. 38 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia z art. 42 ust. 2 oraz 3 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w zakresie w jakim uniemożliwia on obywatelowi skuteczną obronę oraz stawia go przed wyborem zrzeczenia się konstytucyjnego prawa domniemania niewinności albo narażenia na postępowanie sądowe, a także w zakresie w jakim znajdujące się w nim rozwiązania są nieproporcjonalne do celów osiągniętych przez Państwo;
- 3) art. 38 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie w jakim różnicuje on prawo obywateli do równego traktowania przez władze publiczne w zależności od rodzaju służby państwowej dokonującej kontroli;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.67. Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych; przedawnienie roszczenia o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, zastosowanie środka zabezpieczającego, niesłuszne tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie (K 32/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 555 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego z:

- art. 77 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP;

- art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.68. Określenie wymiaru kary za wykroczenia drogowe (K 30/13)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności Załączników Nr 1 oraz Nr 2 do ustawy z dnia 6 września 2001 r o transporcie drogowym z art. 10 w związku z art. 173 i w związku z art. 175 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.69. Wolność słowa; ograniczenia wolności słowa (K 28/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 16 ust. 3 pkt 1, art. 16 ust. 3 pkt 2 w części zawierającej słowa "i miejsca urodzenia", art. 16 ust. 3 pkt 3, art. 16 ust. 3 pkt 4, oraz art. 16 ust. 3 pkt 6 oraz art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 1 lipca 2005 roku o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepieniu komórek, tkanek i narządów z art. 47 oraz z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.70. Prawo zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń; obowiązek poinformowania zatrzymanego o takim prawie (K 19/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 244 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego - w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń i obowiązku poinformowania zatrzymanego o takim prawie - z art. 42 ust. 2 i art. 42 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.71. Prawo autorskie (K 15/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.72. Przesłanki zarządzenia przez sąd obligatoryjnie wykonania kary warunkowo zawieszanej (P 43/13)

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wystąpił z pytaniem: czy:

1. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP,

2. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 42 ust. 3 Konstytucji RP i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 2 Konstytucji RP,

3. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP i w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.73. Odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe; odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe (P 40/13)

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu wystąpił z pytaniem: czy art. 62 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy w zakresie, w jakim dopuszcza odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe albo wykroczenie skarbowe, pomimo uprzedniego zastosowania, na podstawie art. 108 § 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług, wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, swoistej sankcji podatkowej, polegającej na obowiązku zapłaty podatku w efekcie samego wystawienia fikcyjnej faktury wskazującej kwotę podatku, jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.74. Przeniesienie sędziego na nowe miejsce służbowe (P 35/13)

Sąd Najwyższy wystąpił z pytaniem: czy art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych jest zgodny z art. 180 ust. 2 i 5 w związku z art. 180 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 i art. 186 ust. 1 oraz w związku z art. 173 i art. 10 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.75. Dopuszczenie zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu (P 20/13)

Sąd Okręgowy w Warszawie wystąpił z pytaniem: czy art. 22 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego jest zgodny z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie w jakim nie dopuszcza zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.76. Zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; system izolacji nieletnich (U 7/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności o zbadanie zgodności § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 roku w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz § 34 rozporządzenia w zakresie w jakim odsyła do odpowiedniego stosowania § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia z art. 95 § 3 ustawy z dnia 26. października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 92 ust. 1 zdanie 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.77. Uprawnienie inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego oraz pracowników Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (U 3/13)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2011 roku w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Transportu Drogowego oraz pracownikom Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego uprawnień do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego:

1) § 2 ust. 1 - z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym w związku z art. 129a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku -Prawo o ruchu drogowym, jak również z art. 95 § 5 usta-

wy z dnia 24 sierpnia 2001 roku - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, a przez to także z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP;

2) § 2 ust. 2 - z art. 76a ust. 1 w związku z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz w związku z art. 129a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym, jak również z art. 95 § 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, a przez to również z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.78. Karalność niepublicznego znieważenia funkcjonariusza publicznego (SK 70/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 226 § 1 kodeksu karnego, w zakresie, w jakim penalizuje znieważenie funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej dokonane niepublicznie z art. 54 ust. 1, art. 61 ust. 1 oraz art. 63 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 i art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP;

2.2.79. Zasady wyłączenia sędziego (SK 66/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 40 § 1 pkt 7 ustawy z 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w zakresie w jakim ogranicza wyłączenie sędziego z mocy samej ustawy tylko do tych spraw, w których brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone, umożliwiając kilkukrotne orzekanie przez tego samego sędziego w danej sprawie w II instancji narusza art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a w szczególności wynikające z prawa do sądu, prawo do rozpatrzenia sprawy przez bezstronny sąd;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.80. Kodeks postępowania karnego; wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. (SK 65/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 56 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim wyłącza dopuszczalność zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. i odnoszącego się do oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 k.p.k., z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.81. Obowiązek właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; wykroczenie drogowe (SK 64/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 96 § 3 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku - Kodeks wykroczeń w związku z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym w zakresie w jakim kryminalizowane (penalizowane) jest niewskazanie przez właściciela lub posiadacza pojazdu na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, także w sytuacji, gdy takie wskazanie narażałoby tę osobę na odpowiedzialność karną za inne wykroczenie drogowe, ponieważ to właściciel lub posiadacz pojazdu był kierującym pojazdem albo takie wskazanie narażałoby osobę najbliższą dla właściciela lub posiadacza pojazdu na odpowiedzialność za inne wykroczenie drogowe, ponieważ to osoba najbliższa dla właściciela lub posiadacza pojazdu byłaby kierującym pojazdem, z art. 42 ust. 2 i 3 Konstytucji RP oraz z art. 18 Konstytucji RP, w związku z art. 47 Konstytucji RP, w związku z art. 71 ust. 1 Konstytucji RP, w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz w związku z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.82. Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 62/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw z art. 2 Konstytucji RP, art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, art. 15 ust 1 zdanie drugie Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku i art. 7 ust 1 zdanie drugie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.83. Przeciwdziałanie narkomanii; przepadek przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przypadkiem (SK 59/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art.70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, w zakresie w jakim dopuszcza możliwość orzeczenia przypadku przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przypadkiem z:

- art. 2 w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP,
- art. 31 ust. 3 w związku z art. 21 i art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji RP,
- art. 32 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.84. Postępowanie karne; zasady przyznawania statusu pokrzywdzonego; składanie fałszywych zeznań (SK 58/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 49 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w związku z art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, w zakresie, w jakim pozwala na nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, a co za tym idzie statusu strony postępowania karnego w sprawie składania fałszywych zeznań osobie, która była stroną innego postępowania, w którym te zeznania zostały złożone i służyły za dowód z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.85. Wolność sumienia i wyznania (SK 54/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności rt. 196 ustawy 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny z:

1. art. 53 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 54 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim ingeruje w wolność sumienia osób niewyznających religii poprzez uniemożliwienie im swobodnego wyrażania ich poglądów odnośnie przedmiotów czci religijnej,
2. art. 54 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim ogranicza wolność wyrażania poglądów w sposób nieproporcjonalny, znacznie wykraczający poza zakres konieczny w demokratycznym państwie prawnym, naruszając istotę tej wolności,
3. art. 25 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim chroni osoby wierzące przed obrazą ich uczuć religijnych, a nie chroni osób, które nie wyznają religii a ich przekonania światopoglądowe oraz filozoficzne są naruszane przez inne osoby,

4. art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim nie spełnia wymogów określoności i pewności przepisów prawa karnego;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.86. Występek o charakterze chuligańskim (SK 47/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 115 § 21 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny z art. 31 ust. 3 w związku z art. 41 ust. 1 oraz art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP:

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.87. Nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., podmiotowi, którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu (SK 27/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności przepisu art. 271 § 1 oraz art. 273 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, w zakresie, w jakim nie przyznają statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego, podmiotowi którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu - w szczególności dla którego dokument ma znaczenie prawne, którego sytuację prawną dokument opisuje lub determinuje, z:

- 1) art. 2 Konstytucji RP,
- 2) art. 45 ust. 1 Konstytucji RP,
- 3) art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.88. Zaskarżenie orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy (K 34/12)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 426 § ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z dnia 20 stycznia 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego - w zakresie w jakim nie daje podstaw do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy - z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.89. Brak regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego; brak ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności (P 31/12)

Sąd Okręgowy w Gliwicach wystąpił z pytaniem: czy art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie niezawierającym regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego i ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do tejże odpowiedzialności, oraz art. 21 i art. 21 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów w zakresie, w jakim do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności karnej nie nakazują stosowania odpowiednio przepisu art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych w postępowaniu lustracyjnym - są zgodne z art. 2, art. 7 i art. 181 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.90. Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 446 § 1 i 2 w związku z art. 96 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego z art. 2, art. 32 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 zd. 1., art. 45 ust. 1, art. 47, art. 52 ust. 2 i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.91. Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wystąpił z pytaniem: czy art. 17 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w zakresie w jakim pomija to, że nie wszczynają się postępowania karnego, a wszczęte umarza, gdy postępowanie o wykroczenie co do tego samego czynu tej samej osoby, zostało wcześniej prawomocnie zakończone, jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP, art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 14 ust. 7 Międzynarodowego paktu Praw Obywatelskich i Politycznych?

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.92. Zasady orzekania kary (P 22/11)

Sąd Rejonowy Janowie Lubelskim wystąpił z pytaniem: czy przepis art. 58 § 4 i art. 69 § 4 ustawy - Kodeks karny w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 i 8 ustawy z dnia 12 lutego 2010 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska są zgodne z art. 10 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 178 ust. 1, a nadto, czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP?

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

3. Zmiany w prawie

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

Zmiany wchodzące w życie w grudniu 2014 r. i styczniu 2015 r.

- **W dniu 25 grudnia 2014 r.** – ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. 2014. 827)
Przepisem art. 45 wspomnianej ustawy uchylono art. 138a kw, natomiast po art. 139a kw dodano art. 139b kw dotyczący wykroczenia polegającego na zawieraniu z konsumentami umów nie spełniających wymagań dotyczących udzielenia informacji lub wydania dokumentu, przewidzianych w ustawie o prawach konsumenta.
Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2014/827/1>
- **W dniu 1 stycznia 2015 r.** – ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014. 1328)
Przepisem art. 5 wspomnianej ustawy znowelizowano Kodeks karny skarbowy. Po art. 53 § 30e dodano § 30f dotyczący wyjaśnienia znaczenia m.in. terminu „sprawozdanie finansowe”. Dodany został również art. 80b, który penalizuje jako wykroczenie skarbowe polegające na nieprzekazaniu w terminie właściwemu organowi podatkowemu sprawozdania finansowego, opinii lub raportu.
Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2014/1328/1>

5. Informacja międzynarodowa

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1. Rada Europy

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1.1. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

6. Przegląd książek i czasopism

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

6.1. Przegląd książek

- B. Gadecki, Ochrona podwodnego dziedzictwa kultury aspekty prawnokarne i kryminologiczne, Warszawa 2014,
- J. Zagrodnik, L. Wilk, Prawo i proces karny skarbowy, wyd. 2, Warszawa 2014,
- Szkice o nowym modelu procesu karnego, pod red. T. Gardocka, M. Jakubik, Warszawa 2014,
- Kodeks karny Część ogólna Tom I Komentarz do artykułów 1-31, pod red. M. Królikowski, R. Zawłocki, wydanie 3, Warszawa 2014,
- Kodeks karny. Komentarz, pod red. R. Stefański, Warszawa 2014,
- C. Nowak, Wpływ procesów globalizacyjnych na polskie prawo karne, Warszawa 2014;

6.2. Przegląd czasopism

Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych nr 2/2014

- A. Barczak-Oplustil, Wznowienie postępowania karnego na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. Uwagi na marginesie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 17 lipca 2013 r. (SK 9/10)* oraz uchwały Sądu Najwyższego z 27 marca 2014 r. (I KZP 30/13),
- F. Ciepły, Aborcja eugeniczna a dyskryminacja osób niepełnosprawnych,
- A. Drozd, Rozporządzenie mieniem jako znamię oszustwa sądowego. Uwagi na tle wyroku Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2012 r. (V KK 419/11),
- K. Grabowski, O pewnych cechach szczególnych przestępstw narkotykowych,
- J. Kalandyk, Glosa do wyroku s.apel. z dnia 13 grudnia 2012 r., II AKa 256/12,
- B. Kwiatkowski, Określoność przestępstwa bazowego i jej wpływ na treść zarzutu prania wartości majątkowych,
- K. Mamak, Funkcjonowanie dozoru elektronicznego w świetle badań aktowych,
- M. Mazur, Przepadek w myśl art. 299 § 7 k.k.,
- A. Płoszka, Jawność postępowania w sprawach o zniesławienie. Uwagi *de lege lata* i *de lege ferenda*;

Europejski Przegląd Sądowy 2014 nr 12

- K. Holy, Glosa do wyroku ETPCz z dnia 27 maja 2014 r., skarga nr 4455/10;

Ius Novum 2014 nr 3

- S. Żółtek, Glosa do wyroku SN z dnia 13 lipca 2011 r., II KK 40/11;

Lex/el. 2014

-
- W. Gontarski, G. Grabowska, Glosa do postanowień Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2013 r.: I KZP 14/13 i I KZP 15/13 oraz do wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 3 grudnia 2013 r., V KK 82/13 i z dnia 8 stycznia 2014 r., IV KK 183/13;
- M. Górski, Glosa do wyroku SN z dnia 2 kwietnia 2014 r., V KK 344/13;
- M. Kornak, Glosa do wyroku SN z dnia 18 lipca 2013 r., III KK 92/13;
- W. Kotowski, Glosa do postanowienia SN z dnia 18 stycznia 2013 r., V KK 211/12;
- D. Krakowiak, Glosa do wyroku SN z dnia 4 grudnia 2013 r., II KK 174/13;
- D. Krakowiak, Glosa do wyroku SN z dnia 29 stycznia 2014 r., II KK 200/13;
- D. Krakowiak, Glosa do wyroku SN z dnia 7 lutego 2013 r., III KK 445/12;
- J. Kudła, Glosa do postanowienia SN z dnia 10 grudnia 2013 r., V KK 235/13;
- J. Kudła J., D. Szumiło-Kulczycka, Glosa do postanowienia SN z dnia 19 marca 2014 r., II KK 265/13;
- M. Maraszek, Glosa do wyroku SN z dnia 15 października 2013 r., III KK 184/13;
- M. Maraszek, Glosa do wyroku SN z dnia 22 stycznia 2014 r., III KK 440/13;
- K. Postulski, Glosa do postanowienia SN z dnia 22 stycznia 2014 r., III KK 450/13;
- K. Postulski, Glosa do postanowienia SN z dnia 8 stycznia 2014 r., IV KK 253/13;
- K. Postulski, Glosa do postanowienia SN z dnia 12 grudnia 2013 r., II KK 323/13;
- K. Postulski, Glosa do postanowienia SN z dnia 27 maja 2014 r., V KK 108/14;
- K. Postulski, Glosa do postanowienia SN z dnia 13 lutego 2014 r., II KK 271/13;
- M. Siwek, Glosa do wyroku SN z dnia 27 marca 2013 r., III KK 273/12;
- M. Siwek, Glosa do wyroku SN z dnia 23 maja 2013 r., IV KK 56/13;
- I. Skomerska-Muchowska, Glosa do wyroku SN z dnia 2 kwietnia 2014 r., V KK 344/13;
- A. Skowron, Glosa do wyroku SN z dnia 6 grudnia 2012 r., V KK 375/12;
- A. Skowron, Glosa do postanowienia SN z dnia 20 listopada 2013 r., II KK 184/13;0
- A. Skowron, Glosa do wyroku SN z dnia 12 grudnia 2013 r., III KK 431/13;
- A. Skowron, Glosa do wyroku SN z dnia 8 stycznia 2014 r., IV KK 255/13;
- A. Skowron, Glosa od wyroku SN z dnia 15 października 2013 r., III KK 184/13;
- A. Skowron, Glosa do postanowienia SN z dnia 2 kwietnia 2014 r., V KK 378/13;

- A. Skowron, Glosa do wyroku SN z dnia 7 listopada 2013 r., V KK 158/13;
-
- A. Damasiewicz, Glosa do uchwały SN z dnia 26 października 2011 r., I KZP 8/11;
- D. Drajewicz, Glosa do uchwały SN z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 12/13;
- M. Górski, Glosa do postanowienia SN z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 15/13;
- M. Górski, Glosa do uchwały SN z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14;
- W. Kotowski, Glosa do uchwały SN z dnia 30 września 2014 r., I KZP 16/14;
- A. Kowalski, Glosa do uchwały SN z dnia 27 marca 2014 r., I KZP 30/13;
- D. Krakowiak, Glosa do uchwały SN z dnia 30 kwietnia 2014 r., I KZP 4/14;
- D. Krakowiak, Glosa do uchwały SN z dnia 30 kwietnia 2014 r., I KZP 3/14;
- T. Partyk, Glosa do uchwały SN z dnia 30 września 2010 r., I KZP 10/10;
- K. Postulski, Glosa do postanowienia SN z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 16/13;
- K. Postulski, Glosa do uchwały SN z dnia 18 grudnia 2013 r., I KZP 18/13;
- K. Postulski, Glosa do postanowienia SN z dnia 18 grudnia 2013 r., I KZP 23/13;
- K. Postulski, Glosa do uchwały SN z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 7/14;
- A. Skowron, Glosa do postanowienia SN z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 11/13;
- A. Skowron, Glosa do uchwały SN z dnia 18 grudnia 2013 r., I KZP 24/13;
- A. Skowron, Glosa do uchwały SN z dnia 18 grudnia 2013 r., I KZP 19/13;
- A. Skowron, Glosa do postanowienia SN z dnia 27 marca 2014 r., I KZP 1/14;
- M. Szewczyk, Glosa do postanowienia SN z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 15/13;
- M. Zbrojewska, Glosa do uchwały SN z dnia 1 października 2013 r., I KZP 6/13;
- M. Zbrojewska, Glosa do postanowienia SN z dnia 26 lutego 2014 r., I KZP 29/13;
- M. Zbrojewska, Glosa do uchwały SN z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14;;

Paragraf na drodze 2014 nr 11

- A. Jezusek, Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2014 r., sygn. I KZP 1/14, w sprawie idealnego zbiegu przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. z wykroczeniem z art. 86 § 1 k.w.;
- W. Kotowski, Zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczony z wyłączeniem pewnej ich kategorii, a ustawa o kierujących pojazdami. Na marginesie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2014 r., sygn. I KZP 29/13;
- K. J. Pawelec, Leki a substancje odurzające;
- A. Ważny, Znamiona przestępstwa spowodowania katastrofy w ruchu lądowym;
- L.K. Paprzycki, Nocne przekraczanie jezdni poza przejściem dla pieszych;
- B. Kurzępa, Zarządzanie punktami karnymi w ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego;

Palestra 11-12/2014

- T. Przesławski, O problemie delimitacji normy prawnokarnej,
- J. Zagrodnik, Kontradyktoryjność jako wyznacznik formy procesu karnego (rozważania na tle zmiany modelu rozprawy głównej w nowelizacji wrześniowej),
- K. Postulski, Składanie przez skazanego wniosków do sądu w postępowaniu karnym wykonawczym,
- M. Hotel, Ograniczenia w ściganiu za przestępstwa inne niż podstawa przekazania określona w europejskim nakazie aresztowania,
- M. Ołęzałek, Nierówność stron i naruszenie zasady prawa do obrony w postępowaniu karnym – postulaty *de lege lata* i *de lege ferenda*;

Państwo i Prawo 12/2014

- R. Kmiecik, Glosa do postanowienia z dnia 24 stycznia 2013 r., I KZP 21/12;

Przeгляд Sądowy 2014 nr 7-8

- K. Siwek, Jak rozumieć wyrażenie „niezależnie od wyjaśnień złożonych w swojej sprawie” na tle art. 60 § 4 kk;
- D. Drajewicz, Czasowe usunięcie oskarżonego z Sali rozpraw w postępowaniu karnym;
- J. Znamierowski, Prawne i kryminalistyczne aspekty przesłuchania w postępowaniu karnym świadków z zaburzeniami psychicznymi;
- P. Staszczyk, Zasada wzajemnego uznawania orzeczeń zagranicznych w sprawach karnych – teoria i praktyka;
- M. Teleszewska, Konsekwencje prawne przekroczenia granic obrony koniecznej;
- W. Wolski, Glosa do wyroku SN z dnia 4 października 2013 r., III KK 158/13;

Przeгляд Sądowy 2014 nr 9

- P. Hofmański, Czy konieczna jest redukcja postępowania przygotowawczego?
- M. Stępień, M. Skwarcow, Pojęcie, kryteria dopuszczalności i znaczenie dowodów naukowych w polskim i amerykańskim procesie karnym;
- Z. Kukuła, Glosa do wyroku SA w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2013 r., II AKa 517/12;
- D. Zając, Glosa do postanowienia SA w Krakowie z dnia 29 sierpnia 2013 r., II AKz 338/13;

Przeгляд sądowy 2014 nr 10

- D. Świecki, Reformatoryjne orzekanie w świetle nowelizacji Kodeksu postępowania karnego z 2013 roku;
- P. Gensikowski, Częściowa depenalizacja czynów zabronionych wynikająca z ustawy z 27 września 2013 r. a prawomocne orzeczenia skazujące o odstąpieniu od ukarania;
- M. Narocki, Warunkowe odstąpienie od wymierzenia kary;

- K. P. Sokołowski, Manifestacja *animi rem sibi habendi*;

Studia Prawnicze 2014 nr 2

- P. Daniluk, O młodocianym w ujęciu kodeksu karnego;

Wojskowy Przegląd Prawniczy 2014 nr 3

- M. Budyn-Kulik, Glosa do wyroku s.apel. z dnia 18 kwietnia 2013 r., II AKa 92/13,
- T. Chrabski, Główne problemy prawne powstałe w związku z nowelizacją art. 338 kodeksu karnego,
- M. Czyżak, Kodeks karny wojskowy Milicji Wolnego Miasta Krakowa z 1839 r.,
- G. Górka, Prawnokarna ochrona Prezydenta Rzeczypospolitej,
- M. Jachimowicz, Oskarżony jako przedmiot ochrony przestępstwa z art. 245 k.k.,
- D. Jagiełło, Glosa do postanowienia SN z dnia 21 maja 2013 r., III KK 389/12,
- Z. Kukuła, Glosa do wyroku s.apel. z dnia 13 grudnia 2012 r., II Aka 198/12,
- K. Olszak-Häußler, Czy profilowanie kryminalne ma podstawy naukowe?
- K.A. Politowicz, Glosa do postanowienia SN z dnia 18 grudnia 2013 r., I KZP 23/13;